

Javni zavod – Park vojaške zgodovine

Kolodvorska cesta 51

6257 Pivka

LETNO POROČILO 2025

Pivka, februar 2026

KAZALO VSEBINE

1	PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA	5
1.1	O JAVNEM ZAVODU – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA.....	5
1.2	KRONOLOGIJA RAZVOJA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE.....	5
1.3	GLAVNA PODROČJA DELOVANJA IN REGISTRIRANA DEJAVNOST ZAVODA	6
1.4	LOKACIJA POSLOVANJA.....	8
1.5	ZAPOSLENI.....	8
1.6	SVET ZAVODA	9
2	POROČILO O OBISKU V LETU 2025	10
3	PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI V LETU 2025	13
3.1	UPRAVLJANJE IZLETNIŠKIH TOČK IN DRUGE TURISTIČNE PONUDBE	13
3.2	KOMUNICIRANJE IN TRŽENJE	16
3.3	SODELOVANJE Z DRUGIMI (TURISTIČNIMI) PONUDNIKI	19
3.3.1	TRIO KRAŠKIH ZNAMENITOSTI	19
3.3.2	SODELOVANJE S SLOVENSKIMI ŽELEZNICAMI.....	19
3.3.3	SODELOVANJE S PORTALOM »POSTANI VOJAK«.....	19
3.3.4	AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE	20
3.3.5	DESTINACIJA ZELENİ KRAS IN OSTALI REGIJSKI TURISTIČNI AKTERJI	20
3.3.6	SODELOVANJE Z VISIT PIVKA.....	20
3.3.7	SODELOVANJE S TURISTIČNIMI ATRAKCIJAMI ZELENEGA KRASA	20
3.3.8	DARILNI PAKETI ZVEZDAR IN SELECTBOX.....	21
4	DOGAJANJE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	22
4.1	ORGANIZACIJA DOGODKOV IN PRIREDITEV	22
4.2	DOGODKI V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE V ORGANIZACIJI PARTNERJEV IN DRUGIH INSTITUCIJ	53
4.3	UGODNOSTI IN DOGAJANJE OB OBISKU NA MUZEJSKE DNEVE TER DNEVE S POSEBNIM KULTURNIM POMENOM	58
4.4	VISOKI PROTOKOLARNI OBISKI	63
4.5	OBISKI STROKOVNIH KOLEKTIVOV V POVEZAVI Z MUZEJSKO IN VOJAŠKO TEMATIKO PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE.....	73
4.5.1	OBISK MUZEJSKIH KOLEKTIVOV	73
4.5.2	OBISK ORGANIZIRANIH VOJAŠKIH SKUPIN	73
4.6	PARK VOJAŠKE ZGODOVINE NA DOGODKIH IN SREČANJH DRUGOD	80
5	POSEBNI DOSEŽKI PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE.....	93

6	MUZEJSKA JAVNA SLUŽBA	94
6.1	ZBIRALNA POLITIKA IN ZBIRKE PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE.....	94
6.2	NADALJEVANJE OBČASNIH IN GOSTUJOČIH RAZSTAV IZ PRETEKLIH LET V LETU 2025...	96
6.3	NOVE STALNE, OBČASNE IN GOSTUJOČE RAZSTAVE TER MUZEJSKE DOPOLNITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE	97
6.4	GOSTOVANJA RAZSTAV PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE IZVEN MUZEJA	118
6.5	PRILAGODITVE RAZSTAV IN ZBIRK RANLJIVIM SKUPINAM	124
6.6	INVENTARIZACIJA IN DIGITALIZACIJA.....	125
6.7	KONSERVIRANJE IN RESTAVRACIJA	128
6.8	OBJAVLJANJE IN PREDSTAVLJANJE ZBIRK	128
6.9	KNJIŽNE IZDAJE IN MUZEJSKE PUBLIKACIJE V LETU 2025	129
6.10	STROKOVNO RAZISKOVALNO DELO IN DOMAČE TER MEDNARODNE POVEZAVE.....	130
6.11	IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA STROKOVNE MUZEJSKE SLUŽBE	131
6.12	ČLANSTVO V MUZEJSKI SKUPNOSTI	132
7	OBOGATENA PONUDBA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE	133
7.1	MUZEJSKA TRGOVINA MAGAZIN.....	133
7.2	SPLETNA TRGOVINA	133
7.3	DARILNI BONI	134
7.4	LETNA VSTOPNICA ZA OGLED PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE	135
7.5	ROJSTNODNEVNA PRAZNOVANJA ZA OTROKE.....	135
7.6	PREŽIVETJE V NARAVI ZA OTROKE	135
7.7	TEAMBUILDING PROGRAMI	136
7.8	POHODNIŠTVO, TEMATSKA POT NA PRIMOŽ IN KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE	136
7.9	POSTAJALIŠČE ZA AVTODOME	137
7.10	INOVATIVEN PROJEKT VZDRŽEVANJA ZELENIH POVRŠIN	138
7.11	MOBILNA IGRA »VITEZOV IZZIV«.....	138
7.12	VIRTUALNA SOBA POBEGA.....	139
8	SPONZORSTVO IN DONATORSTVO.....	140
9	RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2025	141

1 PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA

1.1 O JAVNEM ZAVODU – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA

Park vojaške zgodovine je muzej – vsebine, ki jih pokriva, se med seboj prepletajo in dopolnjujejo, v osnovi pa osredotočajo na vojaško zgodovino slovenskega nacionalnega prostora. Park tako zbira, ohranja, dokumentira, raziskuje in predstavlja materialno ter nematerialno dediščino s področja nacionalne vojaške zgodovine v kontekstu širše evropske in svetovne zgodovine. Park vojaške zgodovine deluje v skladu s sodobnimi muzeološkimi standardi in aktivno soustvarja muzeološko stroko.

Park vojaške zgodovine mnogi obiskovalci, zlasti tuji, doživljajo kot nacionalni vojaški muzej, na kar napeljujejo obseg muzejskih zbirk, pa tudi mogočne stavbe, v katerih se Park nahaja. Pogosti obiski diplomatov in najvišjih predstavnikov drugih držav nakazujejo, da Park dejansko igra vlogo nacionalnega vojaškega muzeja, ki je eden od atributov državnosti. Posebno vlogo pri tem ima nosilna razstava »Pot v samostojnost« – razstava, ki prikazuje razpad socialistične Jugoslavije in nastanek samostojne slovenske države s poudarkom na vojni leta 1991. Park vojaške zgodovine je namreč umeščen v kompleks stare pivške vojašnice, od koder so 26. junija 1991 na ceste krenili prvi tanki Jugoslovanske ljudske armade, da bi zatrli samostojnost pravkar rojene slovenske države. Kompleks od takrat ni le ena od nekdanjih vojašnic Jugoslovanske ljudske armade, ampak pomembna zgodovinska točka, ohranjanje zgodovinskega spomina na vojno leta 1991 pa osrednje poslanstvo Parka vojaške zgodovine.

1.2 KRONOLOGIJA RAZVOJA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine je umeščen v kompleks stare pivške vojašnice, ki jo je zgradila Kraljevina Italija za potrebe utrjevanja rapalske meje. Leta 1945 se je v njej nastanila jugoslovanska vojska, ki je tu ostala do oktobra 1991. Slovenska vojska se po osamosvojitvi v kompleks ni nikoli vselila, ampak ga je uporabljala zgolj kot poligon.

Občina Pivka si je ob nezadržnem propadanju opuščene kompleksa stare pivške vojašnice prizadevala poiskati rešitev, ki bi na eni strani ohranila arhitekturno impozanten kompleks zgradb, na drugi pa javnosti predstavila bogato zbirko vojaške tehnične zapuščine, ki je tu ostala kot dediščina nekdanje vojske. V sodelovanju z

Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije in Vojaškim muzejem Slovenske vojske se je leta 2004 rodila ideja o osnovanju vojaškozgodovinskega muzejskega kompleksa.

Park vojaške zgodovine je zaživel z odprtjem prvega paviljona tankovsko-artilerijske zbirke septembra 2006 in se nato vsako leto širil glede na razpoložljiva sredstva ter pridobljene in obnovljene eksponate.

Ena večjih pridobitev, ki je pomembno vplivala na prepoznavnost Parka vojaške zgodovine in dvig števila obiskovalcev, je bila podmornica P-913 Zeta, ki je v Park prišla leta 2011 kot donacija Republike Črne gore.

Ključna prelomnica v razvoju Parka vojaške zgodovine je bila operacija Celovita ureditev kompleksa Parka vojaške zgodovine v letih 2014/15, v okviru katere sta bila postavljena nov paviljon z nosilno muzejsko razstavo »Pot v samostojnost« in garaža za vozne eksponate ter prenovljena glavna stavba in znaten del infrastrukture Parka.

Med prelomnimi pridobitvami velja izpostaviti še prihod nemške vojaške lokomotive 33-110 leta 2016, ki predstavlja največji in najtežji eksponat v Parku vojaške zgodovine.

Nepremičnine v kompleksu Parka vojaške zgodovine so v lasti Občine Pivka, razen objekta D, ki je v lasti Ministrstva za kulturo. Leta 2017 so bili v njem vzpostavljeni ogledni depoji treh nacionalnih muzejev – Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, Tehniškega muzeja Slovenije in Narodnega muzeja Slovenije, ki pomenijo pomembno dodatno vrednost tudi za obiskovalce Parka vojaške zgodovine.

Park vojaške zgodovine je bil s sklepom Ministrstva za kulturo št. 6211-4/2018/5 dne 29. aprila 2019 vpisan v razvid muzejev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije in je s tem tudi uradno postal muzej.

V septembru 2021 je Vlada Republike Slovenije na predlog Ministrstva za kulturo Parku vojaške zgodovine s sklepom št. 62100-1/2021/4 podelila pooblastilo za opravljanje državne muzejske javne službe. Gre za javno službo muzejev za področje vojaške premične in nesnovne kulturne dediščine širšega pomena na območju Republike Slovenije. Pooblastilo je stopilo v veljavo s 1. januarjem 2022 in velja do preklica. S tem je Park vojaške zgodovine pridobil tudi redno financiranje državne javne službe s strani države.

1.3 GLAVNA PODROČJA DELOVANJA IN REGISTRIRANA DEJAVNOST ZAVODA

Park vojaške zgodovine je bil kot razvojni projekt v prvem obdobju voden neposredno s strani ustanoviteljice Občine Pivka, leta 2008 pa je bil projekt deloma prenesen na Lokalni pospeševalni center Pivka. Leta 2015 je upravljanje projekta Park vojaške

zgodovine prevzel Javni zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka, ki je bil leta 2021 preimenovan v Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka.

Odlok o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/2012 z dne 9. 7. 2010) je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Pivka in objavljen v Uradnem listu RS št. 54/2010. V letu 2012 je bil po istem postopku sprejet Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 77/2012 z dne 12. 10. 2012). Dodatne spremembe so bile sprejete v letu 2013, ko je bil sprejet Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 90/2013 z dne 30. 10. 2013), ter v letu 2015, ko je bil sprejet Odlok o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 78/2015 z dne 16. 10. 2015). V letu 2016 je Občinski svet Občine Pivka po skrajšanem postopku sprejel še Spremembe Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/10, 77/12, 90/13 in 78/15). 5. člen Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/2010, 77/2012, 90/2013 in 78/15) se je spremenil tako, da so vse dejavnosti označene s črko in petmestno šifro SKD, opredelila se je glavna dejavnost zavoda: R91.020 (Dejavnost muzejev), seznam dejavnosti se je dopolnil s potencialnimi dejavnostmi, s katerimi bi se zavod lahko v prihodnosti ukvarjal. V letu 2021 je bil sprejet Odlok o izločitvi organizacijskih enot in preimenovanju javnega zavoda »Zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 64/2021 z dne 23. 4. 2021), s katerim je bil zavod preimenovan v Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka. Po tem odloku so se iz zavoda izločili: organizacijska enota »Krajinski park Pivška presihajoča jezera«, Ekomuzej in naloge TIC-a.

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka z vidika uresničevanja javnega interesa v kulturi:

- opravlja naloge s področja varstva kulturne in naravne dediščine ter upravlja z objekti, ki so bili razglašeni za javno infrastrukturo na področju kulture;
- na podlagi zbiralne politike in poslanstva muzeja evidentira, zbira, dokumentira, digitalizira ter raziskuje premično in nematerialno kulturno dediščino;
- zbirke in ostalo dokumentarno gradivo varuje ter hrani v skladu s predpisi, standardi in normami muzejske stroke ter poslanstvom muzeja in jih predstavlja javnosti;
- postavlja stalne in občasne razstave ter skrbi za druge oblike predstavljanja v državi in tujini;
- pripravlja, organizira in izvaja izobraževanja, seminarje, predavanja, delavnice, okrogle mize ter srečanja;
- pripravlja strokovne podlage, študije, ocene in elaborate;
- posoja muzejsko gradivo za priložnostne razstave in posebne potrebe;
- sodeluje z zainteresiranimi organizacijami, ki v okviru svoje dejavnosti ali v zvezi z njo pripravljajo zbirke, razstave in druge oblike predstavljanja dediščine;

- izdaja strokovne in znanstvene publikacije o gradivu iz svojih zbirk, sintetične monografske študije, razstavne kataloge ter poljubne publikacije s svojega področja;
- izdaja zvočne, filmske in druge zapise, ki izhajajo iz poslanstva muzeja;
- strokovno sodeluje s fizičnimi in pravnimi osebami zasebnega prava, ki imajo zbirke premične dediščine, ter sodeluje pri urejanju in predstavljanju zbirk;
- skrbi za izobraževanje svojih strokovnih sodelavcev in nudi pomoč pri strokovnem izobraževanju strokovnih sodelavcev drugih muzejev ter ustanov;
- sodeluje pri slovenskem in mednarodnem kulturnem ter znanstvenem povezovanju z drugimi muzeji in raziskovalnimi ter izobraževalnimi ustanovami.

1.4 LOKACIJA POSLOVANJA

JAVNI ZAVOD – PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA

Kolodvorska cesta 51

6257 Pivka

+386 (0)31 775 002

info@parkvojaskezgodovine.si

1.5 ZAPOSLENI

Zasedena delovna mesta (stanje na dan 31. 12. 2025):

1. DIREKTOR ZAVODA – mag. Janko Boštjančič
2. POMOČNIK DIREKTORJA ZA PROGRAM – Boštjan Kurent
3. VODJA KOORDINACIJE – Andreja Požar Vadnjal
4. GLAVNI RAČUNOVODJA – Marta Penko
5. KUSTOS – Nika Česnik
6. KUSTOS – Timotej Horvat
7. MUZEJSKI INFORMATOR – Lorena Jaksetič
8. MUZEJSKI INFORMATOR – Peter Požar
9. MUZEJSKI INFORMATOR – Sofija Kovač
10. SAMOSTOJNI STROKOVNI DELAVEC – Tjaša Gruden Skočir
11. STROKOVNI DELAVEC – Silvo Čelhar
12. STROKOVNI DELAVEC – Aljaž Jug
13. ČISTILKA – Nataša Marić

1.6 SVET ZAVODA

Člani (stanje na dan 31. 12. 2025):

Drago Štunf – predstavnik Občinskega sveta/predsednik Sveta zavoda

Zdenka Kapelj – predstavnica Občinskega sveta

Ernest Margon – predstavnik zainteresirane javnosti

Jana Gržinič – predstavnica zainteresirane javnosti

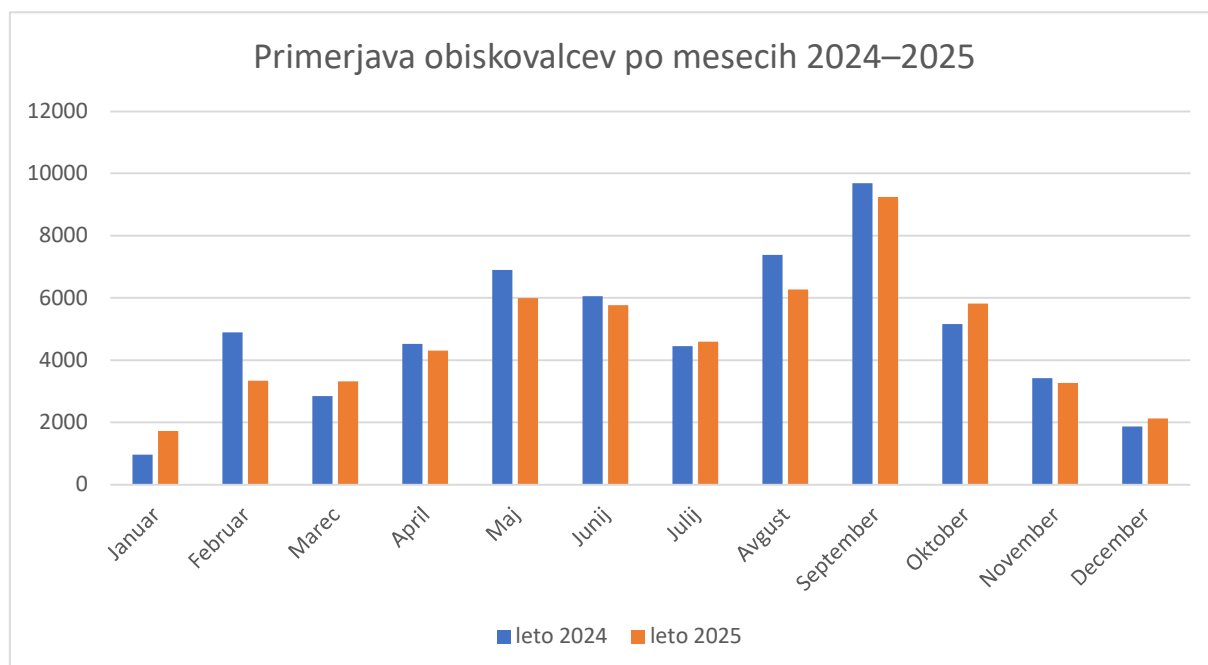
Andreja Požar Vadnjal – predstavnica zaposlenih

2 POROČILO O OBISKU V LETU 2025

Park vojaške zgodovine si je v letu 2025 ogledalo **55.754 obiskovalcev**. V primerjavi z letom poprej, ko je Park obiskalo 58.129 obiskovalcev, je delež obiska nižji za **4,1 %**.

Upadu števila obiskovalcev najverjetneje botruje kombinacija dejavnikov. Izpostaviti velja spreminjanje turističnih tokov – čez poletje je bilo tako zaznati veliko manjši pretok turistov na cesti proti Hrvaški. Velik problem za Park predstavlja tudi dejstvo, da se vse več turistov v Pivki odloči za pot proti morju po cesti čez Knežak in zavije z magistralne ceste G-1. Tja jih usmerja cestna navigacija, pri čemer ocenjujemo, da gresta po tej regionalni cesti že več kot 2/3 turističnega prometa. Leto 2025 je bilo zaznamovano tudi z velikimi zastoji na slovenskih cestah, ki so močno vplivali na obisk v Parku vojaške zgodovine – veliko skupin, ki so bile na poti v muzej, je namreč obtičalo v cestnih zastojih, prav tako se družine zaradi napovedanih zastojev niso odločale za enodnevne izlete. Poleg teh vzrokov, na katere ekipa Parka ni imela nobenega vpliva, je na zmanjšanje števila obiskovalcev vplivalo tudi dejstvo, da v ponudbi večji del leta ni bilo priljubljenega simulatorja letenja, zaradi česar je del obiskovalcev obisk muzeja prestavil v leto 2026. Dodatno je k nižjemu obisku doprinesel trend obiska v okviru organiziranih skupin; teh je bilo sicer več kot leto poprej, a so bile številčno znatno manjše.

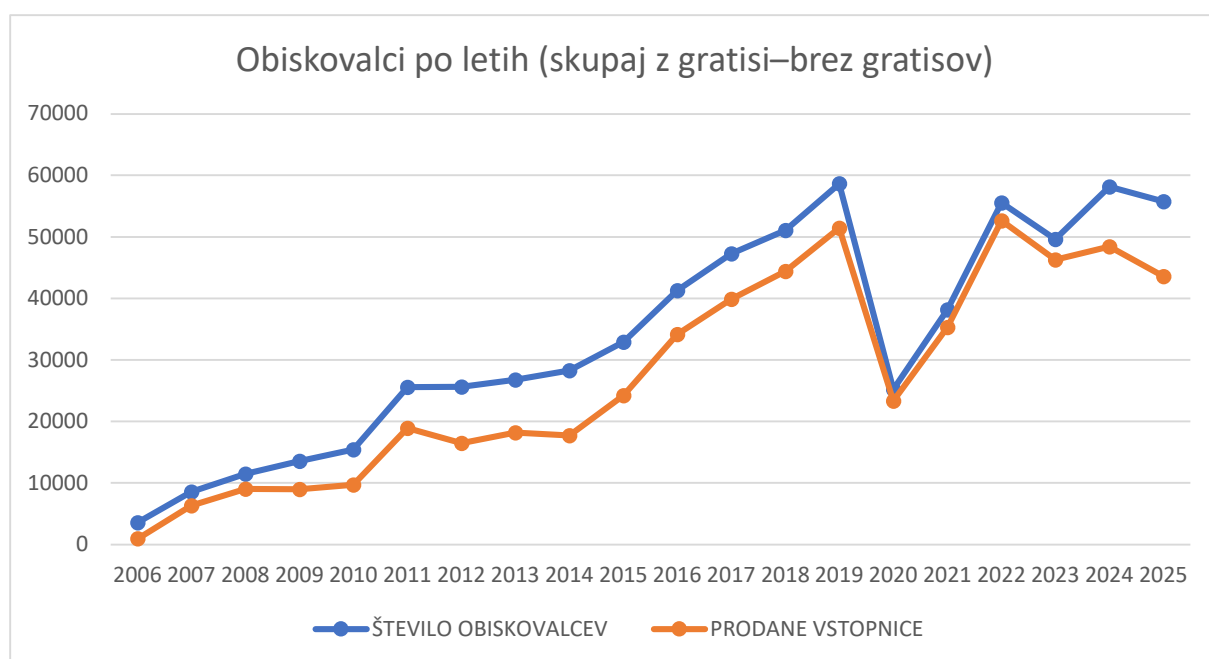
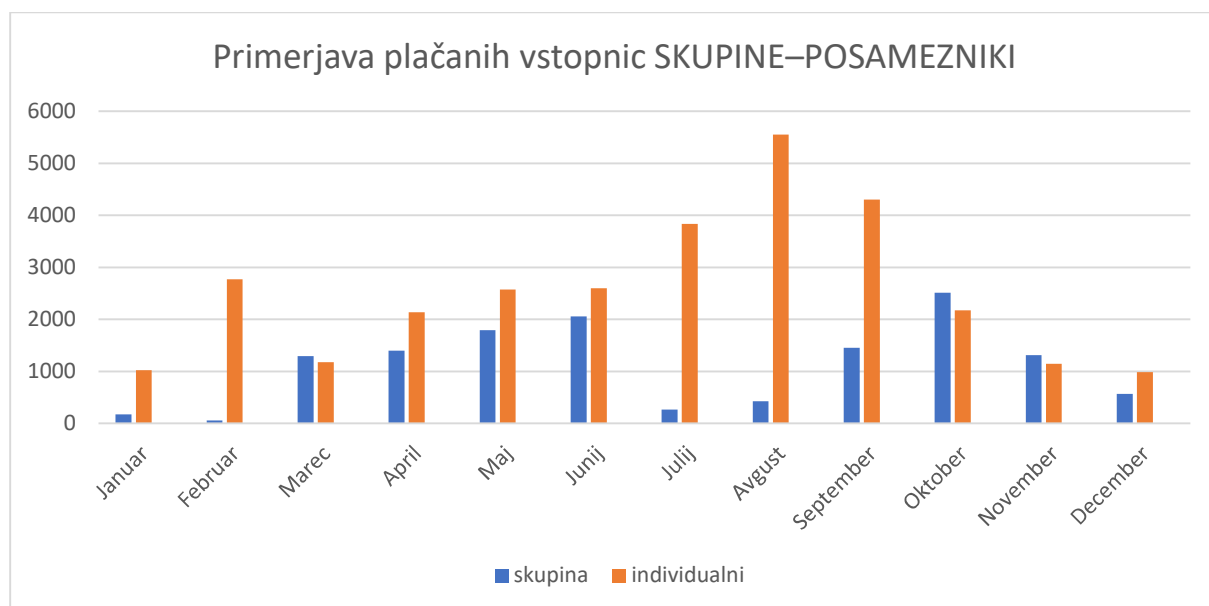
Poleg razstav in zbirk v muzejskem kompleksu je Park vojaške zgodovine posamezne zgodovinske teme slovenski javnosti predstavil tudi na 15 gostovanjih svojih razstav, ki si jih je po ocenah ogledalo več kot 10.000 obiskovalcev.

V primerjavi z lanskim letom smo največji porast obiskovalcev beležili januarja, marca in oktobra, padec pa se je predvsem poznal v mesecu februarju, maju in avgustu.

Po številu obiskovalcev vsako leto najbolj izstopa september, ko je potekal največji dogodek leta – **ZgodoVikend**, ki je v Park vojaške zgodovine v sklopu treh dni pritegnil zavidljivo množico več kot 6.000 obiskovalcev. Temu dogodku gre pripisati tudi nekoliko višje število brezplačnih zabeleženih ogledov, saj smo gostili veliko novinarjev in poslovnih partnerjev, dogodka pa so se udeležili tudi številni občani občine Pivka ter pripadniki Slovenske vojske, za katere je ogled brezplačen.

Od 55.754 obiskovalcev si je **43.550 obiskovalcev** muzej ogledalo s **plačljivo vstopnico**, **12.204** pa je bilo **brezplačnih ogledov**, kamor sodijo individualni in skupinski ogledi redno zaposlenih v Slovenski vojski, ogledi za občane občine Pivka, novinarje ter poslovne partnerje, unovčenja darilnih bonov in brezplačni ogledi ob odprtju novih muzejskih razstav ter prireditvev.

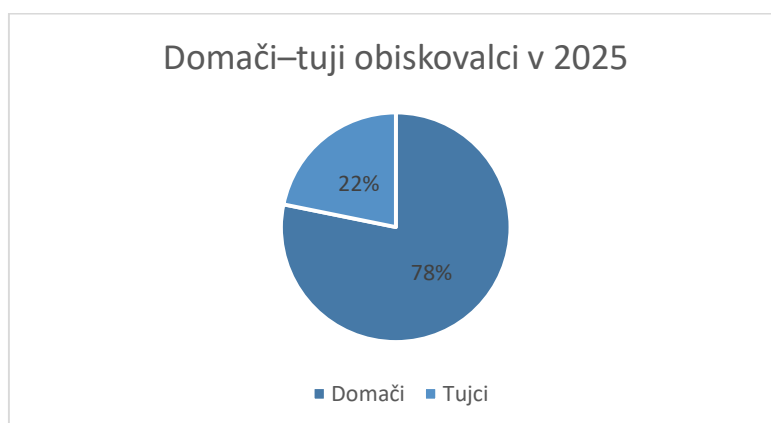
Priljubljenost Parka vojaške zgodovine se kaže v konstantnem obisku obiskovalcev, saj je Park po številu obiska še vedno blizu rekordnemu letu 2019, ko je Park obiskalo kar 58.652 obiskovalcev.

Obiskovalci so se tudi v letu 2025 pogosto odločali za **dodatno muzejsko ponudbo**, ki muzejskemu ogledu pridodaja **izkustveno doživetje**. **Podmornico** si je lani odnotraj ogledalo **15.910 obiskovalcev**, **4.172 obiskovalcev** si je ogledalo **notranjost policijskega čolna P-111**, **267 obiskovalcev** pa se je preizkusilo še na **simulatorju letenja MiG-21** (simulator je bil v sklopu muzejske ponudbe do začetka marca 2025).

V okviru skupinskih ogledov je Park vojaške zgodovine minulo leto obiskalo **448 organiziranih skupin**, od tega kar **168 šolskih** (2024: 161). Največ organiziranih ogledov beležimo v spomladanskih in jesenskih mesecih. **Najem vodnika** je doplačalo **49 skupin**.

Utrdbo Alpskega zidu na Primožu, s katero tudi upravljamo v Parku, si je v letu 2025 ogledalo **574 obiskovalcev** (2024: 808).

Delež tujih obiskovalcev je leta 2025 nekoliko narasel, saj so le-ti predstavljali **22 % vseh obiskovalcev** Parka. Leta 2024 jih je bilo 10.384 (18,5 %), leta 2025 pa je njihovo število naraslo na **12.147**.

V primerjavi z letom 2024 so se na prvem in drugem mestu zamenjali **Hrvati** in **Nemci**. V letu 2025 smo zabeležili **2.650** gostov iz Nemčije (2024: 2.031), ki so predstavljali 21,8 % vseh tujih obiskovalcev, Hrvatov pa je bilo **2.368** (2024: 2.165), tj. 19,5 % vseh tujih obiskovalcev. Na tretjem mestu so bili **Italijani** (1.707, kar je 14,1 %; 2024: 1.351), sledili so **Čehi** (845, kar je 7 %; 2024: 700), **Avstrijci** (696, kar je 5,7 %; 2024: 906), **Madžari** (568, kar je 4,7 %; 2024: 515) in **Francozi** (486, kar je 4,0 %; 2024: 410). V primerjavi z letom 2024 smo torej beležili rast pri vseh tujih obiskovalcih.

3 PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI V LETU 2025

3.1 UPRAVLJANJE IZLETNIŠKIH TOČK IN DRUGE TURISTIČNE PONUDBE

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka upravlja s Parkom vojaške zgodovine, podzemno utrdbo Alpskega zidu na Primožu, Krožno potjo vojaške zgodovine in počivališčem za avtodome. Na vstopni točki Parka vojaške zgodovine je urejeno turistično informacijsko središče, ki dopolnjuje občinski Turistično informacijski center v Krpanovem domu v Pivki. V okviru obogatene ponudbe Parka deluje še muzejska trgovina Magazin, pri čemer je del prodajnega programa na voljo tudi v spletni trgovini.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine ni le največji muzejski kompleks v Republiki Sloveniji, ampak tudi edini evropski vojaški muzej, kjer je na ogled vse od najstarejših lokov do izjemne zbirke vojaške tehnične dediščine, ki prinaša edinstven vpogled v našo preteklost. Poleg dragocene tankovske, artilerijske in letalske zbirke s svojimi dimenzijami ter zgodbo navdušujejo muzejski »XXL« eksponati – nemška vojaška parna lokomotiva iz obdobja druge svetovne vojne, helikopter Mil Mi-8 in pa policijski čoln P-111 ter diverzantska podmornica P-913 Zeta, ki si ju je mogoče ogledati tudi odnotraj. Sprehod skozi prenovljeno razstavo »Pot v samostojnost« pa odstre še vpogled v prelomno obdobje rojstva naše države.

Park vojaške zgodovine kot sodobno muzejsko središče ponuja še mnogo več – muzejsko restavracijo, dobro založeno muzejsko trgovino, počivališče za avtodome in mrežo prijetnih sprehajalnih ter pohodnih poti.

V sklopu dodatne ponudbe Parka vojaške zgodovine lahko pohodniki obišejo tudi notranjost podzemne **UTRDBE ALPSKEGA ZIDU NA PRIMOŽU**. Do utrdbe je urejena tematsko-učna pot, ki povezuje Park vojaške zgodovine, nekdanji vojaški poligon na Koti 110 (613 m) in hrib Primož (718 m), kjer je italijanska vojska v 30. letih 20. stoletja zgradila mogočno podzemno utrdbo. Podzemni topniški objekt je predstavljal pomembno strateško točko italijanskega obrambnega sistema Alpski zid in bil zasnovan kot poveljniška točka za skupino utrdb okrog Pivke. Ob poti je postavljenih pet večjih in pet manjših informativnih tabel o naravnih, kulturnih ter zgodovinskih zanimivostih Pivške kotline. Z vodnikom se lahko obiskovalci sprehodijo tudi v notranjost podzemne utrdbe in si ogledajo 500 metrov podzemnih rogov ter notranje prostore utrdbe.

KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE

Štirinajst kilometrov dolga tematska učna pot se z izhodišča v Parku vojaške zgodovine, muzejskem središču z bogato zbirko vojaške zapuščine, vzpne do kaverne iz prve svetovne vojne na nekdanjem vojaškem poligonu in naprej do vrha Primoža, kjer se nahaja podzemna topniška utrdba Alpskega zidu z ohranjenimi podzemnimi tuneli, bojnimi položaji, skladišči streliva ter bivalnimi prostori. Spustu v dolino sledi ponovni vzpon na greben Šilentabra, ki pohodnike nagradi z lepim razgledom nad Pivko. Nekdaj je bil tu eden največjih utrjenih kompleksov na Slovenskem za obrambo pred turškimi vpadi, danes pa na vrhu stoji prenovljena cerkev sv. Martina. Pot se v sklepnem delu spusti do turistične vasi Narin in zaključi nazaj na izhodiščni točki v Parku vojaške zgodovine.

TURISTIČNOINFORMACIJSKO SREDIŠČE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Turističnoinformacijsko središče v Parku vojaške zgodovine nudi domačinom, okoliškim prebivalcem in obiskovalcem od drugod bogat nabor brezplačnih publikacij o turistični ponudbi Pivke, območja Zelenega krasa, Ljubljane kot tudi širšega območja Slovenije. Poleg brošur turističnih ponudnikov je na voljo tudi promocijski material o lokalni gostinski in nastanitveni ponudbi skupaj z raznovrstnimi turističnimi zemljevidi ter publikacijami sorodnih in partnerskih organizacij.

V muzejski trgovini Magazin pa je poleg vojaškozgodovinske strokovne in leposlovne literature, modelov ter maket vojaških vozil, oblačil, pokrival, nahrbtnikov in igrač naprodaj tudi raznolik asortiment spominkov Parka vojaške zgodovine ter domačih izdelkov lokalnega in regijskega območja.

3.2 KOMUNICIRANJE IN TRŽENJE

Park s ciljnimi javnostmi komunicira po različnih kanalih: preko spletne strani (198.717 obiskovalcev letno), socialnih omrežij (Facebook, X, YouTube, TripAdvisor, Instagram, TikTok) ter domačih in tujih medijev.

V zadnjih letih smo poseben poudarek namenili spletnemu oglaševanju, ki se je izkazalo kot izjemno učinkovito orodje za doseganje širšega občinstva.

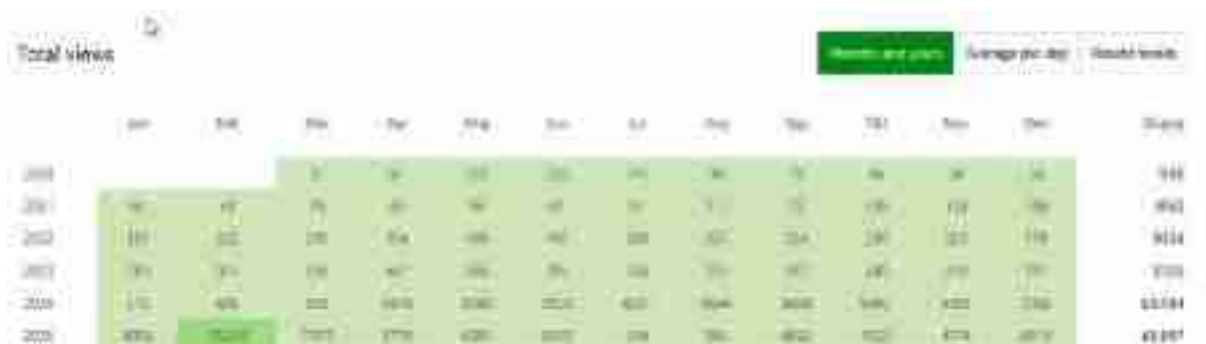
Obiskanost spletne strani stabilno narašča (2024: 181.814 obiskovalcev, 2025: 198.717 obiskovalcev), kar potrjuje uspešnost digitalnih aktivnosti. Visoko gledanost dosegajo tudi promocijski videi na YouTube kanalu Parka vojaške zgodovine.

Slika 1: Število ogledov spletne strani Parka vojaške zgodovine v letu 2025

V letu 2025 smo komunikacijo na družbenih omrežjih dodatno okrepili, zlasti v poletni sezoni, času praznikov in šolskih počitnic ter ob večjih dogodkih (8. februar, Družinski dan, ZgodoVikend). Povečana prisotnost se je odrazila v večjem dosegu in večjem številu interakcij.

Poleg oglaševanja na slovenskem trgu smo tudi v letu 2025 nadaljevali usmerjeno spletno promocijo na Hrvaškem, predvsem na območju Istre in Kvarnerja. Število klikov na hrvaško podstran Parka vojaške zgodovine kaže izrazit porast (2023: 3.325, 2024: 68.484, 2025: 68.997), kar potrjuje uspešno utrjevanje prepoznavnosti na tem trgu.

Slika 2: Število klikov na hrvaško spletno podstran Parka vojaške zgodovine po letih

Dogajanje v Parku je redno in kakovostno medijsko pokrito. Prispevki o razstavah, dogodkih in strokovnih vsebinah so objavljeni v regionalnih ter nacionalnih medijih (*Pivški list*, *Primorske novice*, *Slovenska vojska*, *Gasilec* idr.). V letu 2025 so bile na nacionalni ravni objavljene novice o odmevnih dogodkih, in sicer ZgodoVikendu, Družinskem dnevu, mednarodnem festivalu miniaturne svet v malem ter odprtju razstav »Vojna do konca« in »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)«.

Ohranili smo partnerstvo z Avto-moto zvezo Slovenije, ki združuje več kot 80.000 članov. V zameno za promocijo po njihovih komunikacijskih kanalih članom omogočamo 15-odstotni popust na osnovni ogled razstav in zbirk.

V letu 2025 smo distribuirali več informativnih tiskovin, namenjenih predstavitvi Parka in okoliških znamenitosti. Razdeljevali smo jih sobodajalcem, hotelom, turističnoinformacijskim centrom, železniškim postajam in drugim frekventnim točkam v Sloveniji, na Hrvaškem ter v Italiji, kjer se potencialni obiskovalci seznanjajo s turistično ponudbo Parka in občine Pivka.

Promocijske aktivnosti smo izvajali tudi na sejmi in turističnih borzah doma ter v tujini, med drugim na Sejmu turizma Alpe-Adria, Borzi lokalnih ponudnikov v Ilirski Bistrici, Festivalu za tretje življenjsko obdobje, Kulturnem bazarju, Sejmu militarij in drugih večjih prireditvah po Sloveniji.

Izjemen promocijski učinek je dosegel cikel sedmih strokovnih člankov s področja vojaške zgodovine, objavljenih na spletnem portalu 24ur.com v sodelovanju z novinarko Uršo Zupan in novinarjem Mirkom Vorkapičem. Serija je pomembno prispevala k prepoznavnosti Parka in utrjevanju njegove strokovne vloge v slovenskem prostoru:

- Urša Zupan, Najboljši slovenski obveščevalec, ki je razbesnel Hitlerja (6. 4. 2025) www.24ur.com/novice/slovenija/najboljsi-slovenski-obvescevalec-ki-je-razbesnel-hitlerja.html,
- Urša Zupan, Kmečka hiša v Zagorju, v kateri so Nemci podpisali predajo (10. 5. 2025) www.24ur.com/novice/slovenija/kmecka-hisa-v-kateri-so-nemci-podpisali-predajo.html,
- Urša Zupan, Človek, ki je opozoril Tita (25. 6. 2025) www.24ur.com/novice/slovenija/clovek-ki-je-opozoril-tita.html,

- Urša Zupan, Slovenec z odlikovanji, ki jih ni imel nihče drug (13. 9. 2025)
www.24ur.com/novice/slovenija/najhrabrejsi-med-hrabrimi.html,
- Mirko Vorkapič, 60-kilogramski tovor na 50-kilogramskem vojaku (26. 9. 2025)
www.24ur.com/magazin/logistika.html,
- Urša Zupan, 123-letna železna dama spet na tirih: Madžari prebudili Triglav (23. 11. 2025)
www.24ur.com/novice/slovenija/123-letna-zelezna-dama-spet-na-tirih-madzari-obudili-triglav.html,
- Urša Zupan, Muzej, ki ne pozna meja: kako v Pivki rešujejo naše jeklene legende (29. 11. 2025)
www.24ur.com/janko-bostjancic-razkriva-skrite-zgodbe-muzeja-od-triglava-do-enigme.html.

Novost v letu 2025 predstavlja tudi sedem oddaj *Ura obrambe*, ki so nastale v sodelovanju z Evro-atlantskim svetom Slovenije. Oddaje obravnavajo širok spekter obrambnih in varnostnih tem ter vprašanja odpornosti posameznika, lokalnih skupnosti, Republike Slovenije in Evrope.

V letu 2025 smo organizirali več odmevnih predavanj in mednarodnih dogodkov. Vsi so bili posneti in objavljeni na YouTube kanalu Parka vojaške zgodovine, s čimer smo strokovne vsebine približali tudi širši javnosti ter dodatno okrepili promocijo muzejske dejavnosti.

Poseben odziv (več kot 150.000 ogledov) je dosegel video o tankih, njihovi zgodovini in tehničnem razvoju, ki sta ga v Parku posnela hrvaški avtomobilski novinar Juraj Šebalj in humorist Željko Pervan.

Oglaševali smo tudi v tiskanih medijih (*Avtodom*, *Gasilec*, *Lipov list*, *Slovenska vojska*) in na slovenskih radijskih postajah (Antena, Radio 1, Radio 94, Aktual, Robin, Štajerski val, Gorenc idr.). Zelo uspešna je bila promocija v rubriki »Namig za premik« na Radiu Aktual.

V osrednji sezoni smo zakupili dodatne jumbo panoje v Zagorju in Ilirski Bistrici, stalno pa oglašujemo na plakatnih mestih v Pivki ter Lipici. V Pivki so postavljene tudi tri večje fasadne grafike, v Postojni pa smo oglaševali na elektronskem panoju pred Centrom Supernova.

Posebno pozornost smo v letu 2025 namenili trženju za osnovne in srednje šole. Šole smo nagovarjali z neposrednimi dopisi, dvakrat letno pa smo oglaševali tudi v strokovni reviji *Didakta*, namenjeni učiteljem in ravnateljem.

Zavedamo se, da je za dolgoročni turistični razvoj regije ključno povezovanje. Pod blagovno znamko »Trio kraških znamenitosti« že vrsto let uspešno sodelujemo s Parkom Škocjanske jame in Kobilarno Lipica. Tudi v letu 2025 smo ohranili vzajemno ugodnost, ki obiskovalcem ob obisku ene izmed treh destinacij omogoča 25-odstotni popust pri nakupu vstopnice na preostalih dveh.

Po podobnem modelu smo v okviru akcije »Doživite zgodbe Zelenega krasa« vzpostavili sodelovanje še s Centrom o velikih zvereh Dina Pivka, Ekomuzejem Pivških presihajočih jezer, Centrom za obiskovalce Cerčniško jezero, Gradom Prem, Notranjskim muzejem Postojna in Kobilarno Lipica, kjer obiskovalci uveljavljajo 10-odstotni popust.

3.3 SODELOVANJE Z DRUGIMI (TURISTIČNIMI) PONUDNIKI

3.3.1 TRIO KRAŠKIH ZNAMENITOSTI

Park vojaške zgodovine kot ena osrednjih turističnih točk v tem delu Slovenije že vrsto let tesno sodeluje z dvema pomembnima kraškima znamenitostma – Park Škocjanske jame in Kobilarna Lipica.

V okviru skupne blagovne znamke *Trio kraških znamenitosti* obiskovalcem zagotavljamo vzajemne ugodnosti. Ob obisku ene izmed treh destinacij prejmejo kupon, s katerim lahko v roku treh mesecev pri preostalih dveh partnerjih uveljavijo 25-odstotni popust na redno ceno vstopnice.

Partnerji skupaj nastopamo v promocijskih kampanjah, na turističnih sejmi doma in v tujini ter skrbimo za stalno krepitev prepoznavnosti znamke »Kraški trio«. Povezano nastopanje omogoča močnejšo promocijo in obiskovalcem predstavlja Kras kot celovito doživetje.

3.3.2 SODELOVANJE S SLOVENSKIMI ŽELEZNICAMI

Slovenske železnice, Občina Pivka in Park vojaške zgodovine imamo sklenjen sporazum o sodelovanju pri turističnem razvoju največjega muzejskega kompleksa v Sloveniji ter drugih znamenitosti v občini Pivka. Del partnerstva je tudi oblikovanje skupnih storitev v javnem potniškem prometu.

Obiskovalcem, ki v Pivko prispejo z vlakom, ob predložitvi veljavne vozovnice nudimo 15-odstotni popust na osnovni ogled Parka. S tem spodbujamo trajnostno mobilnost ter lažji dostop do destinacije.

3.3.3 SODELOVANJE S PORTALOM »POSTANI VOJAK«

Park je v letu 2025 nadaljeval uspešno sodelovanje s portalom Slovenska vojska »Postani vojak«, ki dosega široko ciljno publiko. Portal redno promovira Park vojaške zgodovine, v preteklem letu pa smo skupaj izvedli več promocijskih nagradnih iger na njihovem uradnem Facebook profilu. Nagrajenci so prejeli darilne bone za obisk Parka.

3.3.4 AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE

Avto-moto zveza Slovenije (AMZS), ki združuje več kot 80.000 članov, je naš partner od leta 2020. V zameno za promocijo po njihovih komunikacijskih kanalih članom AMZS nudimo 15-odstotni popust na osnovni ogled razstav in zbirk.

O ugodnosti obveščamo prek e-novic, Motorevije, družbenih omrežij in spletne strani AMZS. V letu 2025 je pomemben del promocije potekal tudi v sodelovanju s spletnimi vplivneži.

3.3.5 DESTINACIJA ZELENI KRAS IN OSTALI REGIJSKI TURISTIČNI AKTERJI

Dobro sodelovanje imamo vzpostavljeno z Regionalno destinacijsko organizacijo (RDO)m Zeleni kras. Skupaj se udeležujemo sejmov in turističnih borz, sodelujemo pri promocijskih kampanjah doma in v tujini ter gostimo tuje blogerje, novinarje in turistične agente.

Ker je RDO registriran tudi za opravljanje agencijske dejavnosti, v sodelovanju pripravljamo skupne programe za zaključene skupine.

3.3.6 SODELOVANJE Z VISIT PIVKA

Visit Pivka je ključen lokalni partner pri oblikovanju celovite zgodbe destinacije. Sodelovanje poteka na več ravneh: od skupnega nagovarjanja skupin in oglaševanja v revijah do usklajenih promocijskih kampanj.

Pomemben del predstavlja medsebojna distribucija promocijskih materialov. Letaki Parka so na voljo v Ekomuzej Pivških presihajočih jezer in Center o velikih zvereh DINA Pivka, medtem ko Visit Pivka svoje vsebine predstavlja v Parku.

Skupni nastopi na sejmih in predstavitev utrjujejo podobo Pivke kot prostora, kjer se prepletata naravna in kulturna dediščina. Takšno povezovanje presega formalno partnerstvo – gre za strateško sodelovanje z jasnim ciljem: povečati prepoznavnost in obisk ter obiskovalcem ponuditi povezano, kakovostno izkušnjo.

3.3.7 SODELOVANJE S TURISTIČNIMI ATRAKCIJAMI ZELENEGA KRASA

V okviru akcije *Doživite zgodbe Zelenega krasa* smo po vzoru sodelovanja s Kobilarno Lipica in Parkom Škocjanske jame povezali moči še z drugimi regionalnimi atrakcijami:

- Centrom o velikih zvereh DINA Pivka,
- Ekomuzejem Pivških presihajočih jezer,

- Centrom za obiskovalce Cerkniško jezero,
- Gradom Prem in
- Notranjskim muzejem Postojna.

Obiskovalci lahko pri sodelujočih ponudnikih uveljavljajo 10-odstotni popust. S tem gradimo povezano in privlačno regijsko ponudbo, ki obiskovalca spodbuja k raziskovanju širšega območja Zelenega krasa.

3.3.8 DARILNI PAKETI ZVEZDAR IN SELECTBOX

Z večanjem prepoznavnosti Parka narašča tudi povpraševanje po darilnih bonih. Poleg lastne ponudbe sodelujemo s partnerji, ki Park vključujejo v svoje tematske darilne pakete.

Kot uspešno se je izkazalo sodelovanje s podjetjem Zvezdar d.o.o., ki v svoje pakete vključuje darilni bon za obisk Parka z vodenim ogledom notranjosti podmornice za družino.

Družinski ogled Parka in podmornice je vključen tudi v pakete SelectBox.

4 DOGAJANJE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

4.1 ORGANIZACIJA DOGODKOV IN PRIREDITEV

21. 1. 2025	Predavanje direktorja Sinagoge Maribor Borisa Hajdinjaka, avtorja razstave »Zgodba o dveh transportih: medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom«
5. 2. 2025	Odprtje gostujoče razstave »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«
15. 2.–2. 3. 2025	Zimske šolske počitnice
19. 3. 2025	Odprtje razstave »Življenja rešujemo skupaj: fotografska razstava o Civilni zaščiti Republike Slovenije«
26. 3. 2025	Predstavitel knjige Janka Kastelica <i>Sežana – Karl von Schaffer</i>
2. 4. 2025	Muzejski pogovorni večer ob 70. obletnici smrti polkovnika Vladimirja Vauhnik (1896–1955)
12.–13. 4. 2025	Podmorničarski vikend
16. 4. 2025	Pogovorni večer z nekdanjim vojaškim pilotom Vojkom Gantarjem in jadralnim padalcem ter konstruktorjem jadralnih padal Stanetom Kranjcem »Življenje ni samo letenje«
27. 4.–1. 5. 2025	Prvomajske šolske počitnice
7. 5. 2025	Odprtje razstave »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«
21. 5. 2025	Odprtje gostujoče razstave Društva Vršič »Srebrna ptica izpod Jalovca – letalo B-24-G Liberator 42-78259 in njegova posadka«
22. 5. 2025	Odprtje gostujočih razstav »Poljski vojaki na soški fronti« in »Naši strelci: poljske legije med prvo svetovno vojno 1914–1917«
24. 5. 2025	17. festival miniaturn »Svet v malem«
19. 6. 2025	Novinarska konferenca ob pričetku osrednje turistične sezone
21. 6. 2025	Poletna muzejska noč
25. 6. 2025	Družinski dan ob dnevu državnosti
28. 7.–3. 8. 2025	Poletni muzejski teden
4. 9. 2025	Muzejski pogovorni večer o generalu Francetu Pircu (1899–1954) ob zaključku gostovanja razstave »Človek, ki je opozoril Tita«
10. 9. 2025	Odprtje razstave »Najhrabrejši med hrabrimi: baron Andrej Čehovin (1810–1855)« v Parku vojaške zgodovine
17. 9. 2025	Novinarska konferenca ob pričetku Zgodovinskega vikenda
19.–21. 9. 2025	Zgodovinski vikend <u>PETEK, 19. 9. 2025</u> – Vestirnga 2025 <u>SOBOTA, 20. 9. 2025</u> – voden pohod na Primož z ogledom podzemne utrdbe

	Alpskega zidu – odprtje gostujočih razstav Vojaškega muzeja Slovenske vojske »Artilerija (zelo) na kratko« in »Obnova havbice LeFH 105 mm M18« – odprtje gostujoče razstave Pokrajinskega arhiva Koper »Tomos drvi v (pozabo) arhiv« – vodeni ogledi zbirk in razstav, vodenje po muzeju v slovenskem znakovnem jeziku za gluhe in naglušne, otroške delavnice – dan odprtih vrat Vojašnice Stanislava Požarja <u>NEDELJA, 21. 9. 2025</u> – statične in dinamične predstavitve Policije (Specialna enota slovenske Policije ter Letalska policijska enota), Slovenske vojske (15. brigada vojaškega letalstva in zračne obrambe ter 17. bataljon vojaške policije Slovenske vojske) in gasilcev (PGD Postojna) – demonstracijske vožnje oklepnih vozil iz voznega dela zbirke Vojaškega muzeja Slovenske vojske in Parka vojaške zgodovine – predstavitevna vožnja Društva slovenskih miličnikov z vozili nekdanje Milice – nastop PGD Studeno s prikazom nekdanjega načina gašenja – predstavitev različnih enot Slovenske vojske – vodeni ogledi zbirk in razstav, specializirani vodenji po razstavah »Življenja rešujemo skupaj« ter »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945« – voden pohod na Primož z ogledom notranjosti utrdbe Alpskega zidu – srečanje starodobnih vozil, knjižni sejem vojaškozgodovinske literature, sejem militarij in lokalnih izdelkov – delavnice za otroke v izvedbi Parka vojaške zgodovine, Notranjskega muzeja Postojna, Centra divjih zveri Dina Pivka, Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer in Računalniškega muzeja – prikaz kovanja nožev Kovaštva Kruška, potujoča brivnica Luka's Den, predstavitev Kluba vodnikov reševalnih psov Postojna, predstavljanje turističnih točk iz okolice – program v Depojih državnih muzejev
8. 10. 2025	Predstavitev zbornika Mestnega muzeja Idrija <i>Franja: spomin in opomin</i>
22. 10. 2025	Pogovorno srečanje ob gostujoči razstavi »Tomos drvi v (pozabo) arhiv«
27. 10.–2. 11. 2025	Jesenske šolske počitnice – otroški kotiček – voden ogled zbirk in razstav

	– voden pohod na Primož z ogledom podzemne utrdbe Alpskega zidu
3. 12. 2025	Odprtje gostujoče razstave Gorenjskega muzeja »Med uspehi, porazi in iskanjem pravice – zgodba Gašperja Budkoviča« kot osrednji del programa »Tega veselega dne kulture«
25. 12. 2025– 4. 1. 2026	Novoletne šolske počitnice

Predavanje direktorja Sinagoge Maribor Borisa Hajdinjaka, avtorja razstave »Zgodba o dveh transportih: medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom«

V torek, 21. januarja, je v Parku vojaške zgodovine potekalo predavanje Borisa Hajdinjaka, direktorja Sinagoge Maribor in avtorja razstave »Zgodba o dveh transportih: medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom«. Razstava je bila pripravljena v okviru projekta *Never Forget* (Nikoli ne pozabimo).

Zbrane je najprej nagovoril direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič, nato pa je Boris Hajdinjak predstavil zgodovino judovske skupnosti na območju Prekmurja in Medžimurja. Poudaril je njihov doprinos k regionalnemu razvoju in njihovo aktivno vključenost v mestne, pa tudi ruralne lokalne skupnosti. Predstavil je nekaj izjemnih posameznikov in družin judovske skupnosti, ki so zasedali pomembne položaje, ter njihovo usodo v času druge svetovne vojne.

Predstavil je tudi zgodbi o dveh predmetih, ki poleg številnih izjemnih in tragičnih fotografij dopolnjujeta razstavo. Prvi je beležka, ki jo je Lajos Blau v času nemškega ujetništva dopolnjeval s fotografijami svoje žene Magde, hčerke Livie in drugih

sorodnikov. Zadnje fotografije je prejel spomladi 1944, tik preden je bila večina lendavskih Judov odpeljana v taborišče Auschwitz. Za njuno usodo je zvedel šele po vrnitvi domov. Drugi predmet na razstavi pa je odeja, ki jo je Terezija Fürst vzela iz skladišča zaplenjenih predmetov taboriščnikov in jo podarila svoji materi, ki jo je uporabila kot pokrivalo med dolgo potjo nazaj domov po osvoboditvi koncentracijskega taborišča Auschwitz.

Odprtje gostujoče razstave »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«.

V sredo, 5. februarja 2025, je v Parku vojaške zgodovine potekalo odprtje razstave »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«.

Zbrane je najprej nagovoril direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič, čemur sta sledila pozdrava Jasne Dokl Osolnik, direktorice Dolenjskega muzeja Novo mesto, in avtorice razstave Marjeteregar, kustosinje zgodovinarke iz Dolenjskega muzeja. Razstavo je slovesno odprl generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino mag. Matjaž Ravbar. Odprtje razstave je obogatil nastop Orkestra Slovenske vojske.

Razstava »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.« je bila pripravljena v sodelovanju z arhitektko Natalijo Zanoški iz Društva arhitektov Dolenjske in Bele krajine, umetnostno zgodovinarico Katarino Dajčman ter oblikovalko Majo Rudolf Markovič, pomoč pri izdelavi lesene konstrukcije razstave pa je ponudila Srednja gradbena, lesarska in vzgojiteljska šola Novo mesto. Razstavo sta finančno podprla Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Novo mesto, pri gostovanju pa tudi Park vojaške zgodovine.

Razstava je predstavljala nemške letalske napade na Novo mesto v času druge svetovne vojne, zlasti tri napade, ki so dolenjsko prestolnico prizadeli spomladi 1941 in jeseni 1943. Tema razstave pa niso bili samo letalski napadi, trpljenje in strah prebivalcev, temveč tudi obnova mesta, ki je sicer trajala še dobro desetletje. S pomočjo bogatega arhivskega in fotografskega gradiva je bil tako podan vpogled v predvojno, medvojno ter povojno dogajanje v Novem mestu. Razstava je obujala spomine prebivalcev mesta, ki so doživeli bombardiranja, opozarjala na nevarnosti neeksplodiranih ubojnih sredstev in poudarjala pomen ohranjanja tako snovne kot nesnovne kulturne dediščine.

Gostovanje razstave je sovpadalo z občasno razstavo Parka »Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945«, ki je bila odprta septembra 2024. Skupaj sta obiskovalcem omogočali še bolj celovit vpogled v medvojno dogajanje na slovenskem nebu v obdobju druge svetovne vojne.

V Parku odprli novo razstavo »Življenja rešujemo skupaj, fotografska razstava o Civilni zaščiti Republike Slovenije«

V Parku vojaške zgodovine je bila v sredo, 19. marca 2025, odprta nova razstava »Življenja rešujemo skupaj, fotografska razstava o Civilni zaščiti Republike Slovenije«.

Slovenijo je v zadnjih letih prizadelo več hudih katastrof – žled leta 2014, epidemija koronavirusa v letih 2020 in 2021, obsežen požar na Krasu leta 2022 ali pa največje poplave v naši zgodovini leta 2023. Katastrofe so se tako ali drugače dotaknile vsakega od nas in nas kot državo, kot narod trajno zaznamovale. A prav tako so nas v tistih težkih trenutkih zaznamovali občutki ponosa in trdnega zaupanja v sistem Civilne zaščite, v srčnost in strokovnost vseh, ki so se borili za rešitev življenj ter premoženja svojih sodržavljanov. Pa ne gre le za katastrofe – najrazličnejše nesreče se dogajajo vsak dan, v vsakdanjem življenju, na delovnih mestih, na cestah, v gorah, v jamah ...

Fotografska razstava »Življenja rešujemo skupaj« ne ponuja celovitega pregleda nad sistemom Civilne zaščite, ampak skuša obiskovalca skozi fotografski objektiv opozoriti na njegovo vlogo in pomen. Dodatno težo posnetkom dajejo tudi uvodnik in podnapisi fotografij, ki jih je prispeval poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan, človek, ki ga javnost pozna kot tistega, ki stopi v ospredje, ko je najtežje. Kot dolgoletni vodja Civilne zaščite Republike Slovenije je koordiniral številna reševanja in bdel nad njihovimi izidi, nato pa v medijskih nastopih umirjeno pojasnil stanje, včasih svaril, predvsem pa hrabil ter tolažil. Poleg svojega prispevka k razstavi je v nagovoru ob njenem odprtju poudaril, kako težko

je bilo zožiti izbor fotografij, ki najbolje prikazujejo usposobljenost in požrtvovalnost ekip, ki skupaj tvorijo močno mrežo pomoči.

V svojih nagovorih sta minister za obrambo mag. Sajovic in Petra Bezjak Cirman, direktorica Urada vlade za komuniciranje, poudarila, da razstava ni zgolj zbirka fotografij Civilne zaštite, temveč zgodba o ljudeh, ki so se, ko je bilo najtežje, odločili pomagati – ne le sebi in svojim, ampak predvsem drugim.

Park vojaške zgodovine je fotografsko razstavo pripravil v sodelovanju z Uradom Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, ki je Park prepoznal kot kredibilnega partnerja in zanimivo lokacijo za predstavitev nacionalno pomembnih tem. Razstavo je podprlo tudi Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije.

Park vojaške zgodovine gostil predstavitev knjige *Sežana – Karl von Schaffer*

V sredo, 26. marca 2025, je Park vojaške zgodovine gostil predstavitev knjige *Sežana – Karl von Schaffer* avtorja Janka Kastelica.

Zbrane je uvodoma nagovoril direktor Parka mag. Janko Boštjančič in toplo pozdravil avtorja knjige, uveljavljenega slikarja, ki ima za sabo številne razstave tako doma kot v tujini. V Parku pa se ni predstavil kot likovni umetnik, temveč kot strasten raziskovalec krajevne zgodovine. Čeprav danes živi in dela v Sežani, je bil rojen v Hrastju, vasici v senci kompleksa Parka vojaške zgodovine, zaradi česar je bila predstavitev njegove knjige v stavbi nekdanje vojašnice, proti kateri je pogledoval kot otrok, še toliko bolj posebna.

Kontraadmiral avstrijske vojne mornarice vitez Karl von Schaffer se je leta 1831 rodil v Sežani, od koder se je povzpел vse do cesarskega dvora in, kljub temu da ni izhajal iz plemiške rodbine, postal eden najtesnejših sodelavcev nadvojvode Maksimiljana Mehškega, brata cesarja Franca Jožefa. Njuno prijateljstvo se je še poglobilo, ko je Maksimiljan postal cesar II. mehiške monarhije, ki je propadla z njegovo ustrelitvijo leta 1867. Knjiga Janka Kastelica je pomemben doprinos k odkrivanju pozabljenih zgodb, k čemur stremi tudi Park vojaške zgodovine.

Spominski večer ob 70. obletnici smrti polkovnika Vladimirja Vauhnik in spominska slovesnost v Rižarni v spomin na žrtve Vauhnikove obveščevalne skupine

Ob 70. obletnici smrti polkovnika Vladimirja Vauhnik je v Parku vojaške zgodovine potekal muzejski večer, posvečen enemu najbolj skrivnostnih slovenskih osebnosti sredine 20. stoletja. Vladimir Vauhnik je umrl 31. marca 1955 v Argentini, njegova življenjska pot in delovanje pa še danes burita domišljijo raziskovalcev ter javnosti.

Polkovnik Vauhnik je bil med letoma 1938 in 1941 vojaški ataše Kraljevine Jugoslavije v Berlinu, torej v samem epicentru snovanja druge svetovne vojne. Med drugo svetovno vojno je Vauhnik skupaj z majorjem Antem Aničem zasnoval široko obveščevalno mrežo v korist zahodnih zaveznikov, ki je imela sedež v Ljubljani. Zaradi svoje prodornosti, široke izobrazbe in obveščevalnih sposobnosti je v zgodovinskih zapisih pogosto

označen kot »slovenski James Bond«. Njegovo delo in vloga v ključnih trenutkih evropske zgodovine ostajata predmet raziskovanja, obenem pa tudi številnih ugibanj.

Dogodek je potekal v obliki pogovornega večera, tekom katerega je bil predstavljen izbor družinskih spominov in pričevanj, ki so prispevali k celovitejšemu razumevanju njegove osebnosti ter dediščine. Pobudo za dogodek je dal Ivo Jevnikar iz Trsta, ki velja za najdejavnjšega raziskovalca Vauhnikovega življenja.

Med sogovorniki so bili Štefka Mikluš, roj. Vauhnik, hči Vladimirjevega brata Miloša, Viktor Vauhnik, pravnik njegovega brata Viktorja, Igor Gabriel, sin nečakinje Helene Vauhnik, Ivo Jevnikar, dolgoletni novinar in urednik, aktiven v slovenskem kulturnem ter medijskem prostoru na Tržaškem, in direktor Parka mag. Janko Boštjančič. Vauhnikovi sorodniki so ob tej priložnosti Parku vojaške zgodovine predali serijo njegovih fotografij in nekaj njegovih osebnih predmetov.

Zaključil se je sedmi tradicionalni Podmorničarski vikend

V Parku vojaške zgodovine je 12. in 13. aprila 2025 potekal že sedmi tradicionalni Podmorničarski vikend, tokrat pripravljen v znamenju obeležitve 40-letnice podmornice P-913 Zeta. Dogodek, organiziran v sodelovanju z Društvom Podmorničar, je s pestrim programom znova privabil številne obiskovalce.

Obiskovalci so si z velikim zanimanjem v spremstvu vodnikov in nekdanjih podmorničarjev ogledali notranjost podmornice P-913 Zeta ter policijskega čolna P-111. V naboru eksponatov, povezanih z bogato podmorničarsko dediščino tega območja, so

jih pritegnili še podvodno diverzantsko plovilo R-2, zbirka diverzantskih oblek in opreme, zbirka morskih min ter drugi zanimivi predmeti. Priložnost je bila tudi za ogled razstave »Podmorničarstvo na vzhodni jadranski obali«, predstavitev 430. mornariškega diviziona Slovenske vojske in Oddelka za pridobivanje kadra Slovenske vojske iz Postojne. Poleg tega so bile na ogled projekcije kratkih dokumentarnih filmov o podmornici P-913 Zeta in transportu podmornice ter policijskega čolna P-111 v Park vojaške zgodovine. Program so dodatno obogatili organizirani pogovori z nekdanjimi podmorničarji in posebnimi gosti, kot sta bila domačin Brane Česnik, kuhar na znameniti vojaški ladji Galeb, ter Cansin Özden, turški profesor pomorskega inženiringa na Istanbulski tehnični univerzi.

V nedeljo je potekala zanimiva okrogla miza o zahtevnem prevozu podmornice in policijskega čolna v Park vojaške zgodovine, kjer so sodelovali direktor Parka mag. Janko Boštjančič, Silvano Corniali iz podjetja Cem-Tir d.o.o. in Franc Jeraj iz podjetja Dvig d.o.o. Po fotografski razstavi »Življenje rešujemo skupaj« je obiskovalce vodil Srečko Šestan, poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije, organizirano pa je bilo tudi vodstvo po razstavah »Enigma – skrivnostno zakulisje vojne« in »Zgodba našega soseda«, katerih vsebina se navezuje na pomorsko tematiko.

Program Podmorničarskega vikenda so dodatno obogatili predstavniki Notranjskega muzeja Postojna, PGD Postojna, Pomorske policijske postaje Koper, Morske biološke postaje Piran in Društva za podvodne dejavnosti RAK iz Rakeka. Oba dneva so najmlajši obiskovalci uživali v ustvarjalnih delavnicah, kjer so izdelovali periskope, sestavljali 3D podmornice in sodelovali v tekmovanju za najlepši izdelek. Organiziran je bil tudi knjižni sejem strokovne literature.

Pogovorni večer »Življenje ni samo letenje«

V okviru programa »Letalske urice« je v sredo, 16. aprila 2025, v Parku vojaške zgodovine potekal pogovorni večer, na katerem sta sodelovala nekdanji vojaški pilot Vojko Gantar ter jadralni padalec in konstruktor jadralnih padal Stane Kranjc.

Vojko Gantar je predstavil svojo življenjsko pot od odraščanja v Idriji, od koder se je pri 15 letih podal na letalsko izobraževanje, do kariere vojaškega pilota na letalu MiG-21. Obiskovalcem je opisal izkušnje in občutke, povezane z letenjem na meji človeških ter tehničnih zmogljivosti. Parku vojaške zgodovine je leta 2023 podaril del svoje letalske zapuščine, med drugim zlato letalsko značko, ki je vključena v trenutno občasno razstavo.

Stane Kranjc, pionir slovenskega jadralnega in padalskega športa, je orisal razvoj svoje kariere od izdelave prvega zmaja leta 1973 do oblikovanja jadralnih ter skakalnih padal in več kot 600 padalskih skokov. Njegovi dosežki vključujejo tudi BASE skoke z Eigerja, Sfinge, norveških pečin, trboveljskega dimnika in Petronasovih stolpnic. Poleg športnih podvigov je ustanovil družinsko podjetje za proizvodnjo padal, ki temelji na vlaganju v razvoj in skrb za zaposlene.

Pogovor je vodil Stanko Stojanovič, dogodek pa je podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

V Parku vojaške zgodovine odprli razstavo »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«, posvečeno zaključnim bojem druge svetovne vojne

V Parku vojaške zgodovine je bila v sredo, 7. maja 2025, odprta nova razstava »Vojna do konca«, s katero smo se pridružili slavlju ob 80. obletnici zmage nad nacizmom in fašizmom v Evropi.

Razstava obravnava reško-tržaško operacijo kot največji vojaški spopad v zaledju severnega Jadrana v drugi svetovni vojni. Medtem ko je bila velika večina Evrope v aprilu 1945 že osvobodjena nacističnega jarma in je bilo povsem jasno, da so nemški vojski šteti dnevi, so se v krajih na južnem delu nekdanje rapalske meje razvili vojaški spopadi neslutnih razsežnosti, s katerimi se ne more primerjati nobena bitka druge svetovne vojne na tem ter sosednjih območjih. Šlo je za dokončen obračun, spopad na vse ali nič, v katerega je bilo vključenih več kot 100.000 vojakov na obeh straneh in ki je zahteval blizu 30.000 življenj. Ni šlo več za partizansko bojevanje, ampak za spopad armad, v katerem so poleg pehote sodelovali tudi topništvo, tanki in letalske enote. V operaciji se je odločala usoda dveh pristaniških mest – Reke in Trsta – ter sploh slovenskega in hrvaškega nacionalnega ozemlja, ki sta po prvi svetovni vojni krivično pripadla Italiji.

Reško-tržaška operacija se je začela sredi aprila 1945, ko je po razbitju nemških enot v Liki v zaključne boje za osvoboditev Reke in Trsta krenila 4. armada pod poveljstvom generala Petra Drapšina. V srditih bojih na obrambni liniji Ingrid, pri Klani, na Plišu, Gomancah, pri Sušaku in potem v Trstu, na Opčinah ter nazadnje v okolici Ilirske Bistrice je v zadnjih dneh vojne izgubilo življenje ogromno vojakov na obeh straneh.

Formalni zaključek reško-tržaške operacije predstavlja podpis predaje 97. korpusa nemške vojske, do katerega po spletu naključij ni prišlo v kateri od tržaških ali reških palač ali na kakšnem drugem izpostavljenem kraju, temveč v preprosti kmečki hiši pri Petrovih v Zagorju na Pivki, ki je tiste dni nudila streho nad glavo štabu IV. udarnega korpusa Jugoslovanske armade. Podpis predaje se je zgodil 7. maja 1945 ob 6. uri in 4 minute zjutraj.

Podpisu predaje ostankov nemškega 97. armadnega korpusa so kot majhne deklice prisostvovalle tudi tri sestre Fatur, rojene v Petrovi hiši v Zagorju. Dve od treh sester, Marija Tomšič in Silva Česnik, sta kot še edini priči tistega dogodka skupaj z načelnikom Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnikom Robertom Glavašem prerezali trak ter odprli razstavo. Ga. Marija je z ganljivim pričevanjem tudi nagovorila udeležence otvoritvene slovesnosti.

Razstava »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945« je sestavljena iz več sklopov. Oris dogajanja druge svetovne vojne od leta 1943, ko se je vojna sreča nagnila v korist zaveznikov, pa do zaključnih bojev, med katere spada tudi reško-tržaška operacija, je predstavljen na šestnajstih zunanjih panojih. Veža paviljona B je simbolno razdeljena na dve polovici; na eni je predstavljen vojaško-strateški vidik spopadov med Reko in Trstom, na drugi pa je osvetljena zgodba Petrove hiše v Zagorju. Razstavo dopolnjujejo tudi vitrine, v katerih so razstavljena neeksplozirana ubojna sredstva, kakršna so uporabljali v reško-tržaški operaciji. Ekspoziti so del učne zbirke Državne enote za varstvo pred neeksploziranimi ubojnimi sredstvi Uprave za zaščito in reševanje,

s katerimi je naslovljena njihova še vedno prežeča nevarnost. V vitrinah sta prikazani tudi arheološki raziskavi najdišča Šembije – Breg in grobišča Šembije – Vinograd.

V Parku vojaške zgodovine odprli razstavo Društva Vršič »Srebrna ptica izpod Jalovca«

V Parku vojaške zgodovine je bila v sredo, 21. maja, odprta gostujoča razstava Društva Vršič z naslovom »Srebrna ptica izpod Jalovca – letalo B-24G Liberator 42-78259 in njegova posadka«. Razstava dopolnjuje stalno postavitev »Do pekla in nazaj«, ki obravnava strmoglavljenja ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju današnje Slovenije.

V središču razstave je zgodba ameriškega bombnika B-24 Liberator, ki je 22. novembra 1944 kot del 780. bombniške eskadrilje vzletel z letališča Pantanella v južni Italiji. Zaradi slabega vremena je bila eskadrilja preusmerjena proti Salzburgu, pri čemer je bilo letalo nad območjem Julijskih Alp zadeto in je strmoglavilo med Jalovcem ter Kotovim sedlom.

Razstavo sta pripravila dr. Uroš Košir ter Aleš Bedič iz Društva za raziskovanje in proučevanje vojaške in tehniške dediščine Vršič. Razstava je rezultat njunega dolgoletnega raziskovalnega dela. Park z obema sodeluje že vrsto let, leta 2021 pa je gospod Bedič sodeloval tudi pri dopolnitvi stalne razstave »Do pekla in nazaj«.

Na odprtju so spregovorili direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič, avtor razstave dr. Uroš Košir in županja Občine Kranjska Gora Henrika Zupan, ki je razstavo tudi uradno odprla. Dogodek je spremljal krajši glasbeni nastop Silva Čelharja.

Odprtja razstave so se kot gostje udeležili ameriški obrambni ataše v Sloveniji podpolkovnik Daniel Mayeda, podžupanja Občine Pivka Majda Godina in direktorica Zavoda za turizem Pivka Jana Gržinič.

Razstava je s spremljajočo vitrino prispevala k nadgradnji obstoječe muzejske vsebine, ki tematizira več kot 260 letal, padlih med drugo svetovno vojno na območju Slovenije – med njimi 142 ameriških. Z razstavami Park vojaške zgodovine nadaljuje prizadevanja za raziskovanje in ohranjanje vojaškozgodovinske dediščine.

Otvoritev gostujoče razstave o poljskih vojaki na soški fronti v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine je bila v četrtek, 22. maja 2025, na predvečer 110. obletnice začetka bojev na soški fronti, odprta gostujoča razstava »Poljski vojaki na soški fronti 1915–1917«. Razstavo je pripravil Przemysław Jaskółowski iz društva Tradicionalne enote artilerijskega polka cesarsko-kraljeve trdnjave št. 2. barona Edwarda von Beschija – Krakovske trdnjave, projekt pa se je razvil v partnerstvu med društvom, Parkom vojaške zgodovine, Muzejem novejšje in sodobne zgodovine Slovenije ter Veleposlaništvom Republike Poljske v Sloveniji. Direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič je v svojem nagovoru izpostavil pomen opominjanja na strahote in trpljenje, ki jih prinaša vojna, ter se ob koncu posebej zahvalil kustosu Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije dr. Marku Štepcu za koordinacijo poteka projekta.

Razstava je prikazovala vlogo poljskih vojakov, ki so se med prvo svetovno vojno borili v vrstah avstro-ogrske vojske na območju današnje zahodne Slovenije. V dvanajstih krvavih bitkah na jugozahodni fronti je življenje izgubilo več kot 22.000 pripadnikov

poljskega rodu, kar predstavlja najmanj četrtno vseh padlih poljskih vojakov v prvi svetovni vojni.

Avtor razstave Przemysław Jaskółowski, neutrudden raziskovalec vojaške zgodovine, je v svojem govoru strnil nekaj misli o junaštvu in trpljenju poljskih vojakov, ki so od blizu spoznali slovenske vasi ter trge ob Soči ter na Krasu.

Zbrane udeležene je nagovoril tudi Szymon Białek, konzul Veleposlaništva Republike Poljske v Sloveniji, s katerim Park odlično sodeluje že več let. Prisotni so bili tudi predstavniki lokalne skupnosti in Slovenske vojske, posebno težo dogodku pa je dala prisotnost namestnika poveljnika sil Slovenske vojske polkovnika Igorja Šepca, ki je razstavo odprl. Sočasno je v Parku namreč potekal Družinski dan 10. izvidniškega bataljona Slovenske vojske, čigar pripadniki so tekom celega dne predstavljali tudi svoje delovanje, opremo in poslanstvo. Ob zaključku prireditve je sledilo še vodenje po razstavi in družabno srečanje v znamenju poljsko-slovenskega prijateljstva.

Razstava je bila na ogled v veliki dvorani Parka vojaške zgodovine, dopolnjevala pa jo je razstava »Naši strelci: poljske legije med prvo svetovno vojno 1914–1917«, ki je bila v Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije odprta že leta 2024.

Mednarodni festival miniaturn Svet v malem 2025

V soboto, 24. maja, je v Parku vojaške zgodovine potekal 17. mednarodni festival miniaturn »Svet v malem«, tradicionalno srečanje maketarjev in modelarjev, ki ga organizira Društvo Svet v malem. Festival je v Parku potekal že četrtoč zapored in je znova pritegnil številne domače ter tuje tekmovalce, maketarske navdušence in obiskovalce.

Na tekmovanju, kjer so se maketarji pomerili v različnih kategorijah za najbolj dovršeno maketo, je sodelovalo 146 udeležencev, ki so skupno prijavili kar 487 maket. Med njimi je

bilo tudi 35 mladih ustvarjalcev; ti so se preizkusili v mladinskih kategorijah maket letal, plovil in vozil.

Dogodek je imel izrazito mednarodno noto, saj so se poleg slovenskih maketarjev festivala udeležili tudi tekmovalci iz Italije, Hrvaške, Srbije, Madžarske, Avstrije, Bosne in Hercegovine ter Češke. Ob tradicionalnih maketah vojaških vozil, plovil in dioram so obiskovalci lahko občudovali tudi makete letal na daljinsko vodenje, domišljijske kreacije ter modele dirkalnih stez.

Festival je obiskalo številno občinstvo, ki si je z zanimanjem ogledalo razstavljene makete in bogat spremljevalni program. Posebej so izstopale ustvarjalne delavnice Zavoda *Back to basics*, na katerih so mladi maketarji izdelovali modele tankov, obenem so bile predstavljene tudi različne specializirane maketarske tehnike.

Vzporedno s tekmovanjem je potekal tudi maketarski boljši sejem, kjer so bili na voljo izdelki različnih proizvajalcev maket, vojaška in modelarska literatura ter predstavitev dejavnosti Društva Svet v malem. Predstavilo se je tudi ponazoritveno društvo DTI, in sicer ponazoritvena enota Regiment.

Dogajanje so dodatno popestrili pripadniki 45. centra goseničnih bojnih vozil Slovenske vojske in Oddelek za pridobivanje kadra Slovenske vojske iz Postojne. Obiskovalci so si lahko na poligonu za muzejem ogledali tudi demonstracijske vožnje izbranih oklepnih vozil iz voznega dela zbirke Parka vojaške zgodovine in Vojaškega muzeja Slovenske vojske.

Ob tej priložnosti je Park vojaške zgodovine prejel tudi dve pomembni donaciji. Gospod Maurizio Bressan, ki je že v preteklosti prispeval številne eksponate, je muzeju podaril

dva originalna kompleta pilotskih oblek Kraljevih zračnih sil (*Royal Air Force*), in sicer pilotov letal Harrier ter Tornado.

Drugo donacijo je prispeval Iztok Kočever, nekdanji tankist in strokovnjak na področju vojaške oklepne tehnike, ki sedaj deluje v okviru podjetja Triglav models. G. Kočever je Parku že doniral številne makete, tokrat pa je Parku predal unikatno maketo tanka T-55. To so mu leta 1983, kot poveljniku tankovske čete v Valjevu, podarili vojaki na služenju vojaškega roka v zahvalo in spomin.

Novinarska konferenca ob pričetku osrednje turistične sezone

Park vojaške zgodovine je v četrtek, 19. junija 2025, ob začetku poletja in s tem glavne turistične sezone organiziral novinarsko konferenco. V okviru konference je direktor Parka mag. Janko Boštjančič predstavil novosti in prihajajoče aktivnosti ter dogodke. Kot prva je bila tako izpostavljena donacija podjetja C-Astral iz Ajdovščine, ki je svetovno znano po svoji inovativnosti in dovršenosti majhnih brezpilotnih letalskih sistemov (UAS). Podjetje je Parku vojaške zgodovine podarilo brezpilotni letalni sistem Belin. Gre za letalnik iz serije prvih slovenskih brezpilotnih letalnikov. Belin je tudi prvi brezpilotnik, ki ga je Slovenska vojska v operativno rabo uvedla že leta 2015. Zbrane je nagovoril tudi direktor podjetja C-Astral g. Goran Gačnik in izrazil zadovoljstvo, da je Park prevzel sistem Belin kot nov muzejski eksponat. Direktor Boštjančič se mu je zahvalil za družbeno odgovornost podjetja in poudaril, da Belin predstavlja pomembno prelomnico v nacionalni letalski zgodovini, ter izrazil veselje, da je z umestitvijo v muzejsko zbirko postal del nacionalne dediščine.

V nadaljevanju je mag. Boštjančič zbrane seznanil s programom bližajoče se Poletne muzejske noči, ki jo bo kot osrednji dogodek zaznamovalo odprtje razstave o Francetu Pircu z naslovom »Človek, ki je opozoril Tita«. Obenem je napovedal tudi pestro dogajanje Družinskega dne, celodnevne festivala za vso družino, s katerim bo Park obeležil dan državnosti in začetek šolskih počitnic.

V okviru novinarske konference je bila predstavljena tudi Poletna arheološka šola, ki je bila organizirana že četrto leto. Gre za arheološko šolo, ki jo pripravlja Univerza Oshkosh iz ameriškega Wisconsin v sodelovanju z Narodnim muzejem Slovenije, Inštitutom za arheologijo ZRC SAZU in Parkom vojaške zgodovine. Delo Poletne arheološke šole in njen pomen sta predstavila dr. Boštjan Laharnar iz Narodnega muzeja Slovenije ter dr. Adrienne Frie z Univerze Oshkosh.

V okviru šole se je lani ob pričetku poletja na arheološko najdišče Baba nad Slavino že tretjič vrnila skupina ameriških študentov in nadaljevala izkopavanja na območju železnodobne utrjene naselbine. Najdišče je poznano in v manjšem obsegu tudi raziskovano; dosedanje raziskave ter odkrite arheološke najdbe ustvarjajo sliko dogajanja na območju Slavine in širše okolice v času rimske republike. Ena od najverjetnejših zgodb najdišča je, da je bila naselbina na Babi nad Slavino uničena v času Gaja Julija Cezarja, ki je imel med slavno galsko vojno in pa v času po njej svoje vojaško oporišče v bližnji Akvileji – Ogleju. Zdi se, da je na tem ozemlju novačil vojake za svoje bojne pohode, zaradi česar so se domačini uprli, kar je vodilo v rimsko posredovanje in uničenje številnih naselbin, kot je bila Baba nad Slavino.

Pomemben del arheološkega izkopavanja je, kot je bilo izpostavljeno na novinarski konferenci, predstavitev rezultatov raziskav, kjer se v aktivnosti poletne šole aktivno vključuje tudi Park vojaške zgodovine. Prav izobraževanje in osveščanje javnosti, še posebej domačinov, bistveno prispevata ne samo k varovanju arheološke dediščine, temveč tudi k trdnejši povezavi med arheologi, raziskovalci in domačini.

Poletna muzejska noč v Parku vojaške zgodovine

Park vojaške zgodovine se je tudi v minulem letu pridružil vsesplošni muzejski akciji Poletna muzejska noč, ki že tradicionalno vabi obiskovalce k večernemu odkrivanju bogastva in pestrosti kulturne dediščine. V okviru dogodka je Park svoja vrata za obiskovalce odprl vse do polnoči, ogled stalnih in občasnih razstav pa je bil v tem času brezplačen.

Osrednji dogodek tokratne Poletne muzejske noči je bilo odprtje razstave o Francetu Pircu »Človek, ki je opozoril Tita«. Razstavo je na krajši slovesnosti odprl predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Marko Lotrič. V nagovoru je poudaril pomen ohranjanja zgodovinskega spomina kot temelja narodne identitete in opomnika za negovanje vrednot miru, svobode ter demokracije. Ob tem je izpostavil tudi aktualne svetovne izzive in pozval k odgovornemu ravnanju ter spoštovanju človekovih pravic kot ključnih predpogojev za strpno in vključujočo družbo. Po koncu slovesnosti si je predsednik Državnega sveta ogledal tudi nekaj drugih razstav in zbirk Parka vojaške zgodovine v družbi direktorja Boštjančiča. Posebej veliko zanimanje je pokazal za razstavo »Pot v samostojnost«, posvečeno osamosvojitvi Republike Slovenije. Svoje vtise je strnil v zapisu v Knjigi častnih gostov: *»Ohranjanje zgodovinskega spomina je temelj naše identitete. Preteklost nam pove, kdo smo in od kod prihajamo. Pomaga nam razumeti, kako se je razvijala naša družba, in nam omogoča, da se učimo iz napak ter cenimo dosežke, ki so nas oblikovali.«*

Razgibana in tragična življenjska zgodba Franceta Pirca (1899–1954) je prava ilustracija zgodovine prve polovice 20. stoletja, polne vojaških spopadov in političnih pretresov. Bojeval se je v prvi in drugi svetovni vojni, bil je Maistrov borec, pilot, general, prvi komandant jugoslovanskega vojnega letalstva, ambasador ... Predvsem pa je bil France Pirc neomajen rodoljub, povsem predan boju za svobodo in demokracijo. Za te ideale je daroval čisto vse, saj je v vojni izgubil družino, na koncu pa tudi sam umrl v sumljivih okoliščinah. Občina Sodražica je razstavo postavila v letu 2024, ob 70-letnici njegove smrti. Postavitev v Parku je bila nadgrajena z dragocenimi eksponati iz njegove zapuščine in dopolnjena z angleškim prevodom.

Poletno muzejsko noč je obogatil raznolik spremljevalni program, ki je ponudil številne priložnosti za doživeto spoznavanje zgodovine. Obiskovalci so si lahko ogledali tri kratke dokumentarne filme, pripravljene v okviru projekta »Zbrali smo pogum«, ki osvetljujejo ključne trenutke slovenske osamosvojitve – plebiscit, razglasitev samostojnosti in oborožen spopad za obrambo države. Predvajan je bil tudi dokumentarni film »Vojna za Slovenijo«. Najmlajši obiskovalci so se lahko udeležili ustvarjalnih delavnic, namenjenih spoznavanju zgodovine na igriv način. Muzejsko ponudbo je dopolnilo strokovno vodstvo po razstavi »Vojna do konca«. V okviru doživljajske ponudbe pa so se številni udeležili še vodenih ogledov notranjosti podmornice P-913 Zeta in policijskega čolna P-111. Prav na dan Poletne muzejske noči, pred natanko 30 leti, so namreč krstili policijski čoln P-111, tedaj največje patroljno-reševalno plovilo slovenske Pomorske policije.

Obiskovalcem so bile tudi tokrat v sklopu dogodka prosto dostopne zbirke Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, Tehniškega muzeja Slovenije ter Narodnega muzeja Slovenije v Depojih državnih muzejev. Razgibano dogajanje Poletne muzejske noči je v Park vojaške zgodovine k obisku znova pritegnilo zavidljivo množico obiskovalcev.

Družinski dan ob dnevu državnosti v Parku vojaške zgodovine

Dne 25. junija 2025 smo v Parku vojaške zgodovine ob dnevu državnosti in začetku poletnih počitnic pripravili razgiban družinski dogodek, ki je kljub visokim temperaturam postregel z bogatim programom, namenjenim tako otrokom kot odraslim.

Dan se je začel s »sprehodom skozi zgodovino« – jutranjim vodenim pohodom po zaledju kompleksa Parka vojaške zgodovine, kjer so pohodniki spoznavali zgodovinske ostaline območja od prazgodovinskih gradišč do podzemne utrdbe Alpskega zidu na Primožu. Obiskovalci Parka so s pridom izkoristili tudi možnost vodenega ogleda razstave »Pot v samostojnost«, ki ponuja vpogled v ključne dogodke osamosvojitve Slovenije, in vodstva po razstavi »Enigma – skrivnostno zakulisje vojne«. V Depojih državnih muzejev so obiskovalci lahko поблиže spoznali bogato tehnično dediščino.

Celodnevno dogajanje je bilo organizirano z mislijo na najmlajše. Tako so v senci dreves potekale ustvarjalne delavnice Parka vojaške zgodovine, Notranjskega muzeja, Centra divjih zveri Dina, Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer in Družinskega centra Brlog Postojna. Otroci so se razveselili možnosti poslikave obraza, trikov čarodeja Rada in obiska Martina Krpana. Predstavitvene vožnje vozne zbirke Parka in Vojaškega muzeja Slovenske vojske so zopet požele navdušenje ljubiteljev vojaške tehnike, obiskovalci pa so lahko поблиže spoznali delovanje Slovenske vojske, Policije ter gasilcev.

Glasbeni del programa je odprla folklorna skupina Pristava iz Buenos Airesa, ki je s svojim nastopom dokazala, da skrbno negujejo slovenske korenine. Popoldne je sledil koncert skupine *The Rhine River Ramblers*, pravi vrhunec dneva pa je bil nastop legendarnih Čukov, ki so poskrbeli za razigrano vzdušje do večera. Festivalski program je sklenil DJ Vox.

Bogat animacijski program so tekom celega dne izvajali še AMZS, PGD Postojna, gasilci starodobniki PGD Studeno, Klub vodnikov reševalnih psov, Airsoft društvo »H.A.S. team«, Šola preživetja z inštruktorjem Tomažem Polancem in škrat Vodko.

Poletni muzejski teden v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine smo na vrhuncu poletne sezone, v zadnjem tednu julija in prvem avgusta, počitniški utrip popestrili s Poletnim muzejskim tednom. Med 28. julijem in 3. avgustom so se lahko obiskovalci o muzejskih vsebinah podrobneje poučili ob različnih vodenjih po zbirkah ter razstavah, pri čemer so bila zaradi velikega deleža tujih obiskovalcev poleg slovenščine organizirana tudi v angleščini. V sklopu strokovnih ogledov je izstopalo zlasti vodenje po razstavi »Enigma – skrivnostno zakulisje vojne«, katere zgodba o skrivnostni šifrirni napravi še vedno odmeva tudi po več letih od njenega odprtja.

V okviru Poletnega muzejskega tedna smo za obiskovalce odprli tudi muzejske depoje, kjer so si v spremstvu vodnika ogledali »zaodreje zbirke vozil« oz. vozni del zbirke, ki ni umeščen v stalno muzejsko postavitvev. Vrhunec programa so predstavljale dinamične vožnje izbranih zgodovinskih vozil iz voznega dela zbirke Parka vojaške zgodovine in Vojaškega muzeja Slovenske vojske na tankovskem poligonu za kompleksom Parka.

Dogajanje Poletnega muzejskega tedna sta dopolnili tudi dve izvedbi »sprehoda skozi zgodovino« – vodenega pohoda po zaledju kompleksa Parka vojaške zgodovine, kjer so pohodniki spoznavali zgodovinske ostaline območja od prazgodovinskih gradišč do podzemne utrdbe Alpskega zidu na Primožu. Udeležence so po poti navduševali lepi

razgledi na Pivko, medtem ko so se na vrhu ob poučni razlagi seznanili z zgodovinskim kontekstom utrdbe in se sprehodili skozi njene podzemne tunele.

Muzejska doživetja je v sodelovanju s Kantino Pivka sklenila še izbrana lokalna kulinarika. Obiskovalci so se lahko v okviru Poletnega muzejskega tedna trikrat udeležili degustacije lokalnih dobrot v Kantini Pivka in ob zaključku obiska uživali v prefinjenih okusih domačih sirov, mesnin ter vin.

Poletni muzejski teden je bil deležen lepega odziva, pri čemer so obiskovalci pohvalili tako zastavljeni program z zanimivimi vsebinami in bogato ponudbo kot tudi njegovo izvedbo.

Muzejski pogovorni večer o generalu Francetu Pircu (1899–1954)

V četrtek, 4. septembra 2025, je v Parku potekal pogovorni večer, posvečen generalu Francetu Pircu (1899–1954), prvemu komandantu jugoslovanskega vojnega letalstva, ambasadorju, neomajnemu domoljubu, popolnoma predanemu boju za svobodo in demokracijo.

France Pirc je bil rojen leta 1899 v Žimaricah pri Sodražici. Boril se je že v prvi svetovni vojni in po njej kot borec za severno mejo na Koroškem, leta 1919 pa je vstopil v vojsko Kraljevine SHS in postal pilot ter letalski častnik. V aprilski vojni je bil kot poveljnik 2. lovskega polka jugoslovanskega vojnega letalstva zajet s strani Nemcev. V izogib vojnemu ujetništvu se je odločil za službovanje v letalstvu Neodvisne države Hrvaške in bil do jeseni 1943 poveljnik letalskega šolskega polka NDH. Njegovo delo v tem obdobju je premalo raziskano in slabo dokumentirano, a jasno je, da je v tem času sodeloval z obveščevalno mrežo Vladimirja Vauhnika v korist zahodnih zaveznikov ter z osvobodilnim gibanjem. Oktobra 1943 je z letalom priletel na osvobojeno ozemlje, zaradi česar so mu ustaši ubili ženo in nekaj mesecev staro hčerko. V partizanski vojski je postal načelnik oddelka za letalstvo pri Vrhovnem štabu in imel ključno vlogo pri nastajanju letalskih sil nove Jugoslovanske armade. Postal je prvi komandant jugoslovanskega vojnega letalstva in na tem položaju ostal do 1. oktobra 1946, ko je bil kot svobodoljuben mož, ki ni hotel vstopiti v komunistično partijo, s tega položaja umaknjen.

Leta 1947 je postal jugoslovanski veleposlanik v Argentini, od koder pa je leta 1949 maršalu Titu poslal memorandum, v katerem je ostro obsodil teptanje človekovih pravic in vse večje odmike od demokracije v Jugoslaviji. Posebej je opozoril na odnos do kmetov in Tita pozval k uvedbi demokracije. Jugoslovanske oblasti so ga nemudoma odpoklicale. Ker se je bal za svoje življenje, je ostal v Argentini, a ljubezen do domovine in tudi povsem mirna vest sta ga leta 1951 pripeljali k vrnitvi domov. Umrli je 22. junija 1954 v nepojasnenih okoliščinah. Nenadna smrt, skrivanje informacij o vzrokih bolezni in tudi grožnje sorodnikom, ki so želeli pojasnila, so pustile sum, da bi šlo za naravno smrt.

Pirčeva življenjska zgodba je bila dolga leta zamolčana, molk pa je prekinila šele razstava, ki jo je leta 2024, ob 70-letnici njegove smrti, pripravila Občina Sodražica. V Parku vojaške zgodovine je bila gostujoča razstava nadgrajena z dragocenimi eksponati iz

Pirčeve zapuščine in dopolnjena z angleškim prevodom. Pred koncem gostovanja so družinske spomine na generala v pogovoru, ki ga je moderiral direktor Parka mag. Janko Boštjančič, predstavili njegovi sorodniki – trije nečaki Franc, Mirko in France Pirc ter pranečaka Igor in Marko Trebec. Pogovorni večer je obiskovalcem ponudil priložnost za vpogled v osebno plat Pirčevega življenja. Skozi pripovedi govorcev in ostalih družinskih članov, ki so se udeležili dogodka, je bil pozabi iztrgan spomin na človeka z izjemno življenjsko zgodbo.

Odprtje razstave »Najhrabrejši med hrabrimi: baron Andrej Čehovin (1810–1855)« v Parku vojaške zgodovine

Dne 10. septembra 2025 je minilo 170 let od smrti barona Andreja Čehovina. Andrej Čehovin se je rodil 26. avgusta 1810, v nemirnih časih francoske zasedbe in Ilirskih provinc, v skromni kmečki družini v zaselku Dolanci v Gornji Branici. Ljudsko šolo je v letih 1822–1827 obiskoval v Postojni, kjer je bil njegov stric Andrej Uršič župnik. Prav on je prepoznal fantovo bistrost in svojo sestro, Andrejevo mamo, nagovoril, naj mu omogočijo šolanje. Leta 1827 je Čehovin tako začel s prvim letnikom gimnazije v Gorici, tretji letnik je leta 1830 dokončal v Novem mestu, četrtega pa vpisal v Ljubljani. Tu je ostal le prvo polletje; strastna želja, da bi postal vojak, mu namreč ni dala miru. Kljub temu, da je bila njegova prva prošnja zaradi telesne šibkosti zavrnjena in da sta temu izrecno nasprotovala tako oče kot ostalo sorodstvo, mu je naposled uspelo – leta 1831 je bil sprejet v cesarsko armado. Nadrejeni so kmalu spoznali fantovo bistrost in ga poslali na šolanje za podčastnika. Pridobljeno znanje, predvsem pa svoj pogum je Čehovin pokazal v bojih v Italiji leta 1848 in 1849, ko je piemontsko-sardinski kralj Karel Albert I.

skušal izkoristiti upore proti avstrijski oblasti v Lombardiji in Benečiji ter napovedal vojno Avstriji. Andrej Čehovin se je bojeval v bitkah pri Mortari, Sommacampagni, Volti Mantovani, Mortari in Novari ter v vsega desetih mesecih napredoval v častnika in pridobil vsa tri najvišja vojaška odlikovanja za hrabrost: križec Vojaškega reda Marije Terezije ter zlato in srebrno medaljo za hrabrost.

Andrej Čehovin je na podlagi Vojaškega reda Marije Terezije dobil pravico tudi do baronskega naziva. Nepredstavljen skok za fanta, rojenega v skromnem kmečkem okolju. A njegovi sodobniki, kronisti, življenjepisci so v svojih zapisih enotni, da je Andrej Čehovin kljub stotniškemu činu in plemiškemu stanu ostal preprost ter skromen, navezan na dom in domače, zaveden Slovenec, ki ni nikoli zatajil svojih korenin.

Leta 1855 je ob službovanju v Mantovi stotnik Čehovin zbolel in bil prepeljan v zdraviliško mesto Baden pri Dunaju, kjer je umrl v starosti 45 let. Tam je tudi pokopan; za njegovim pogrebom so šli nadvojvoda Viljem in najvišji častniki cesarske armade.

Ob 170-letnici smrti barona Andreja Čehovina je Park vojaške zgodovine skupaj z Direktoratom za vojne veterane in vojaško dediščino v sredo, 10. septembra 2025, organiziral krajšo slovesnost pri spomeniku, ki stoji pred njegovo rojstno hišo.

Slovesnosti v Dolancih je sledilo odprtje razstave »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)« v Parku vojaške zgodovine, katere avtorja sta direktor Parka mag. Janko Boštjančič in predsednik Slovenskega falerističnega društva dr. Pavel Car. Razstava predstavlja prvo muzejsko obdelavo življenjske zgodbe barona Čehovina in oris njegove vojaške kariere. Posebna dragocenost so razstavljena odlikovanja – srebrna in zlata medalja za hrabrost ter križec Vojaškega reda Marije Terezije, razstavljena pa je tudi Čehovinova baronska diploma, ki jo je leta 1850 podpisal cesar Franc Jožef I.

Slavnostni govornik na odprtju je bil državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije mag. Marko Lovše. V svojem nagovoru je poudaril, da predstavlja baron Andrej Čehovin, katerega ime nosi vojašnica Slovenske vojske v Postojni, pomemben zgled predane službe in velikega poguma. Parku se je zahvalil za dostojno obeležitev te pomembne obletnice. Slovensko vojsko je na dopoldanski slovesnosti in odprtju razstave zastopal namestnik načelnika Generalštaba brigadir Uroš Paternus.

Razstava bo v Parku vojaške zgodovine na ogled še v prvih mesecih leta 2026.

ZgodoVikend v slogu zaključil poletno sezono

V Parku vojaške zgodovine je tretji vikend v septembru zaznamoval tradicionalni ZgodoVikend – konec tedna, ki je kar brbotal od muzejskega dogajanja.

Večdnevni muzejski sklop dogodkov, zasnovan z namenom intenzivnega spoznavanja in doživljanja zgodovine, je v petek, 19. septembra, odprla Vestirnga 2025. Na s tradicijo obarvanem dogodku so sodelovali vojaški obvezniki generacije 2007, za katere je Uprava za obrambo Postojna v muzejskem kompleksu izvedla seznaittev z vojaško dolžnostjo. Na prizorišče so se ob tej priložnosti – tako kot generacije nekoč – pripeljali na bogato okrašenih nabornih vozovih.

Program ZgodoVikenda se je v soboto, 20. septembra, nadaljeval z vodenim pohodom na Primož, v sklopu katerega so se obiskovalci seznanili z zgodovino podzemne utrdbe Alpskega zidu.

Znotraj muzeja je enega osrednjih sobotnih dogodkov predstavljalo odprtje dveh novih gostujočih razstav Vojaškega muzeja Slovenske vojske – »Artilerija (zelo) na kratko« avtorjev podpolkovnika Dejana Šibilje in kustosa VMSV Lenarta Pupaherja ter »Obnova havbice LeFH 105 mm M18«, ki jo je po zaključeni restavraciji eksponata s strani pripadnikov SV desetnika Petra Miheliča in Petra Novaka tudi pripravil Lenart Pupaher. Razstavi, zasnovani z namenom poljudne predstavitve artilerije širši javnosti, je na slovesnosti v Parku odprl generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino mag. Matjaž Ravbar.

Muzejsko dogajanje je zaokrožilo odprtje gostujoče razstave Pokrajinskega arhiva Koper »Tomos drvi v ~~(pozabo)~~ arhiv« avtorjev Jana Cotiča in Mateja Muženiča. Razstavo, ki predstavlja projekt rešitve arhivske dokumentacije podjetja Tomos, sta za javnost odprla direktorica Pokrajinskega arhiva Koper mag. Nada Čibej in župan Občine Pivka Robert Smrdelj. Dogodka so se udeležili tudi člani lokalnega kluba navdušencev nad Tomosovimi motornimi kolesi in ob tej priložnosti predstavili izbrane primerke motorjev.

Kot del obogatenelega programa je bilo v soboto organiziranih več vodenj po zbirkah in razstavah, pri čemer je bilo posebej dobro sprejeto vodenje v slovenskem znakovnem jeziku za gluhe ter naglušne. V sosednji Vojašnici Stanislava Požarja je sobotno dogajanje v veliki meri zaznamoval dan odprtih vrat, kjer so imeli obiskovalci edinstveno priložnost vožnje s tankom M-84.

ZgodoVikend se je z vrhuncem dogajanja zaključil v nedeljo, 21. septembra, ko so se obiskovalcem poleg statičnih prikazov z dinamičnimi akcijami predstavili pripadniki Policije, Slovenske vojske in gasilcev. Specialna enota slovenske Policije in Letalska policijska enota sta pri tem uprizorili taktični prikaz prijetja nevarnih oseb, pri čemer je poleg ostalih vozil sodeloval tudi policijski helikopter. Slovensko vojsko so zastopali pripadniki 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe ter 17. bataljona vojaške policije Slovenske vojske, ki so ponazorili helikoptersko protiteroristično akcijo. Gasilci iz PGD Postojna pa so v okviru svoje dinamične akcije izvedli operativni prikaz gašenja gorečega vozila. Obiskovalce so v okviru dinamičnih predstavitev na poligonu navdušile demonstracijske vožnje oklepnih vozil iz voznega dela zbirke Vojaškega muzeja Slovenske vojske in Parka vojaške zgodovine ter predstavitev vožnja Društva slovenskih miličnikov z legendarnimi vozili nekdanje Milice. Gasilci starodobniki PGD Studeno pa so nastopili s prikazom nekdanjega načina gašenja. Obiskovalcem nedeljskega festivalskega dogajanja so se predstavljale tudi različne enote Slovenske vojske, in sicer Poveljstvo sil Slovenske vojske s predstavniki 1. brigade Slovenske vojske, Poveljstvo prostorskih sil, Logistična brigada, Inženirski bataljon, 18. bataljon za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo, 15. brigada vojaškega letalstva in zračne obrambe ter 17. bataljon vojaške policije Slovenske vojske.

Vsebinski del so dopolnili vodeni ogledi zbirk in razstav, pri čemer sta izstopali specializirani vodenji po razstavi o Civilni zaščiti »Življenja rešujemo skupaj« in po razstavi »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«. Dogajanje je popestril bogat spremljevalni program z organiziranim vodenim pohodom na Primož in ogledom notranjosti utrdbe Alpskega zidu, srečanjem starodobnih vozil, knjižnim sejmom vojaškozgodovinske literature, sejmom militarij ter lokalnih izdelkov in drugimi zanimivimi točkami. Najmlajši so se lahko udeležili raznolikih delavnic za otroke, ki so jih poleg Parka izvajali Notranjski muzej Postojna, Center divjih zveri Dina Pivka, Ekomuzej Pivških presihajočih jezer in Računalniški muzej. Obiskovalce so pritegnili prikaz kovanja nožev Kovaštva Kruška, potujoča brivnica *Luka's Den* in Klub vodnikov reševalnih psov Postojna, svojo ponudbo pa so obiskovalcem predstavljali še predstavniki turističnih točk iz okolice. Pester program so pripravili tudi v Depojih državnih muzejev, ki delujejo znotraj kompleksa Parka.

Letošnji ZgodoVikend je Pivko napolnil do zadnjega kotička, saj je Park vojaške zgodovine v minulem vikendu obiskalo več kot 6.000 obiskovalcev. Nedeljskega

dogajanja so se udeležili tudi minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic, veleposlanica Zvezne republike Nemčije ga. Sylvia Groneick, veleposlanik Republike Severna Makedonija g. Goran Milevski, veleposlanik Republike Albanije g. Oljan Kanushi, obrambni ataše ZDA podpolkovnik John Scimone, obrambni ataše Črne gore polkovnik Veljko Mališić, obrambni ataše Republike Severna Makedonija polkovnik Toni Stojanovski, poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije g. Srečko Šestan, župan Občine Pivka g. Robert Smrdelj, poveljnik regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko g. Sandi Curk, visoki predstavniki Slovenske vojske in Policije ter drugi visoki gostje.

Dogodek se je sklenil v sproščenem vzdušju, obiskovalci – zlasti najmlajši – pa so iz Parka odhajali zadovoljni in z nasmehom, bogatejši za nepozabne vtise, nova spoznanja ter prijetna doživetja.

Predstavitev zbornika *Franja: spomin in opomin* v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine smo 8. oktobra muzejski večer posvetili predstavitvi zbornika *Franja: spomin in opomin*, ki je leta 2024 izšel pri Mestnem muzeju Idrija.

Muzejska publikacija, pripravljena v sklopu aktivnosti ob 80. obletnici ustanovitve Partizanske bolnice Franja, predstavlja njeno večplastno zgodbo, v kateri se zrcalijo vsi glavni elementi takratnega zgodovinskega dogajanja v slovenskem prostoru – od spopada s fašizmom in nacizmom, borbe za narodni obstoj, komunistične revolucije, pa do pomena mednarodnega zavezništva, izjemne humanitarne vloge bolnišnice ter vsakodnevnih bitk njenih osrednjih protagonistov. Surove vojne razmere so v kombinaciji s skrito lego Partizanske bolnice Franja v težko dostopni soteski na

Cerkljanskem zdravnike, bolničarje, ranjence in bolnike postavljale pred vedno nove izzive ter preizkušnje, strokovne in moralne dileme.

Njihove zgodbe je osvetlilo dvanajst avtorjev, pri čemer so prispevki zbrani v treh vsebinskih sklopih. V prvem so predstavljeni širši zgodovinski kontekst, razmere med drugo svetovno vojno na Primorskem in življenje pod fašistično oblastjo na Cerkljanskem. Drugi sklop predstavlja delovanje Partizanske bolnice Franja s posebnim poudarkom na medicinski oskrbi in požrtvovalnosti medicinskega osebja ter domačinov. Prispevki v tretjem delu pa obravnavajo razvoj in pomen Franje kot spomenika, od oblikovanja zavarovanega območja do spomeniško-varstvenih aktivnosti ter pomena Franje v slovenskem, evropskem in širšem prostoru.

Zbornik *Franja: spomin in opomin* sta v okviru muzejskega večera v Parku vojaške zgodovine predstavila direktor Mestnega muzeja Idrija dr. Miha Kosmač in sourednica Milojka Magajne. Odlomki iz zbornika in izbrane pripovedi so zaživel v interpretaciji Tjaše Jurman. S petjem in glasbo pa sta predstavitev dopolnila Marjeta Purgar Hvala in Pavel Magajne, ki je zaigral na harmoniko iz Franje.

Predstavitev zbornika Mestnega muzeja Idrija v Parku vojaške zgodovine predstavlja nadaljevanje večletnega zglednega sodelovanja. Park vojaške zgodovine je tako pred leti na temo Partizanske bolnice Franja gostil tudi potujočo razstavo Mestnega muzeja Idrija »Partizanska bolnica Franja – skriti dragulj Evrope«, ki je bila zasnovana s ciljem ozaveščanja o veliki simbolni vrednosti Franje kot spomenika in glasnika vrednot humanizma ter solidarnosti.

Pogovorno omizje o arhivski zapuščini podjetja Tomos

V Parku vojaške zgodovine je v sredo, 22. oktobra, potekalo pogovorno omizje o arhivski zapuščini podjetja Tomos, katerega kultni motocikli so se zapisali v nacionalni kolektivni spomin. Zbrane na dogodku, ki je bil organiziran kot tematska dopolnitev gostujoče razstave »Tomos drvi v ~~(pozabo)~~ arhiv«, je uvodoma pozdravil direktor Parka mag. Janko Boštjančič. V kratkem nagovoru je izrazil zadovoljstvo, da Park vojaške zgodovine gosti razstavo o zapuščini legendarnega Tomosa, saj je, kot je poudaril, poslanstvo promocije in ohranjanja dediščine skupno tako muzejem kot arhivom.

Vsebino razstave, ki na strnjen način predstavlja projekt rešitve arhivske dokumentacije podjetja Tomos, sta podrobneje osvetlila njena avtorja Jan Cotič ter Matej Muženič iz Pokrajinskega arhiva Koper. Glavnino Tomosovega gradiva je namreč za namene hrambe, obdelave in digitalizacije prevzel Pokrajinski arhiv Koper ter ga v sodelovanju s Tehniškim muzejem Slovenije in Srednjo tehniško šolo Koper rešil pred uničenjem.

Na pomen ohranjanja Tomosove arhivske dediščine je opozoril tudi Matevž Šlabnik iz Tehniškega muzeja Slovenije. Poleg digitalizacije gradiva je, kot je izpostavil, pomembno ohranjati tudi Tomosovo tehnično zapuščino, čemur je zavezan Tehniški muzej Slovenije.

Prispevke sodelujočih je z zanimivim predavanjem sklenil Iztok Vidmar, nekdanji zaposleni pri podjetju Tomos in soavtor monografije o Tomosu, pri čemer je podrobneje predstavil dokumentarno gradivo Tomosa s poudarkom na poslovni, tehnični ter fotografski dokumentaciji in filmskem gradivu.

Zbrani so pogovorno srečanje sklenili z vprašanji govorcem in v sproščenem klepetu podelili svoje spomine v povezavi s Tomosovo dediščino legendarnih motornih koles.

V Parku na »Ta veseli dan kulture« odprta gostujoča razstava Gorenjskega muzeja »Med uspehi, porazi in iskanjem pravice – zgodba Gašperja Budkoviča«

V Parku vojaške zgodovine je bila kot osrednji dogodek »Tega veselega dne kulture« 3. decembra odprta razstava »Med uspehi, porazi in iskanjem pravice – zgodba Gašperja Budkoviča«. Gostujoča razstava Gorenjskega muzeja osvetljuje življenjsko zgodbo Gašperja Budkoviča, rojenega leta 1872 v Drskovčah na Pivki, ki ga je poklicna pot po šolanju v domačih krajih vodila v Bohinj. Mladi trgovec, podjetnik in domoljub si je tu ustvaril dom, družino ter ime, trgovina z živili, ki jo je osnoval, pa je, zahvaljujoč vestnemu vodenju in uspešnemu poslovanju, pustila pomemben pečat v skupnosti ter sodelovala celo pri oskrbi delavcev Bohinjskega predora. V uspešno trgovsko zgodbo sta kmalu zarezali najprej prva svetovna vojna, a jo je Budkovičeva trgovina spretno prekrmarila, nato pa še druga svetovna vojna, po kateri je bila Budkovičeva trgovina zaprta, njen gospodar pa obsojen na zapor.

Razstava na podlagi dokumentov, osebnih zapisov in predmetov iz Budkovičeve trgovine oriše zgodbo velikega človeka, ki so mu bili po krivici odvzeti dom, trgovina ter dostojanstvo. Njegovo življenje je močno zaznamovalo osebno prizadevanje za doseg pravičnice v času prelomnih družbenih sprememb. Muzejska predstavitev Budkovičeve življenjske poti pomeni pomemben doprinos k povrnitvi ugleda temu izjemnemu rojaku in spodbuja k premisleku o svobodi, pravičnosti ter človečnosti.

Na slovesnosti ob odprtju razstave je zbrane uvodoma nagovoril direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič. Gostovanje razstave v Parku pomeni, kot je dejal, priložnost za seznanjanje domačinov in širše javnosti z mnogim nepoznano zgodbo pivškega rojaka. V imenu lokalne skupnosti je udeležence pozdravila podžupanja Občine Pivka Majda Godina. Dogodka sta se udeležili tudi avtorici razstave, kustosinji

Gorenjskega muzeja Anja Poštrak in Barbara Kalan. Anja Poštrak se je ob tej priložnosti zahvalila Parku vojaške zgodovine za sodelovanje in zbranim predstavila podrobnosti priprave razstave. Razstavo je za javnost odprl Budkovičev vnuk Lojze Budkovič in po njej popeljal prve obiskovalce. Pri tem je tudi sam izrazil zadovoljstvo, da razstava gostuje v kraju, kjer je njegov stari oče preživel svoja otroška leta. Kulturni program je popestril nastop pevske skupine Jezerke iz Zagorja pri Pivki.

Muzejski program »Tega veselega dne kulture« v Parku vojaške zgodovine je zaokrožil voden ogled razstave »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)«, s katero smo se v Parku poklonili še enemu izjemnemu rojaku. Ob »Tem veselem dnevu kulture« smo za obiskovalce pripravili tudi posebno ugodnost pri nakupu vstopnice, in sicer so si muzejske zbirke in razstave tega dne ogledali po polovični ceni.

4.2 DOGODKI V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE V ORGANIZACIJI PARTNERJEV IN DRUGIH INSTITUCIJ

15. 1. 2025	Razglasitev zmagovalca 33. izbora »Slovenski avto leta 2025« v Parku vojaške zgodovine
6. 5. 2025	Predavanje dr. Martina Premka »Osvoboditev Primorske in zaključni boji druge svetovne vojne« ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne
16. 10. 2025	Predstavitve knjige Andreja Masila <i>Med valovi razburkanega življenja</i>
17. 10. 2025	Okrogla miza Centra za evropsko prihodnost in Zveze slovenskih častnikov »Slovenija v svetu prelomnic: varnost, odpornost in strateške izbire«

Razglasitev zmagovalca 33. izbora »Slovenski avto leta 2025« v Parku vojaške zgodovine

V sredo, 15. januarja 2025, je v kompleksu Parka vojaške zgodovine potekala razglasitev zmagovalca 33. izbora »Slovenski avto leta 2025«.

Devet avtomobilističnih novinarskih uredništev, med njimi Atmosferci, *Avto magazin*, *Avtomobilizem*, *Delo* (in *Slovenske novice*), *Dnevnik* (in *Nedeljski dnevnik*), *Motorevija* AMZS, RTV Slovenija (Radio Val 202 in televizijska oddaja *Avtomobilnost*), Siol ter *Večer* (in *Avtomanija*), je iz prvotnega seznama novih modelov avtomobilov, ki so na slovenski trg prišli leta 2024, izbralo peterico najboljših. Med finaliste so se uvrstili modeli izključno evropskih proizvajalcev, in sicer Citroën C3, Dacia Duster, Peugeot 3008, Renault Symbioz in Škoda Superb. V drugem delu izbora so bralci, gledalci in poslušalci vseh sodelujočih uredništev odločali, kateri avtomobil bo dobil naslov »Slovenski avto leta 2025«.

Na razglasitvi, ki je potekala v paviljonu A v Parku vojaške zgodovine, je slavila Škoda Superb. Za Škodo je bila to že četrta nagrada »Slovenski avto leta«, saj je prvič slavila leta 2014 z modelom Octavia, naslednje leto je slovensko javnost najbolj prepričala Fabia, leta 2021 pa je v izboru ponovno zmagala Škoda Octavia.

Prireditve je povezovala Ula Furlan. Zbrane na dogodku je pozdravil tudi mag. Janko Boštjančič, direktor Parka, in v kratkem nagovoru izrazil zadovoljstvo nad tem, da so si organizatorji podelitve tokratne nagrade izbrali ravno Park vojaške zgodovine, saj je izjemna kulisa dodatno obogatila dogodek. Nagrado izbora je predstavnicu Škode Nini Leben izročil predsednik izbora »Slovenski avto leta 2025« Blaž Poženeš.

Predavanje ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne v Parku vojaške zgodovine

V torek, 6. maja 2025, je v Parku vojaške zgodovine potekal dogodek ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne, ki ga je pripravil Občinski odbor Zveze borcev Pivka.

Osrednji del dogodka je bilo predavanje z naslovom »Osvoboditev Primorske in zaključni boji druge svetovne vojne«, ki ga je vodil dr. Martin Premk, zgodovinar ter strokovnjak za vojaško zgodovino. V svojem predavanju je osvetlil potek zaključnih bojev na Primorskem in tudi na območju Pivke ter Ilirske Bistrice in prikazal njihov pomen v širšem kontekstu osvoboditve slovenskega ozemlja konec druge svetovne vojne.

Reško-tržaška operacija se je začela sredi aprila 1945, ko je po razbitju nemških enot v Liki v zaključne boje za osvoboditev Reke in Trsta krenila 4. armada pod poveljstvom generala Petra Drapšina. V srditih bojih na obrambni liniji Ingrid, pri Klani, na Plišu, Gomancah, pri Sušaku in potem v Trstu, na Opčinah ter nazadnje v okolici Ilirske Bistrice je v zadnjih dneh vojne izgubilo življenje ogromno vojakov na obeh straneh.

Dogodek je bil posvečen spominu na zadnje boje druge svetovne vojne na tem območju, saj so pomembno prispevali k svobodi, v kateri živimo danes. Udeleženci so s svojo prisotnostjo počastili ta pomemben zgodovinski mejnik in izkazali spoštovanje do bojev ter žrtev, ki so zaznamovali konec vojne na slovenskih tleh.

V Parku potekal muzejski večer s predstavitvijo knjige Andreja Masila *Med valovi razburkanega življenja*

Občinsko združenje slovenskih častnikov Pivka in Ilirska Bistrica sta v sodelovanju s Parkom vojaške zgodovine v četrtek, 16. oktobra, v muzejskem kompleksu pripravila pogovorni večer s predavanjem ter predstavitvijo knjige Andreja Masila *Med valovi razburkanega življenja*.

Knjiga, izšla leta 2024 v samozaložbi, odstira vpogled v avtorjevo življenjsko zgodbo, ki jo je v veliki meri krožil njegov poklic pomorščaka. V več kot štiri desetletja dolgi karieri na morju, od katerih je kar 22 let delal kot kapitan dolge plovbe, je Andrej Masilo na skupno 47 ladjah več kot 57-krat preplul svetovne oceane. Pri tem je obiskal številne kraje, stkal dragocena nova poznanstva, spoznal drugačne kulture in se obenem do potankosti seznanil z vsemi pastmi ter nevarnostmi pomorskega življenja. Svoja doživetja iz življenja pomorščaka je vsa leta skrbno popisoval in jih po upokojitvi strnil v knjigo spominov. Vsebino knjige dopolnjuje dragoceno fotografsko gradivo iz avtorjevega osebnega arhiva.

Knjigo je na pogovornem večeru v Parku vojaške zgodovine predstavil njen avtor Andrej Masilo. Na podlagi fotografij iz knjige in posnetkov plovbe v ozadju je orisal svojo življenjsko ter karierno pot vse do napredovanja v naziv kapitana. Pri tem je kot težje plati dela na morju izpostavil številne preteče nevarnosti in omejene stike z domačimi. Predavanju je sledil sproščen pogovor, med katerim so udeleženci avtorju zastavljali vprašanja in se tako še podrobneje seznanili s podrobnostmi življenja ter dela na ladjah.

Park gostil okroglo mizo »Slovenija v svetu prelomnic: varnost, odpornost in strateške izbire«

V Parku vojaške zgodovine je v petek, 17. oktobra, potekala okrogla miza z naslovom »Slovenija v svetu prelomnic: varnost, odpornost in strateške izbire«, ki sta jo v sodelovanju s Parkom organizirala Center za evropsko prihodnost ter Zveza slovenskih častnikov. Rdeča nit dogodka je bila razprava o vlogi Slovenije v spremenjenem geopolitičnem in varnostnem okolju Evrope, dolgoročnih odzivih Evropske unije na krizno dogajanje ter scenarijih nadaljnjega razvoja Evropske unije in njenega obrambnega stebra.

Zbrane je v imenu Parka vojaške zgodovine uvodoma pozdravil direktor Parka mag. Janko Boštjančič. V kratkem nagovoru je izpostavil, da postajajo ob vedno bolj negotovih varnostnih razmerah v Evropi razmišljanja o položaju Slovenije v trenutni situaciji vse pomembnejša. Po njegovih besedah se Slovenija zaradi svoje strateške prometne lege ne more izogniti vplivom globalnega dogajanja, zaradi česar je nujno ovrednotiti njen trenuten položaj in razmisliti o nadaljnjem postopanju.

Na okrogli mizi so na temo varnosti in strateške odpornosti Slovenije ter Evropske unije kot govorci sodelovali minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic, državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije Vojko Volk in predstojnik Obramboslovnega raziskovalnega centra na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani ter predsednik Evro-atlantskega sveta Slovenije prof. dr. Iztok Prezelj. Pri tem so predstavili svoja stališča glede vloge, odgovornosti in strateških priložnosti Slovenije kot članice Evropske unije ter zveze NATO v novem varnostnem okolju. V tem kontekstu je bil osrednji cilj okrogle mize spodbuditi odprto razpravo med

politiko, stroko in civilno družbo o tem, kako okrepiti odpornost družbe ter zagotoviti dolgoročno stabilnost, blaginjo in demokratične vrednote.

Dogodka, ki ga je moderirala Katja Geršak iz Centra za evropsko prihodnost, so se kot slušatelji udeležili številni visoki gostje na čelu s poveljnikom sil Slovenske vojske brigadirjem Boštjanom Močnikom, županom Občine Pivka Robertom Smrdeljem in drugimi visokimi domačimi ter tujimi predstavniki iz vrst politike, diplomacije, Slovenske vojske, Zveze slovenskih častnikov, veteranskih in drugih sorodnih organizacij.

4.3 UGODNOSTI IN DOGAJANJE OB OBISKU NA MUZEJSKE DNEVE TER DNEVE S POSEBNIM KULTURNIM POMENOM

8. 2. 2025	Slovenski kulturni praznik
18. 5. 2025	Mednarodni dan muzejev 2025
21. 6. 2025	Poletna muzejska noč 2025
25. 6. 2025	Praznujte z nami! Družinski dan ob dnevu državnosti
13.–19. 10. 2025	Naprej v preteklost 2025
3. 12. 2025	Ta veseli dan kulture 2025

Slovenski kulturni praznik

V Parku vojaške zgodovine smo v soboto, 8. februarja, ob slovenskem kulturnem prazniku pripravili razgiban muzejski program. Tega dne, ki že tradicionalno predstavlja uvod v pestro letno dogajanje, si je muzejske zbirke in razstave ogledalo blizu 2.000 obiskovalcev, zlasti družin s šolarji, katerih živahna energija je napolnila muzejske prostore.

Praznično muzejsko dogajanje sta obogatili vodstvi po občasnih razstavah »Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945«, pripravljeni s strani zgodovinarja Saše Radovanovića v sodelovanju s Parkom vojaške zgodovine, in »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.« avtorice Marjete Bregar, kustosinje zgodovinarke iz Dolenjskega muzeja, ki je ob tej priložnosti izvedla vodenje po razstavi.

Kot del obogatene programa je bilo organiziranih tudi več splošnih vodenj po zbirkah in razstavah v paviljonih A, B ter C in vodstvo po razstavi »Svoje meče bodo prekovali v lemeže in svoje sulice v srpe (Izaija 2,4)«, posvečeno zgodbi razvoja Parka.

Obiskovalci so se posebej zanimali tudi za vodene ogledе policijskega čolna P-111 kot najnovejšega muzejskega »XXL«-ekspozata in za voden ogled voznega dela zbirke vozil v tankovskih garažah.

Ljubitelji filmskih projekcij in dokumentarnih filmov so si lahko ogledali film »Eddyjeva vojna« (*Eddy's War*) produkcijske hiše Zeppers Film & TV, ki ga je režiral Joost van der Valk. Film odstira vpogled v zakulisje delovanja Eddyja van Wessla in prikazuje proces pridobivanja fotografij ter dokumentiranja zgodb, katerega rezultat je razstava »Vojne zgodbe – Ukrajina od blizu«.

Muzejski program je popestrila mobilna igra »Vitezov izziv«, ob kateri so mladi obiskovalci z reševanjem zabavnih, resničnostnih in pustolovskih nalog na mobilnih telefonih spoznavali muzejske zbirke ter razstave. Najmlajši obiskovalci so se lahko udeležili tudi raznolikih otroških delavnic, pri čemer so se še posebej z veseljem lotili izziva izdelave modelov vojaških vozil iz lesa in izdelave periskopov.

V Depojih državnih muzejev, ki delujejo znotraj kompleksa Parka, je poleg ogledov zbirk potekala tudi predaja predmetov Rudija Valenčiča, znanega športnika iz Pivke, Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

Vzporedno z muzejskim dogajanjem je bila na slovenski kulturni praznik v Pliskovici na Krasu odprta gostujoča razstava Parka vojaške zgodovine »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu«. Razstava obuja zgodovinski spomin na vojaško poljsko bolnišnico, ki je v letu 1917 pri vasi Kosovelje nudila zdravstveno oskrbo ranjenim in bolnim vojakom v zaledju soške fronte.

Mednarodni dan muzejev 2025 v Parku vojaške zgodovine

V soboto, 18. maja 2025, je Skupnost muzejev Slovenije obeležila Mednarodni dan muzejev, ob katerem muzeji in galerije širom sveta z namenom krepitve prepoznavnosti svojega poslanstva za obiskovalce pripravijo številne ugodnosti ter razgiban muzejski program.

Svetovnemu prazniku muzejev smo se že tradicionalno poklonili tudi v Parku vojaške zgodovine, pri čemer so si lahko ob podaljšanem delovnem času muzejsko ponudbo ogledali po polovični ceni.

Poletna muzejska noč 2025 v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine je v soboto, 21. junija 2025, muzejski utrip ob pričetku osrednje turistične sezone popestrila Poletna muzejska noč 2025.

Že tradicionalni promocijski projekt slovenskih muzejev in galerij vsako leto postreže z raznovrstnimi programi ter pestrim dogajanjem širom Slovenije z namenom približati muzejske vsebine

s področja kulturne dediščine, umetnosti, kulture in zgodovine širši javnosti ter obiskovalcem predstaviti novosti iz svoje ponudbe.

Park vojaške zgodovine je kot že vrsto let tudi tokrat obiskovalcem med 18. in 24. uro brezplačno odprl svoja vrata ter za udeležence pripravil bogat nabor dogodkov in obogatenih muzejskih vsebin.

Osrednji dogodek tokratne Poletne muzejske noči je bilo odprtje razstave o Francetu Pirca »Človek, ki je opozoril Tita«. Razgibana in tragična življenjska zgodba Franceta Pirca (1899–1954) je prava ilustracija zgodovine prve polovice 20. stoletja, polne vojaških spopadov in političnih pretresov. Bojeval se je v prvi in drugi svetovni vojni, bil je Maistrov borec, pilot, general, prvi komandant jugoslovanskega vojnega letalstva, ambasador, predvsem pa neomajen rodoljub, povsem predan boju za svobodo in demokracijo. Občina Sodražica je razstavo postavila v letu 2024, ob 70-letnici njegove smrti. Postavitev v Parku je bila nadgrajena z dragocenimi eksponati iz njegove zapuščine in dopolnjena z angleškim prevodom.

Poletno muzejsko noč je obogatil raznolik spremljevalni program, ki je ponudil številne priložnosti za doživeto spoznavanje zgodovine. Obiskovalci so si lahko ogledali tri kratke dokumentarne filme, pripravljene v okviru projekta »Zbrali smo pogum«, ki osvetljujejo ključne trenutke slovenske osamosvojitve – plebiscit, razglasitev samostojnosti in oborožen spopad za obrambo države. Predvajan je bil tudi dokumentarni film »Vojna za Slovenijo«. Najmlajši obiskovalci so se lahko udeležili ustvarjalnih delavnic, namenjenih spoznavanju zgodovine na igriv način. Muzejsko ponudbo je dopolnilo strokovno vodstvo po razstavi »Vojna do konca«. V okviru doživljajske ponudbe pa so se številni udeležili še vodenih ogledov notranjosti podmornice P-913 Zeta in policijskega čolna P-111. Prav na dan Poletne muzejske noči, pred natanko 30 leti, so namreč krstili policijski čoln P-111, tedaj največje patroljno-reševalno plovilo slovenske Pomorske policije.

Obiskovalcem so bile tudi tokrat v sklopu dogodka prosto dostopne zbirke Muzeja novejša in sodobne zgodovine Slovenije, Tehniškega muzeja Slovenije ter Narodnega muzeja Slovenije v Depojih državnih muzejev.

Razgibano dogajanje Poletne muzejske noči je v Park vojaške zgodovine k obisku znova pritegnilo zavidljivo množico obiskovalcev.

Praznujte z nami! Družinski dan ob dnevu državnosti v Parku vojaške zgodovine

Dne 25. junija 2025 smo v Parku vojaške zgodovine ob dnevu državnosti in začetku poletnih počitnic pripravili razgiban družinski dogodek, ki je postregel z bogatim programom, namenjenim tako otrokom kot odraslim.

Dan se je začel s »sprehodom skozi zgodovino« – jutranjim vodenim pohodom po zaledju kompleksa Parka vojaške zgodovine, kjer so pohodniki spoznavali zgodovinske ostaline

območja od prazgodovinskih gradišč do podzemne utrdbe Alpskega zidu na Primožu. Obiskovalci Parka so s pridom izkoristili tudi možnost vodenega ogleda razstave »Pot v samostojnost«, ki ponuja vpogled v ključne dogodke osamosvojitve Slovenije, in vodstva po razstavi »Enigma – skrivnostno zakulisje vojne«. V Depojih državnih muzejev so obiskovalci lahko поблиže spoznali bogato tehnično dediščino.

Celodnevno dogajanje je bilo organizirano z mislijo na najmlajše. Tako so v senci dreves potekale ustvarjalne delavnice Parka vojaške zgodovine, Notranjskega muzeja, Centra divjih zveri Dina, Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer in Družinskega centra Brlog Postojna. Otroci so se razveselili možnosti poslikave obraza, trikov čarodeja Rada in obiska Martina Krpana. Predstavitvene vožnje vozne zbirke Parka in Vojaškega muzeja Slovenske vojske so zopet požele navdušenje ljubiteljev vojaške tehnike, obiskovalci pa so lahko поблиže spoznali delovanje Slovenske vojske, Policije ter gasilcev. Bogat animacijski program so tekom celega dne izvajali še AMZS, PGD Postojna, gasilci starodobniki PGD Studeno, Klub vodnikov reševalnih psov, Airsoft društvo »H.A.S. team«, Šola preživetja z inštruktorjem Tomažem Polancem in škrat Vodko.

Glasbeni del programa je odprla folklorna skupina Pristava iz Buenos Airesa, ki je s svojim nastopom dokazala, da skrbno negujejo slovenske korenine. Popoldne je sledil koncert skupine *The Rhine River Ramblers*, pravi vrhunec dneva pa je bil nastop legendarnih Čukov, ki so poskrbeli za razigrano vzdušje do večera. Festivalni program je sklenil DJ Vox.

Naprej v preteklost 2025

Park vojaške zgodovine se je minulo leto že četrtoč zapored pridružil vseslovenski spletni promocijski akciji slovenskih muzejev in galerij #naprejpripreteklost, ki jo je oktobra organizirala Služba za premično dediščino in muzeje pri Narodnem muzeju Slovenije v sodelovanju s Skupnostjo muzejev Slovenije.

Tokratna akcija je bila v luči obeležitve 55-letnice Skupnosti muzejev Slovenije zasnovana pod geslom »Povezovanje skozi čas«. Več kot sedemdeset sodelujočih muzejev in galerij je v sklopu akcije v tednu med 13. ter 19. oktobrom 2025 na svojih spletnih straneh in družbenih omrežjih delilo zanimive zgodbe, fotografije, kratke

posnetke ter druge poučne vsebine, s katerimi so širši javnosti omogočili vpogled v svoje muzejske zbirke, ozaveščali o pomenu muzejskega dela in spodbujali k zbiranju, hranjenju ter varovanju tako snovne kot nesnovne dediščine. Akcija je bila še odmevnejša zahvaljujoč enotnim ključnikom, ki so spremljali spletne objave, in sicer #naprejpripreteklost, #55letSMS in #povezovanjeskozičas.

V Parku vojaške zgodovine smo ob tej priložnosti po spletnih kanalih predstavili del muzejskih vsebin, pri čemer je bil poseben poudarek dan najnovejšim zbirkam, razstavam in pridobitvam.

Ta veseli dan kulture 2025 v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine je bila kot osrednji dogodek »Tega veselega dne kulture« 3. decembra odprta razstava »Med uspehi, porazi in iskanjem pravice – zgodba Gašperja Budkoviča«. Gostujoča razstava Gorenjskega muzeja osvetljuje življenjsko zgodbo Gašperja Budkoviča, rojenega leta 1872 v Drskovčah na Pivki, ki ga je poklicna pot po šolanju v domačih krajih vodila v Bohinj. Mladi trgovec, podjetnik in

domoljub si je tu ustvaril dom, družino ter ime, trgovina z živili, ki jo je osnoval, pa je, zahvaljujoč vestnemu vodenju in uspešnemu poslovanju, pustila pomemben pečat v skupnosti ter sodelovala celo pri oskrbi delavcev Bohinjskega predora. V uspešno trgovsko zgodbo sta kmalu zarezali najprej prva svetovna vojna, a jo je Budkovičeva trgovina spretno prekrmarila, nato pa še druga svetovna vojna, po kateri je bila Budkovičeva trgovina zaprta, njen gospodar pa obsojen na zapor. Razstava na podlagi dokumentov, osebnih zapisov in predmetov iz Budkovičeve trgovine oriše zgodbo velikega človeka, ki so mu bili po krivici odvzeti dom, trgovina ter dostojanstvo. Njegovo življenje je močno zaznamovalo osebno prizadevanje za doseg pravice v času prelomnih družbenih sprememb. Muzejska predstavitev Budkovičeve življenjske poti pomeni pomemben doprinos k povrnitvi ugleda temu izjemnemu rojaku in spodbuja k premisleku o svobodi, pravičnosti ter človečnosti.

Muzejski program »Tega veselega dne kulture« v Parku vojaške zgodovine je zaokrožil voden ogled razstave »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)«, s katero smo se v Parku poklonili še enemu izjemnemu rojaku. Ob »Tem veselem dnevu kulture« smo za obiskovalce pripravili tudi posebno ugodnost pri nakupu vstopnice, in sicer so si muzejske zbirke in razstave tega dne ogledali po polovični ceni.

4.4 VISOKI PROTOKOLARNI OBISKI

5. 2. 2025	Generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino mag. Matjaž Ravbar ob odprtju gostujoče razstave »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«.
19. 3. 2025	Odprtje razstave »Življenja rešujemo skupaj«: – Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic – Namestnik poveljnika Poveljstva sil Slovenske vojske polkovnik Igor Šepec – Poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan – Direktorica Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje Petra Bezjak Cirman – Generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin – Predsednik Gasilske zveze Slovenije Janko Cerkvenik – Poveljnik regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk
25. 4. 2025	Poveljnik 15. zračne sile vojnega letalstva Združenih držav Amerike generalmajor David B. Lyons ob tradicionalnem dnevu slovensko-ameriškega prijateljstva
29. 4. 2025	Spominska slovesnost ob 80. obletnici padca letala Spitfire MH980 pri vasi Suhorje: – Veleposlanica Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske v Sloveniji Nj. eksc. Victoria Harrison – Obrambni ataše Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske podpolkovnik Ewan Christian Noble Harris – Vodja eskadrilje Andrew J. Reid, poveljnik zračne baze Boscombe Down – Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic
6. 5. 2025	Predsednik Odbora za obrambo Državnega zbora Republike Slovenije dr. Martin Premk kot predavatelj na dogodku ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne v Parku vojaške zgodovine
7. 5. 2025	Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš ob odprtju razstave »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«
7. 5. 2025	Obrambni ataše Črne gore podpolkovnik Veljko Mališić ob odprtju razstave »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«
21. 5. 2025	Odprtje gostujoče razstave »Srebrna ptica izpod Jalovca – letalo B-24G Liberator 42-78259 in njegova posadka«: – Obrambni ataše Združenih držav Amerike podpolkovnik Daniel Mayeda – Županja Občine Kranjska Gora Henrika Zupan

22. 5. 2025	Odprtje razstave »Poljski vojaki na soški fronti«: – Konzul Veleposlaništva Republike Poljske v Sloveniji Szymon Białek – Svetovalec ministra za obrambo Republike Slovenije generalmajor Dobran Božič – Namestnik poveljnika Poveljstva sil Slovenske vojske polkovnik Igor Šepec
31. 5. 2025	Predsednik Zveze slovenskih častnikov generalmajor Dobran Božič ob bilateralnem srečanju delegacij Zveze slovenskih častnikov (ZSČ) in italijanske Državne zveze častnikov v pokoju (<i>Unione nazionale ufficiali in congedo d'Italia – UNUCI</i>)
10. 6. 2025	Odpravnik poslov Veleposlaništva Republike Poljske v Ljubljani Łukasz Paprotny
21. 6. 2025	Predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Marko Lotrič ob odprtju gostujoče razstave o Francetu Pircu (1899–1954) »Človek, ki je opozoril Tita«
6. 8. 2025	Obrambni, vojaški in letalski ataše Madžarske polkovnik László Kaputa v okviru poslovnega obiska Parka vojaške zgodovine ob zaključku mandata v Republiki Sloveniji Kulturni ataše Madžarske Levente Csáki z Lisztovega inštituta – Madžarskega kulturnega centra Ljubljana
11. 8. 2025	Veleposlanik Češke republike v Republiki Sloveniji Nj. eksc. Jiří Kuděla
5. 9. 2025	Poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Boštjan Močnik v okviru zaključne slovesnosti 11. tekmovanja oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo
10. 9. 2025	Odprtje razstave »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)«: – Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije mag. Marko Lovše – Namestnik načelnika Generalštaba Slovenske vojske brigadir Uroš Paternus
12. 9. 2025	Poslanec v Evropskem parlamentu iz Republike Finske Pekka Toveri
20. 9. 2025	Generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino mag. Matjaž Ravbar ob odprtju gostujočih razstav Vojaškega muzeja Slovenske vojske »Artilerija (zelo) na kratko« ter »Obnova havbice LeFH 105 mm M18«
20. 9. 2025	Direktorica Pokrajinskega arhiva Koper mag. Nada Čibej ob odprtju gostujoče razstave »Tomos drvi v pozabo arhiv«
21. 9. 2025	ZgodoVikend: – Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic – Veleposlanica Zvezne republike Nemčije Nj. eksc. Sylvia Groneick – Veleposlanik Republike Severna Makedonija Nj. eksc. Goran Milevski

	- Veleposlanik Republike Albanije Nj. eksc. Oljan Kanushi - Obrambni ataše Združenih držav Amerike podpolkovnik John Scimone - Obrambni ataše Republike Severna Makedonija polkovnik Toni Stojanovski - Obrambni ataše Črne gore polkovnik Veljko Mališić - Poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan - Poveljnik regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk
7. 10. 2025	Poveljnik Mednarodnega poveljstva za civilno-vojaško sodelovanje polkovnik Piero Furlan (<i>Multinational CIMIC Group - MNCG</i>) iz Motte di Livenza (Italija)
7. 10. 2025	Okrogla miza »Slovenija v svetu prelomnic: varnost, odpornost in strateške izbire«: - Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic - Poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Boštjan Močnik - Državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije Vojko Volk - Predstojnik Obramboslovnega raziskovalnega centra na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani ter predsednik Evro-atlantskega sveta Slovenije prof. dr. Iztok Prezelj

Park obiskal generalmajor David B. Lyons, poveljnik 15. zračne sile vojnega letalstva Združenih držav Amerike (U.S. Air Force)

V petek, 25. aprila 2025, je Park vojaške zgodovine obiskal generalmajor David B. Lyons, poveljnik 15. zračne sile vojnega letalstva Združenih držav Amerike (U.S. Air Force). Generalmajor Lyons je Slovenijo obiskal v okviru tradicionalnega dneva slovensko-ameriškega prijateljstva, ki je bil formalno obeležen naslednji dan, 26. aprila, v Andražu nad Polzelo. V Parku ga je sprejel direktor mag. Janko Boštjančič, ki mu je najprej predstavil razvoj Parka in več kot desetletno zgledno sodelovanje z ameriškim veleposlaništvom. Posebno pozornost ameriške delegacije je pritegnila stalna razstava »Do pekla in nazaj«, odprta leta 2017. Razstava osvetljuje zgodbe padlih zavezniških letal nad slovenskim ozemljem med drugo svetovno vojno in usode njihovih posadk.

V postavitvi je predstavljena tudi zgodba ameriškega bombnika B-17 »Dark Eyes«, ki je marca 1944 strmoglavil na območje Andraža nad Polzelo. Ohranjene ostanke letala je za umestitev v razstavo Parku posodil Igor Verdev, predmete, podatke in informacije pa so prispevali še Renata Gutnik, Raul Semenič, Miran Wahl, Marko Zdovc ter Aleš Bedič.

Generalmajor Lyons se je ob zaključku obiska iskreno zahvalil tako Parku kot vsem raziskovalcem, ki ohranjajo spomin na pogum in žrtvovanje ameriških letalcev, ter Slovencem, ki so med drugo svetovno vojno nudili pomoč posadkam padlih letal.

Večina padlih letal nad slovenskim ozemljem je pripadala prav 15. zračni sili vojnega letalstva Združenih držav Amerike, ki ji poveljuje generalmajor Lyons.

Park vojaške zgodovine v okviru spominske slovesnosti ob 80. obletnici padca letala Spitfire MH980 pri vasi Suhorje obiskala Veleposlanica Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske v Sloveniji

Park vojaške zgodovine je v sodelovanju z britanskim veleposlaništvom v Republiki Sloveniji in ob podpori Ministrstva za obrambo Republike Slovenije v torek, 29. aprila 2025, organiziral spominsko slovesnost ob 80. obletnici padca letala Spitfire MH980 pri Suhorju. Dne 29. aprila 1945 je v neposredni bližini te brkinske vasi strmoglavilo letalo narednika Edmunda Ramsbothama iz slavne 249. eskadrilje britanskih kraljevih letalskih sil. Truplo mladega pilota so vaščani Suhorja dostojno pokopali na vaško pokopališče, njegove posmrtne ostanke pa so po vojni britanske vojaške oblasti prekopale na vojaško pokopališče v Beogradu, kjer počiva še danes.

Pred spominsko slovesnostjo na Suhorju so si častni gostje veleposlanica Združenega kraljestva v Sloveniji Nj. eksc. Victoria Harrison, britanski obrambni ataše podpolkovnik Ewan Christian Noble Harris in vodja eskadrilje Andrew J. Reid, poveljnik zračne baze Boscombe Down, ogledali Park vojaške zgodovine, kjer so se seznanili z njegovim uspešnim razvojem. Poseben poudarek med ogledom razstav in zbirk je bil na njihovi dostopnosti ranljivim skupinam. Obisk Nj. eksc. Victorie Harrison je bil edinstven tudi zato, ker je prva slepa veleposlanica Združenega kraljestva, ki je bila napotena v tujino; pri opravljanju njene funkcije ji poleg sodelavcev pomaga tudi pes vodnik po imenu Otto. V luči prizadevanja, da bi Park vojaške zgodovine naredili dostopnega vsem, smo v zadnjih dveh letih med drugim izdelali šest 3D modelov tankov, letal in podmornice, s pomočjo katerih slepi ter slabovidni lažje dobijo predstavo o velikosti in detajlih teh velikih muzejskih eksponatov. Britanska veleposlanica je bila nad njimi še posebej navdušena. Delegacija je obisk sklenila z ogledom »vitrine meseca« *»Per ardua ad astra«*,

kjer so bili razstavljeni modeli letal britanskih Kraljevih zračnih sil druge svetovne vojne, ki je nastala v sodelovanju z društvom Svet v malem, v katerem se povezujejo navdušenci nad maketarstvom in modelarstvom.

Odpravnik poslov Veleposlaništva Republike Poljske v Ljubljani obiskal Park vojaške zgodovine

Park vojaške zgodovine je v torek, 10. junija, gostil odpravnika poslov Veleposlaništva Republike Poljske v Ljubljani Łukasza Paprotnyja. Obisk predstavlja potrditev večletnega odličnega sodelovanja med poljskim veleposlaništvom in Parkom.

Visokega gosta je sprejel direktor Parka mag. Janko Boštjančič. V uvodnem pogovoru sta izpostavila pomen vojaško-zgodovinske dediščine, mednarodnega sodelovanja in nadaljnega razvoja muzejskih vsebin, ki bodo pomembno prispevale k splošnemu poznavanju skupne evropske preteklosti.

Gospod Paprotny si je v nadaljevanju ogledal razstavo o poljskih vojaki, padlih na soški fronti, ki osvetljuje to pomembno poglavje prve svetovne vojne. Z velikim zanimanjem se je seznanil tudi z razstavo »Enigma – skrivnostno zakulisje vojne«. Razstava, katere doprinos je bil leta 2023 nagrajen z najvišjim stanovskim priznanjem, Valvasorjevo nagrado, posebej poudarja odločilni prispevek poljskih kriptologov pri razbitju nacističnega šifrirnega sistema Enigma, kar je vplivalo na potek druge svetovne vojne.

Ob koncu obiska se je odpravnik poslov poljskega veleposlaništva vpisal v Knjigo vtisov častnih gostov in izrazil pohvalo muzeju za njegovo strokovno delo ter pomembno vlogo, ki jo ima pri ohranjanju zgodovinskega spomina.

Park na poslovilnem obisku gostil obrambnega atašēja Madžarske

Park vojaške zgodovine je v sredo, 6. avgusta, na poslovilnem obisku gostil madžarskega vojaškega atašēja polkovnika Lászla Kaputo. Polkovnik Kaputa, ki je v tistem obdobju zaključeval svoj mandat v Republiki Sloveniji, je Park obiskal v spremstvu kulturnega atašēja Leventa Csákija z Lisztovega inštituta – Madžarskega kulturnega centra Ljubljana.

Visoka madžarska predstavnika je sprejel direktor Parka mag. Janko Boštjančič. Pogovor se je nanašal na skupna poglavja vojaške zgodovine, ki odpirajo številne možnosti sodelovanja na muzejskem in raziskovalnem področju. Atašēja sta si v nadaljevanju srečanja ogledala razstave in zbirke Parka, pri čemer je beseda tekla tudi o možnosti izmenjave razstav, posoje eksponatov ter sodelovanja na strokovnem področju. Ob zaključku srečanja se je direktor Boštjančič polkovniku Kaputi zahvalil za dobro sodelovanje in veliko naklonjenost, ki jo je izkazoval Parku vojaške zgodovine.

Madžarski vojaški ataše polkovnik Kaputa je obisk v Parku vojaške zgodovine sklenil z vpisom v Knjigo vtisov častnih gostov, kjer je iskreno pohvalil prizadevno delo Parka na

področju ohranjanja vojaškozgodovinske dediščine. Po njegovih besedah je več kot očitno, zakaj je Park najbolj priljubljen in najbolj obiskan muzej v Sloveniji. Direktorju Boštjančiču je v zahvalo za dobro sodelovanje predal plaketo Ministrstva za obrambo Madžarske.

Park obiskal poslanec v Evropskem parlamentu iz Republike Finske Pekka Toveri

Park vojaške zgodovine je v petek, 12. septembra 2025, obiskal Pekka Toveri, poslanec v Evropskem parlamentu iz Republike Finske.

Sprejel ga je direktor Parka mag. Janko Boštjančič, ki je evropskemu poslancu orisal zavidanja vreden razvoj Parka vojaške zgodovine v sodobno muzejsko središče. Evropski poslanec si je v nadaljevanju z zanimanjem ogledal muzejske zbirke in razstave, kjer se je ob strokovnem vodstvu seznanil s celovito muzejsko ponudbo. Ob koncu obiska je g. Toveri svoje vtise strnil v Knjigi vtisov častnih gostov – v svojem zapisu se je Parku zahvalil za ohranjanje tehnične dediščine in zgodovinskega spomina na obiskovalcem privlačen način.

Park obiskal poveljnik Mednarodnega poveljstva za civilno-vojaško sodelovanje iz Italije

Park vojaške zgodovine je v torek, 7. oktobra, obiskal poveljnik Mednarodnega poveljstva za civilno-vojaško sodelovanje polkovnik Piero Furlan v spremstvu predstavnikov Poveljstva sil Slovenske vojske kot gostiteljev mednarodnega vojaškega obiska.

Večnacionalna skupina za civilno-vojaško sodelovanje (*Multinational CIMIC Group – MNCG*) je enota zveze NATO s sedežem v italijanski Motti di Livenza, kjer pod italijanskim poveljstvom delujejo tudi enote iz Slovenije, Grčije, Madžarske, Portugalske in Romunije. Skupina je bila osnovana z namenom usposabljanja vojaških sil in civilnih struktur, specializiranih za reševalne operacije, za delovanje na kriznih območjih.

Mednarodno delegacijo je v Parku sprejel direktor mag. Janko Boštjančič in gostom uvodoma v kratkem predavanju predstavil razvojno pot muzeja v današnji obseg. Po njegovih besedah je uspehom Parka botrovalo tudi zgledno sodelovanje s Slovensko vojsko, ki vse od ustanovitve ostaja eden ključnih partnerjev muzeja.

Z ozirom na dejstvo, da so bili gostje iz Motte di Livenza, je direktor mag. Boštjančič poseben poudarek namenil predstavitvi vsebine gostujoče razstave Parka »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu«. Razstava namreč predstavlja zgodbo avstro-ogrske poljske vojaške bolnišnice *Feldspital* 808, od njenega osnovanja na srbski fronti kmalu po pričetku prve svetovne vojne in premika na

soško fronto, pa do selitve bolnišnice v Motto di Livenza po preboju fronte v oktobru 1917.

Gostje so si v nadaljevanju ogledali muzejske zbirke in razstave, pri čemer so poleg zanimivih vsebin posebej pohvalili muzejsko doživljajsko ponudbo z ogledom notranjosti podmornice, pritegnila pa jih je tudi razstava »Enigma – skrivnostno zakulisje vojne«.

Poveljnik je ob zaključku obiska izrazil vse pohvale Parku za uspešno delo na področju predstavljanja vojaške dediščine in direktorju Boštjančiču v znak zahvale podaril spominski kovanec Mednarodnega poveljstva za civilno-vojaško sodelovanje.

4.5 OBISKI STROKOVNIH KOLEKTIVOV V POVEZAVI Z MUZEJSKO IN VOJAŠKO TEMATIKO PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

4.5.1 OBISK MUZEJSKIH KOLEKTIVOV

3. 2. 2025	Dolenjski muzej Novo mesto
21. 2. 2025	Mestni muzej Karlovac, Hrvaška (<i>Gradski muzej Karlovac</i>)
6. 3. 2025	Inštitut za novejšo zgodovino
16. 6. 2025	Muzej Slovenija v malem
15. 10. 2025	Mestni vojni muzej za mir »Diego de Henriquez«, Italija (<i>Civico Museo di guerra per la pace "Diego de Henriquez"</i>)

4.5.2 OBISK ORGANIZIRANIH VOJAŠKIH SKUPIN

8. 2. 2025	74. srednji pehotni bataljon Slovenske vojske s francoskim kadetom iz častniške šole
12. 3. 2025	Visoki častnik ukrajinskega vojnega letalstva v spremstvu pripadnikov Slovenske vojske
16. 3. 2025	Kandidati Slovenske vojske iz Veščinskega centra Slovenske vojske v sklopu programa temeljnega vojaško-strokovnega usposabljanja (TVSU) iz Bohinjske Bele in Murske Sobote
27. 3. 2025	2. transportna četa Logistične brigade Slovenske vojske
7. 5. 2025	Pripadniki Balkanskih namenskih zdravstvenih sil (angl. <i>Balkan Medical Task Force – BMTF</i>)
14. 5. 2025	Pripadniki Slovenske vojske, ki so sodelovali na vajah na Osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku (OSVAD Postojna)
15. 5. 2025	6. teritorialni polk Slovenske vojske
22. 5. 2025	Dan 10. izvidniškega bataljona Slovenske vojske
7. 6. 2025	Pripadniki Oboroženih sil Armenije v okviru programa DEEP s pripadniki Slovenske vojske
11. 6. 2025	Tuji mornariški častniki v spremstvu pripadnikov Slovenske vojske
20. 6. 2025	Služatelji Šole za podčastnike Slovenske vojske
4. 7. 2025	Poveljstvo sil Slovenske vojske
6. 7. 2025	Kandidati Slovenske vojske iz Veščinskega centra Slovenske vojske v sklopu programa temeljnega vojaško-strokovnega usposabljanja (TVSU)

16. 7. 2025	Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje Slovenske vojske
5. 9. 2025	Zaključna slovesnost 11. tekmovanja oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo
10. 9. 2025	14. inženirski bataljon Slovenske vojske iz Vojašnice Novo mesto s tujo delegacijo iz Italije
11. 9. 2025	Kolektiv učiteljev Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje Slovenske vojske
13. 9. 2025	Posebna enota za specialno taktiko (PEST) Specializirane enote vojaške policije Slovenske vojske
18. 9. 2025	11. polk za komunikacije in kibernetško obrambo Slovenske vojske z delegacijo avstrijske vojske
4. 10. 2025	Postroj in Družinski dan pripadnikov 52. kontingenta Slovenske vojske v silah KFOR na Kosovu
5. 10. 2025	Kandidati Slovenske vojske na temeljnem vojaško-strokovnem usposabljanju (TVSU) v Veščinskem centru Slovenske vojske
7. 10. 2025	Delegacija Mednarodnega poveljstva za civilno-vojaško sodelovanje v spremstvu predstavnikov Poveljstva sil Slovenske vojske kot gostiteljev mednarodnega vojaškega obiska
7. 10. 2025	Del vaje Falco 2025 v organizaciji 18. bataljona jedrske, radiološke, kemične in biološke obrambe (JRKBO)
20. 10. 2025	Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo
18. 11. 2025	Pravna služba Ministrstva za obrambo Republike Slovenije
21. 11. 2025	Pripadniki tujih vojska v spremstvu pripadnikov Slovenske vojske
27. 11. 2025	Pripadniki ameriške vojske v spremstvu pripadnikov Slovenske vojske
4. 12. 2025	151. helikopterska eskadrilja 15. polka vojaškega letalstva Slovenske vojske
17. 12. 2025	Slovaška delegacija v spremstvu pripadnikov Slovenske vojske

Park obiskali kandidati Slovenske vojske

Park vojaške zgodovine so 16. marca 2025 obiskali kandidati Slovenske vojske na temeljnem vojaško-strokovnem usposabljanju (TVSU) iz Centra za usposabljanje Slovenske vojske.

Center za usposabljanje zagotavlja temeljno vojaško-strokovno usposabljanje (TVSU) kandidatov za zaposlitev (vojaki, častniki, nižji in višji vojaški uslužbenci), vojakov na prostovoljnem služenju vojaškega roka ter pogodbenih rezervistov. Obenem zagotavlja in izvaja temeljne programe za izvajanje vojaškega usposabljanja kot vojaške promocijske dejavnosti. Usposabljanje se izvaja v štirih vojašnicah Slovenske vojske, in sicer v Vipavi, na Bohinjski Beli, v Novem mestu in Murski Soboti.

Dan 10. izvidniškega bataljona Slovenske vojske v Parku vojaške zgodovine

V Parku vojaške zgodovine je 22. maja, ob njihovem dnevu enote, potekalo srečanje pripadnic in pripadnikov 10. izvidniškega bataljona Slovenske vojske – enote, ki deluje pod geslom »Zvestoba – čast – pogum«. Dogodka so se poleg aktivnih pripadnikov in njihovih družinskih članov udeležili tudi nekdanji člani Sokolov.

10. izvidniški bataljon deluje v sestavi 1. brigade in je nosilec delovanja enot Slovenske vojske v operacijah kriznega odzivanja. Zgodovina bataljona sega v leto 1996, ko je bil formiran 10. bataljon za mednarodno sodelovanje. Enota je bila sprva sestavljena izključno iz profesionalnih vojakov in je bila hkrati prva po merilih, metodah in standardih NATA oblikovana ter oborožena enota Slovenske vojske. Danes predstavlja premestljivo taktično izvidniško enoto Slovenske vojske, ki zagotavlja celoten spekter bojne zmogljivosti.

Sredi maja je enota na Osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna (OSVAD) s sklepno združeno taktično vajo potrdila pripravljenost kontingentov, ki sta bila v drugi polovici junija napotena v Slovaško in Latvijo.

Pred uradnim delom srečanja so si udeleženci z zanimanjem ogledali muzejske zbirke in razstave Parka vojaške zgodovine.

Park gostil zaključno slovesnost 11. tekmovanja oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo

V petek, 5. septembra 2025, je Park vojaške zgodovine gostil zaključno slovesnost že 11. tekmovanja oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo. V okviru štiridnevnega tekmovanja na Osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna (OSVAD) se je v vojaških veščinah pomerilo deset oddelkov Slovenske vojske in sedem oddelkov partnerskih vojsk (Hrvaške, Italije, Madžarske, Nacionalne garde Kolorada, Republike Severne Makedonije ter dva oddelka iz Slovaške). Tekmovanje je potekalo na streliščih Bač in Poček, rezultate pa so razglasili na zaključni slovesnosti v Parku vojaške zgodovine v Pivki, kjer so najboljšim oddelkom podelili pokale ter medalje.

V imenu Parka je zbranim izrazil dobrodošlico strokovni sodelavec Timotej Horvat, slovesne podelitve, ki jo je popestril trobilni kvintet Orkestra Slovenske vojske, pa se je udeležil tudi poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Boštjan Močnik. V svojem nagovoru se je zahvalil Parku vojaške zgodovine in vsem sodelujočim na dogodku ter poudaril odlično sodelovanje z vojskami partnerskih držav. Izrazil je zadovoljstvo, da se je zaključne slovesnosti udeležila celotna poveljniška struktura, opozoril pa je tudi na dejstvo, da je za uspešno delovanje ključnega pomena usklajenost enot od najnižjih taktičnih nivojev.

Prvo mesto in s tem naziv najboljšega oddelka Slovenske vojske je zasedel oddelek 20. lahkega pehotnega bataljona, drugo mesto je zasedel oddelek 14. inženirskega

bataljona, tretje pa oddelek 10. izvidniškega bataljona. Četrto mesto je pripadlo oddelku Nacionalne garde Kolorada iz Združenih držav Amerike.

Tekmovalci so si pred slovesnim zaključkom tekmovanja ogledali celoten kompleks Parka vojaške zgodovine, pri čemer sta jih še posebej pritegnili tankovska in artilerijska zbirka.

Park obiskali kandidati Slovenske vojske

Park vojaške zgodovine so v nedeljo, 5. oktobra, obiskali kandidati Slovenske vojske na temeljnem vojaško-strokovnem usposabljanju (TVSU) v Veščinskem centru Slovenske vojske.

Veščinski center v Vojašnici Janka Premrla Vojka v Vipavi in dislociranih enotah izvaja temeljno vojaško-strokovno usposabljanje (TVSU) ter osnovno vojaško usposabljanje (OVSU) kandidatov za zaposlitev v Slovenski vojski (za vojaka, vojaškega uslužbenca ali častnika), kandidatov na prostovoljnem služenju vojaškega roka (PSVR) in pripadnikov pogodbene rezervne sestave (PRS).

Kandidati Slovenske vojske si že vrsto let v sklopu tečaja ogledajo tudi zbirke in razstave Parka vojaške zgodovine, pri čemer je poseben poudarek dan seznanjanju z vojaško tehniko iz preteklosti ter podrobni predstavitvi operativne rabe in specifik delovanja posameznih eksponatov. Pomemben del obiska predstavlja tudi ogled nosilne razstave »Pot v samostojnost«, kjer se udeleženci sprehodijo skozi prikaz ključnih mejnikov slovenskega osamosvajanja in poučijo o vojaških aktivnostih ter poteku vojne za obrambo slovenske samostojnosti.

Tudi jesenska skupina kandidatov Slovenske vojske je ob ogledu muzejskih vsebin z zanimanjem prisluhnila strokovni razlagi in obisk sklenila s pozitivnimi vtisi ter novimi spoznanji.

Jesenski dogodki enot Slovenske vojske v Parku vojaške zgodovine

V jesenskem obdobju je Park vojaške zgodovine gostil dve večji aktivnosti Slovenske vojske. V začetku oktobra sta v Parku potekala postroj in Družinski dan pripadnikov 52. kontingenta Slovenske vojske v silah KFOR na Kosovu. Pripadnike je na slavnostnem postroju nagovorila polkovnica Nina Raduha, čemur sta sledila druženje pripadnikov in družinskih članov ter ogled zbirk Parka vojaške zgodovine.

Naloge slovenskih vojakov na Kosovu že 26 let zagotavljajo mir tamkajšnjemu prebivalstvu vseh etničnih skupin in verskih prepričanj. Vključujejo prispevanje k vzdrževanju varnega in stabilnega okolja ter zagotavljanju pogojev za prenos odgovornosti civilnim oblastem. NKBN pod slovenskim poveljstvom deluje v Regionalnem poveljstvu Vzhod. Osemnajst skupin za povezavo in nadzor (LMT) v njem popolnjujejo pripadniki sedmih držav: Grčije, Italije, Madžarske, Švice, Turčije, Združenih držav Amerike ter Slovenije.

Konec oktobra pa je v zaledju Parka potekal tudi del vaje *Falco 2025*. Namen vaje, ki je potekala v organizaciji 18. bataljona jedrske, radiološke, kemične in biološke obrambe (JRKBO), je bil preveriti delovanje zmogljivosti Slovenske vojske ter operativne, logistične in bojne postopke, pa tudi usklajenost delovanja sodelujočih enot.

4.6 PARK VOJAŠKE ZGODOVINE NA DOGODKIH IN SREČANJH DRUGOD

29. 1. 2025	35. sejem Alpe-Adria
8. 2. 2025	Odprtje razstave »Vojaška poljska bolnišnica – <i>Feldspital 808</i> « v Pliskovici na Krasu
4. 4. 2025	Spominska slovesnost v Rižarni pri Trstu s položitvijo venca v spomin na žrtve obveščevalne skupine Vladimirja Vauhnik
16. 4. 2025	Podpis pogodbe o sodelovanju Parka vojaške zgodovine, Parka Škocjanske jame in Kobilarne Lipica v letu 2025
29. 4. 2025	Spominska slovesnost ob 80. obletnici padca letala Spitfire MH980 pri vasi Suhorje
15. 5. 2025	Odprtje razstave »Vojaška poljska bolnišnica – <i>Feldspital 808</i> « v Muzeju krščanstva na Slovenskem v Stični
12. 8. 2025	Počitniški dan pred Krpanovim domom v Pivki
10. 9. 2025	Spominska slovesnost ob spomeniku pred rojstno hišo barona Andreja Čehovina v Dolancih v Gornji Branici
29. 9. 2025	Park vojaške zgodovine na strokovnem srečanju Slovenskega muzejskega društva v Škofji Loki
22. 10. 2025	Park na Kulturnem bazarju v regiji 2025 v Novi Gorici
16. 12. 2025	Minister za obrambo ob zaključku leta sprejel direktorja Parka vojaške zgodovine

Park vojaške zgodovine na sejmu Alpe-Adria

V sredo, 29. januarja 2025, se je na 35. sejmu Alpe-Adria, ki povezuje različne turistične ponudnike, predstavil tudi Park vojaške zgodovine v okviru Regionalne razvojne agencije Zeleni kras.

Sejem je obiskovalcem postregel z bogato turistično ponudbo Slovenije in njene soseščine. Obiskovalci na lovu za najboljšimi idejami za naslednji izlet so tako lahko našli informacije o najrazličnejših turističnih destinacijah, aktivnostih in posebnih lokalnih ponudbah, predstavila pa so se tudi številna društva. Stojnica Zeleni kras je požela veliko zanimanja med obiskovalci sejma, Park vojaške zgodovine pa se je na sejmu predstavil tudi z novo promocijsko zloženko. Na skupni stojnici Zelenega krasa so se poleg Parka vojaške zgodovine predstavili še Visit Postojna, Zavod za turizem Pivka, TIC Ilirska Bistrica, TIC Bloke, Javni zavod Snežnik in Notranjski park.

Odprtje razstave »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital 808*« v Pliskovici na Krasu

V okviru slovenskega kulturnega praznika je bila v soboto, 8. februarja 2025, v Mladinskem hotelu v Pliskovici na Krasu odprta gostujoča razstava Parka vojaške zgodovine »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital 808* in njena kapela v Kosoveljah na Krasu«.

Razstava, zasnovana kot potujoča razstava, namenjena gostovanjem širom Slovenije, obuja zgodovinski spomin na vojaško poljsko bolnišnico, ki je v letu 1917 pri vasi Kosovelje nudila zdravstveno oskrbo ranjenim in bolnim vojakom v zaledju soške fronte. Avtor razstave, direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič, je ob tej priložnosti zbranim predstavil vsebino razstave s poudarkom na njenem jedru – umetelno dovršeni maketi, v kateri je njen avtor Franci Pogačar v merilu 1 : 10 detajlno poustvaril kapelo bolnišnice v Kosoveljah.

Slovesnost ob odprtju razstave je obogatil nastop glasbene skupine Naši fantje in recitacija pesmi Iga Radoviča, pesnika iz Nabrežine. Dogodek je ob prijetni glasbi in doživetih recitaciji pesmi udeležence opomnil na pomen zgodovine, njenih nauk ter vpliva na današnji čas.

Spominska slovesnost v Rižarni pri Trstu

V Parku vojaške zgodovine smo spomladi obeležili 70. obletnico smrti polkovnika Vladimirja Vauhnika, ene najbolj skrivnostnih slovenskih osebnosti sredine 20. stoletja. Vladimir Vauhnik je umrl 31. marca 1955 v Argentini, njegova življenjska pot in delovanje pa še danes burita domišljijo raziskovalcev ter javnosti.

Polkovnik Vauhnik je bil med letoma 1938 in 1941 vojaški ataše Kraljevine Jugoslavije v Berlinu, torej v samem epicentru snovanja druge svetovne vojne. Med drugo svetovno vojno je Vauhnik skupaj z majorjem Antem Aničem zasnoval široko obveščevalno mrežo v korist zahodnih zaveznikov, ki je imela sedež v Ljubljani. Zaradi svoje prodornosti, široke izobrazbe in obveščevalnih sposobnosti je v zgodovinskih zapisih pogosto označen kot »slovenski James Bond«. Njegovo delo in vloga v ključnih trenutkih evropske zgodovine ostajata predmet raziskovanja, obenem pa tudi številnih ugibanj.

V petek, 4. aprila 2025, je v Rižarni pri Trstu potekala krajša spominska slovesnost, posvečena zadnjima žrtvama iz Vauhnikove obveščevalne skupine, Jožetu (Jaju) Golcu in Rafaelu Požarju, ki ju je nacistični represivni aparat na ta dan pred natanko 80 leti umoril v koncentracijskem ter uničevalnem taborišču Rižarna. Zgodbo Golca, Požarja in drugih članov obveščevalne mreže, ki so v Trstu delovali pod Golčevim vodstvom, je osvetlil zgodovinar ter publicist Ivo Jevnikar.

Spominska slovesnost, v okviru katere je v imenu Parka vojaške zgodovine venec položil direktor mag. Janko Boštjančič, je bila pomembna priložnost za ohranjanje spomina na te pogumne posameznike, ki so v času okupacije tvegali in dali svoja življenja v boju proti

nacističnemu režimu. Park vojaške zgodovine ostaja zavezan raziskovanju in predstavljanju teh pomembnih poglavij slovenske ter širše evropske zgodovine.

Podpis pogodbe o sodelovanju Parka vojaške zgodovine, Parka Škocjanske jame in Kobilarne Lipica v letu 2025

Partnerstvo Trio kraških znamenitosti, ki že skoraj desetletje povezuje Park vojaške zgodovine, Park Škocjanske jame in Kobilarno Lipica, je dokaz, da lahko sodelovanje ustvari več kot le seštevek posameznih uspehov, ampak pripomore k prepoznavnosti celotne regije. Ob 9. obletnici osnovanja partnerstva so se direktorji vseh treh turističnih točk v sredo, 16. aprila, s slovesnim podpisom obnovljenega sporazuma o sodelovanju za leto 2025 zavezali k še tesnejšemu povezovanju v bodoče.

Na novinarski konferenci v Kobilarni Lipica kot tokratni gostiteljici dogodka so vsi trije predstavniki pozdravili skupna prizadevanja po razvoju povezovalnega, trajnostnega in vključujočega turizma. Pri tem so posebej izpostavili rešitve in nadgradnjo svoje ponudbe z dostopnimi rešitvami za najranljivejše skupine obiskovalcev.

Direktorica Parka Škocjanske jame Polona Kovačič je poudarila: »Sodelovanje v okviru Tria kraških znamenitosti temelji na globokem spoštovanju Kraševcev in Krasa, njegove naravne in kulturne dediščine, ter na prepričanju, da lahko s skupnimi močmi storimo več. Več za obiskovalce, več za lokalne skupnosti in za prihodnost te edinstvene pokrajine.« Pod njenim vodstvom je Park Škocjanske jame v letu 2024 obiskalo več kot 191.000 obiskovalcev, pri čemer so kljub rasti ohranili omejitve v poletni sezoni, kar omogoča boljšo izkušnjo in varovanje okolja. Poseben poudarek dajejo vključevanju

ranljivih skupin, zaradi česar razvijajo rešitve, kot so VR-očala za ogled jam, taktilne razstave in prilagojene poti. Izjemno delo Parka Škocjanske jame na področju dostopnosti je pohvalil tudi Igor Miljavec, predstavnik Zavoda DOSTOP ter predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica.

Mag. Janko Boštjančič, direktor Parka vojaške zgodovine, je izpostavil prilagoditve, s katerimi so v muzeju nadgradili ponudbo za ranljive skupine: »V okviru muzejskega programa smo omogočili taktilne miniature, video vodiče v znakovnem jeziku in virtualne ogleda za gibalno ovirane. Z vsemi prilagoditvami želimo, da postane dediščina dostopna za vse obiskovalce.« Park vojaške zgodovine danes velja za najuspešnejši tovrstni muzej v Sloveniji. Tudi tukaj je ključna misel vključevanje: »Naša vizija je, da vsak obiskovalec – ne glede na zmožnosti – doživi zgodbo preteklosti, tehnologije in človeške vztrajnosti.«

Direktorica Kobilarne Lipica mag. Tatjana Vošinek Pucer je pridodala: »Trio kraških znamenitosti ni le turistični produkt – je zavezništvo, ki odpira vrata tistim, ki so prepogosto izključeni. Veseli nas, da znotraj partnerstva gradimo prostor dostopnosti, sočutja in trajnosti.« V Lipici so v zadnjem letu sprejeli številne ranljive skupine, prenovili jahalnico za boljšo dostopnost, uvajajo digitalne pripomočke in načrtujejo program hipoterapije. Z njo bodo tistim, ki imajo za sabo hude življenjske izzive, skušali nuditi možnost za okrevanje.

V okviru partnerstva ostaja v veljavi 25-odstotni popust pri obisku druge znamenitosti, za leto 2025 pa so bile dodane še posebne spodbude za organizirane skupine iz ranljivih okolij. Partnerji so ob zaključku predstavili še podrobnosti načrtovane skupne promocijske kampanje s ciljem neposrednega nagovora tistih, ki si doživetja težje privoščijo.

Spominska slovesnost ob 80. obletnici padca letala Spitfire MH980 pri Suhorju

Park vojaške zgodovine je v sodelovanju z britanskim veleposlaništvom v Republiki Sloveniji in ob podpori Ministrstva za obrambo Republike Slovenije v torek, 29. aprila 2025, organiziral spominsko slovesnost ob 80. obletnici padca letala Spitfire MH980 pri Suhorju. Dne 29. aprila 1945 je v neposredni bližini te brkinske vasi strmoglavilo letalo narednika Edmunda Ramsbothama iz slavne 249. eskadrilje britanskih kraljevih letalskih sil. Truplo mladega pilota so vaščani Suhorja dostojno pokopali na vaško pokopališče, njegove posmrtni ostanke pa so po vojni britanske vojaške oblasti prekopale na vojaško pokopališče v Beogradu, kjer počiva še danes.

Spominske slovesnosti ob 80. obletnici strmoglavljenja Ramsbothamovega letala Spitfire MH980 na Suhorju sta se udeležila minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic in veleposlanica Združenega kraljestva v Sloveniji Nj. eksc. Victoria Harrison, ki sta k spomeniku padlemu pilotu položila venca, dogodku pa so prisostvovali tudi vodja eskadrilje Andrew J. Reid, poveljnik zračne baze Boscombe Down, britanski obrambni ataše podpolkovnik Ewan Christian Noble Harris in podžupanja Občine Pivka Majda Godina.

Odprtje razstave »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808« v Muzeju krščanstva na Slovenskem v Stični

V četrtek, 15. maja, je bila v Muzeju krščanstva na Slovenskem v Stični odprta gostujoča razstava Parka vojaške zgodovine »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu«. Poleg direktorice Muzeja krščanstva na Slovenskem mag. Nataše Polajnar Frelih in direktorja Parka ter avtorja razstave mag. Janka Boštjančiča je

zbrane na slovesnosti nagovoril tudi konzul Veleposlaništva Suverenega malteškega viteškega reda v Sloveniji Hugh Malim. Dogodek je z nagovorom zaključil dr. Damjan Prelovšek, priznani slovenski umetnostni zgodovinar.

Program je z glasbenim nastopom obogatil ansambel Naši fantje, ki je pospremil že tudi prejšnja tri odprtja razstave. Razstavo so tekom gostovanja v Stični dopolnjevali deli uniform in insignije pripadnikov Suverenega malteškega viteškega reda iz obdobja prve svetovne vojne, ki jih je velikodušno posodil član reda Christoph Steidl Porenta.

Avstro-ogrsko vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital 808* je bila vzpostavljena že na srbski fronti kmalu po začetku prve svetovne vojne, a so jo po italijanski vojni napovedi prestavili na soško fronto. Kot nepogrešljiv del zaledne zdravstvene oskrbe vojakov je najprej stala v Škrbini na Krasu, dokler ni bila začasno premaknjena v Štanjel. Aprila 1917 je začela delovati na novi lokaciji v Kosoveljah, kjer je bilo ranjenim in bolnim na voljo 170 postelj. Po preboju fronte oktobra 1917 se je bolnišnica preselila v mesto Motta di Livenza 40 kilometrov severovzhodno od Benetk, kjer je ostala do konca vojne.

Jedro razstave o *Feldspitalu 808* predstavlja maketa kapele, ki je bila sočasno z bolnišničnimi barakami postavljena sredi kompleksa v Kosoveljah za potrebe duhovne oskrbe ranjenih in bolnih ter bolnišničnega osebja. Umetelno dovršeno maketo kapele je po naročilu Parka vojaške zgodovine z izjemno skrbjo za detajle in zgodovinsko avtentičnost izdelal Franci Pogačar iz Polja v Ljubljani, pri čemer je v njeno izdelavo vložil več kot 2.500 ur svojega dela.

Počitniški dan pred Krpanovim domom

Park vojaške zgodovine se je tudi v minulem letu na povabilo Zavoda za turizem Pivka pridružil poletnemu programu pred Krpanovim domom in v sklopu raznovrstnih aktivnosti za popestritev počitniških dopoldnevov v torek, 12. avgusta, pripravil poučno-ustvarjalno delavnico za otroke.

Mladi udeleženci so se ob preizkušanju potapljanja in plovnosti majhnega modela podmornice v vodi seznanili z načini ter vzroki, da težka jeklena podmornica enkrat potone, drugič pa pluje po morski gladini. V nadaljevanju so barvali pobarvanke vojaških vozil, pri čemer je ob neomejeni otroški domišljiji standardne vojaške barve tokrat nadomestila nepredvidljiva paleta raznovrstnih barv.

Ob koncu delavnice so si v spomin na prijetno dopoldne izdelali še modele letal iz papirja. Poleg Parka sta na delavnici sodelovala tudi pripadnika Slovenske vojske iz pivške Vojašnice Stanislava Požarja, ki sta radovednim nadobudnežem na zanimiv način predstavila poklic vojaka, svojo delovno opremo in potek dela v vojski.

Spominska slovesnost ob spomeniku pred rojstno hišo barona Andreja Čehovina v Dolancih v Gornji Branici

Ob 170-letnici smrti barona Andreja Čehovina je Park vojaške zgodovine skupaj z Direktoratom za vojne veterane in vojaško dediščino v sredo, 10. septembra 2025, organiziral krajšo slovesnost pri spomeniku, ki stoji pred njegovo rojstno hišo.

Andrej Čehovin se je rodil 26. avgusta 1810, v skromni kmečki družini v zaselku Dolanci v Gornji Branici. Ljudsko šolo je v letih 1822–1827 obiskoval v Postojni, kjer je bil njegov stric Andrej Uršič župnik. Prav on je prepoznal fantovo bistrost in svojo sestro, Andrejevo mamo, nagovoril, naj mu omogočijo šolanje. Leta 1827 je Čehovin tako začel s prvim letnikom gimnazije v Gorici, tretji letnik je leta 1830 dokončal v Novem mestu, četrtega pa vpisal v Ljubljani. Tu je ostal le prvo polletje; strastna želja, da bi postal vojak, mu namreč ni dala miru. Kljub temu, da je bila njegova prva prošnja zaradi telesne šibkosti zavrnjena in da sta temu izrecno nasprotovala tako oče kot ostalo sorodstvo, mu je naposled uspelo – leta 1831 je bil sprejet v cesarsko armado. Nadrejeni so kmalu spoznali fantovo bistrost in ga poslali na šolanje za podčastnika. Pridobljeno znanje, predvsem pa svoj pogum je pokazal v bojih v Italiji leta 1848 in 1849, ko je piemontsko-sardinijski kralj Karel Albert I. skušal izkoristiti upore proti avstrijski oblasti v Lombardiji ter Benečiji in napovedal vojno Avstriji. Andrej Čehovin je v vsega desetih mesecih napredoval v častnika in pridobil vsa tri najvišja vojaška odlikovanja za hrabrost: zlato ter srebrno medaljo za hrabrost in križec Vojaškega reda Marije Terezije. Na podlagi slednjega je dobil pravico tudi do povzdiga v naziv barona. Leta 1855 je ob službovanju v Mantovi stotnik Čehovin zbolel in bil prepeljan v zdraviliško mesto Baden pri Dunaju, kjer je umrl v starosti 45 let. Tam je tudi pokopan; za njegovim pogrebom so šli nadvojvoda Viljem in najvišji častniki cesarske armade.

Mogočen spomenik barona Andreja Čehovina v Dolancih v Gornji Branici, za katerega je načrt naredil arhitekt Maks Fabiani, so leta 1898 postavili vojni veterani in Čehovinovi soborci z italijanskih bojišč. S spomenikom se je zapletlo po prvi svetovni vojni, ko je zahodni del današnjega slovenskega ozemlja pripadel Kraljevini Italiji. Ko so ga fašisti sredi dvajsetih let prejšnjega stoletja oskrunili, so ga domačini, da bi ga obvarovali pred nadaljnjim uničenjem, razstavili in zakopali. Spomenik je ostal zakopan vse do leta 1987, ko je bil pod strokovnim vodstvom Zavoda za varstvo kulturne dediščine iz Nove Gorice postavljen nazaj na prvotno mesto.

Na slovesnosti pri spomeniku, na kateri so sodelovali Garda in Orkester Slovenske vojske ter pevska skupina Kulturnega društva Karel Štrekelj, je venec položil državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije mag. Marko Lovše.

Slovesnosti v Dolancih je sledilo odprtje razstave »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)« v Parku vojaške zgodovine, katere avtorja sta direktor Parka mag. Janko Boštjančič in predsednik Slovenskega falerističnega društva dr. Pavel Car.

Park vojaške zgodovine sodeloval na strokovnem srečanju Slovenskega muzejskega društva v Škofji Loki

Direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič se je v ponedeljek, 29. septembra, udeležil strokovnega srečanja Slovenskega muzejskega društva, ki ga je gostil Loški muzej v Škofji Loki. Vsakoletno zborovanje slovenskih muzealcev je bilo tokrat zasnovano na temo »Urejeni depoji, dostopne zbirke«. Hramba muzejskih predmetov je namreč ena temeljnih nalog muzejev in nepogrešljiv del varovanja kulturne dediščine.

Srečanje je kot gostujoči predavatelj iz tujine odprl predstavnik Narodnega muzeja Finske. V okviru dvodnevne strokovne posveta so na dveh panelih svoje poglede na organiziranost in dostopnost depojskih prostorov ter izzive v praksi osvetlili tudi domači predstavniki tako centralnih muzejev kot regionalnih muzejskih institucij.

Direktor Parka mag. Boštjančič je na dogodku sodeloval s prispevkom »Posebnosti selitve in hranjenja velikih eksponatov«. Park vojaške zgodovine je namreč v zadnjih letih uspešno izpeljal več projektov premestitve velikih oz. »XXL«-eksponatov v muzej, od podmornice, parne lokomotive, policijskega čolna, pa vse do letal, vozil in drugih velikih eksponatov. Pri tem je pridobil dragocene izkušnje na tem področju s tehničnega, organizacijskega in administrativnega vidika. Mag. Boštjančič je hkrati izpostavil tudi logistične izzive, s katerimi se je Park soočal pri premeščanju tovrstnih eksponatov in njihovi hrambi v skladu z muzejskimi standardi, ter primer dobre prakse na zgledu selitve podmornice v nov paviljon.

Svoje izkušnje so predstavili tudi sodelujoči iz Narodnega muzeja Slovenije, Obalnih galerij Piran, Posavskega muzeja Brežice, Belokranjskega muzeja Metlika, Tržiškega muzeja, Pokrajinskega muzeja Maribor, Muzeja in galerij mesta Ljubljane, Pokrajinskega muzeja Ptuj – Ormož, Gornjesavskega muzeja Jesenice, Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, Muzeja novejšje zgodovine Celje, Arhiva Republike Slovenije, Loškega muzeja Škofja Loka, Čebelarskega muzeja Radovljica, Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« Piran, Prirodoslovnega muzeja Slovenije, Naravoslovnotehniške fakultete, Muzeja narodne osvoboditve Maribor, Tehniškega muzeja, Goriškega muzeja, Pomurskega muzeja Murska Sobota, Gorenjskega muzeja Kranj, Slovenske kinoteke ter Slovenskega gledališkega inštituta.

Slovensko muzejsko društvo je uvide strokovnega posveta in prispevke sodelujočih povzelo tudi v spletnem zborniku, ki naslavlja aktualno problematiko muzejskih depojev.

Park sodeloval na Kulturnem bazarju v regiji 2025 v Novi Gorici

Park vojaške zgodovine je v sredo, 22. oktobra, sodeloval na Kulturnem bazarju v regiji 2025, ki ga je tokrat kot evropska prestolnica kulture 2025 gostila Nova Gorica. Osrednji namen dogodka, zasnovanega v organizaciji Ministrstva za kulturo, Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, Zavoda Republike Slovenije za šolstvo ter Mestne občine Nova Gorica, je bil strokovnim delavcem na področju vzgoje, izobraževanja in kulture približati pestro kulturno-umetnostno ponudbo goriške, obalno-kraške ter primorsko-notranjske regije in zamejstva.

Sodelujoče kulturne ustanove so se na celodnevnem medresorskem strokovnem usposabljanju v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica in drugih kulturnih ustanovah v mestu predstavile z več kot dvajsetimi raznolikimi dogodki, v okviru katerih so udeležencem orisale svoje izobraževalne programe, projekte, dejavnosti ter vsebine. Izpostavljeni so bili tudi pomembnejši nacionalni kulturno-vzgojni projekti.

Park vojaške zgodovine se je Kulturnega bazarja udeležil na povabilo Goriškega muzeja, ki je v sklopu dogodka koordiniral muzejski program, in kot del regijske mreže muzejev skupaj z Notranjskim muzejem Postojna, Pokrajinskim muzejem Koper, Pomorskim muzejem »Sergej Mašera« Piran ter Pilonovo galerijo Ajdovščina pripravil prikaz muzejske ponudbe tega območja.

Udeleženci so se lahko z raznovrstnimi muzejskimi in galerijskimi pedagoškimi programi ter delavnicami v regiji uvodoma seznanili na predstavitveni stojnici Skupnosti muzejev Slovenije ob vhodu v Slovensko narodno gledališče. Muzejski program se je po dopoldanskih predavanjih nadaljeval z degustacijami pedagoških delavnic muzejev in galerij na Gradu Kromberk, kjer so predstavniki sodelujočih muzejev ter galerije prijavljenim na interaktiven način in z neposredno izkušnjo dejavne udeležbe predstavili svoje vsebine ter vzgojno-izobraževalne programe za otroke in mladino.

Kulturni bazar v regiji 2025 je poleg možnosti predstavljanja muzejske ponudbe Parka vojaške zgodovine pedagoškim krogom ponudil tudi lepo priložnost za medmuzejsko povezovanje in krepitev stikov.

Minister za obrambo ob zaključku leta sprejel direktorja Parka vojaške zgodovine

Ob zaključku leta je minister za obrambo mag. Borut Sajovic v torek, 16. decembra, sprejel direktorja Parka vojaške zgodovine mag. Janka Boštjančiča. Direktor Boštjančič se je ministru zahvalil za dobro sodelovanje in vso podporo, ki jo je Park deležen s strani ministrstva, ter mu predstavil načrt dela za prihodnje leto.

Minister Sajovic je direktorju Parka izrazil priznanje za pomembno vlogo, ki jo muzej opravlja na področju ohranjanja in predstavljanja nacionalne vojaško-zgodovinske dediščine, pa tudi na področju promocije Slovenske vojske. Direktor je ministru ob tem podaril knjigo *Najhrabrejši med hrabrimi* o baronu Andreju Čehovinu, ki jo je Park izdal ob 170-letnici njegove smrti in je izšla v začetku decembra, minister pa je mag. Boštjančiču podaril svoj spominski kovanec.

5 POSEBNI DOSEŽKI PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

Direktor Parka ponovno izvoljen za predstavnika v svetovnem združenju vojaškozgodovinskih muzejev ICOM Arms & Military

V okviru svetovnega muzejskega združenja ICOM, ki združuje večino svetovnih muzejev, deluje tudi združenje vojaških muzejev ICOM Arms & Military. Gre za povezavo muzejev in zbirk z vojaškozgodovinsko tematiko s celega sveta. Namen združenja je mreženje muzejskih strokovnjakov, ki se ukvarjajo z vojaško zgodovino, izmenjava znanj in izkušenj ter dvigovanje standardov varstva dediščine. Združenje vodi 10-članski izvršilni odbor muzejskih strokovnjakov s celega sveta. Na jesenski generalni skupščini ICOM Arms & Military je bil kot predstavnik Srednje Evrope v odbor za mandat 2025–2028 ponovno izvoljen direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič.

Gre za velik dosežek Parka vojaške zgodovine, saj potrjuje prepoznavnost institucije v širšem evropskem prostoru. Izvolitev v izvršilni odbor tako pomembnega muzejskega združenja predstavlja tudi osebno priznanje direktorju za muzejsko delo in sodelovanje pri nekaterih odmevnih muzejskih projektih.

6 MUZEJSKA JAVNA SLUŽBA

6.1 ZBIRALNA POLITIKA IN ZBIRKE PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine na podlagi svojega poslanstva zbira, ohranja in proučuje tako materialno kot nesnovno dediščino, povezano z vojaško zgodovino slovenskega prostora ter njegovih prebivalcev od pradavnine do danes. Glede na to, da Park vojaške zgodovine prepoznava svoje posebno poslanstvo v ohranjanju zgodovinskega spomina na osamosvojitve Republike Slovenije in vojno leta 1991, je poseben poudarek temu zgodovinskemu obdobju dan tudi v zbiralni politiki muzeja.

Trenutno je muzejsko gradivo razvrščeno v 19 zbirk:

1. ZBIRKA OKLEPNIH VOZIL
2. ZBIRKA VOJAŠKIH VOZIL
3. ZBIRKA NEVOJAŠKIH VOZIL
4. ZBIRKA LETAL IN HELIKOPTERJEV
5. ZBIRKA UTRDBENE DEDIŠČINE
6. PODMORNIČARSKA ZBIRKA
7. ZBIRKA VOJNE MORNARICE
8. ZBIRKA VOJAŠKE LOGISTIKE
9. ZBIRKA VOJAŠKEGA ZDRAVSTVA
10. ZBIRKA VOJAŠKIH ZVEZ IN ELEKTRONSKIH SISTEMOV
11. ZBIRKA PADLIH LETAL
12. ZBIRKA RUSKIH VOJNIH UJETNIKOV (I. SVETOVNA VOJNA)
13. LOKOSTRELSKA ZBIRKA
14. ZBIRKA UNIFORM IN TEKSTILIJ
15. ZBIRKA OROŽJA
16. KARTOGRAFSKA ZBIRKA
17. FOTOTEKA
18. VIDEOTEKA
19. OSEBNE ZBIRKE
 - 19.1 Tomaž Bolčič
 - 19.2 Mirko Božič
 - 19.3 Ciril Zabret
 - 19.4 Franc Žele
 - 19.5 Herman Drnovšek

STALNE RAZSTAVE

Park vojaške zgodovine od vsega začetka konstantno bogati ponudbo svojih stalnih razstav. Leta 2015 je bil v okviru kohezijske operacije »Celovita ureditev kompleksa Park vojaške zgodovine« zgrajen nov razstavni paviljon (paviljon A) s skoraj 2.000 m² razstavnih površin, v katerem so bile postavljene tri nove stalne razstave.

Prva, »Pot v samostojnost«, velja za nosilno razstavo Parka in je bila z dodatnimi vsebinami dopolnjena še v letu 2021. Razstava »Podmorničarstvo«, ki obdaja podmornico P-913 Zeta, je bila postavljena v sodelovanju s Pomorskim muzejem »Sergej Mašera« Piran. Tretja postavitev pa je zbirka vozil, v kateri je združen izjemen nabor različnih vojaških vozil – od tankov, samohodnih topov in izvidniških vozil do dveh reaktivnih letal.

V paviljonu B so razstavljena vozila in topovi iz druge svetovne vojne ter obdobja ameriške vojaške pomoči Jugoslaviji po sporu z Informbirojem. Kot manjši stalni razstavi sta v paviljonu B postavljeni še razstavi »Spitfire je več kot letalo, je ikona« in »Lipicanci – žive legende«. V paviljonu C je predstavljena artilerijska zbirka, na ogled pa sta tudi dve jugoslovanski šolski letali. Vitrine in proste stenske površine ob osnovnih zbirkah vozil omogočajo dopolnjevanje, spreminjanje ter s tem stalno izboljševanje muzejske interpretacije. Pomemben del zbirke se hrani tudi na zunanjem platu, kjer so na ogled muzejski »XXL«- in drugi dragoceni eksponati: nemška vojaška lokomotiva iz druge svetovne vojne, policijski čoln P-111, vojaški helikopter Mil Mi-8, letalo IAR-93 Vultur, protiletalski raketni sistem Roland ter več drugih eksponatov.

Z vidika stalnih razstav je izjemno pomemben tudi objekt Komanda. Stopnišče in del prvega nadstropja bogati razstava »Vojaške topografske karte slovenskega ozemlja«, poleg je umeščena tudi razstava »Zgodba našega soseda«. V drugem nadstropju so postavljene stalne razstave »Lokostrelstvo – od prvobitnosti do prestiža«, »Do pekla in nazaj – zgodba padlih ameriških letal na slovenskem ozemlju med drugo svetovno vojno« in »Boj v zaledju strelskih jarkov – vojaški transport na soški fronti«. V letu 2023 je bila v nabor stalnih razstav umeščena še razstava »Enigma – skrivnostno zakulisje vojne« v tretjem nadstropju.

OBČASNE IN GOSTUJOČE RAZSTAVE

Park vojaške zgodovine že od začetka vključuje v svoj program tudi občasne in gostujoče razstave. Z občasnimi razstavami predstavljamo ožje teme iz vojaške ali lokalne zgodovine, ki jih ni mogoče umestiti v stalne postavitve, z gostujočimi pa vzpostavljamo široko mrežo sodelovanja z drugimi muzeji in bogatimo muzejsko ponudbo z raznolikimi tematikami. Pomembna pridobitev za potrebe postavljanja občasnih in gostujočih razstav je ureditev prostora za gostujoči eksponat v paviljonu A, ki omogoča poglobljeno predstavitev posameznih eksponatov (vozil, topov ...) tako iz depojev Parka kot tudi gostujočih eksponatov iz drugih institucij.

6.2 NADALJEVANJE OBČASNIH IN GOSTUJOČIH RAZSTAV IZ PRETEKLIH LET V LETU 2025

apr. 2022– jan. 2025	Občasna razstava »Dvorec Ravne«
feb. 2024–	Občasna razstava zbirke maket oklepnih vozil partizanskega tankovskega odreda 1. tankovske brigade v razmerju 1 : 35 avtorja Danijela Viteza
mar. 2024– mar. 2025	Občasna razstava »NATO 75 let/Slovenija in NATO 20 let«
apr. 2024– dec. 2025	Občasna razstava zbirke tankovskih čelad oz. šlemofonov (donacija Maurizia Bressana)
maj 2024– dec. 2025	Muzejska vitrina s sabljo in polkovnim kiltom britanske vojske generala Jeremyja Johna Georgea Mackenzieja
maj 2024–	Občasna razstava »IAR-93 Vultur« ob eksponatu
jun. 2024– maj 2025	Gostujoča razstava Muzeja varšavske vstaje »Varšavska vstaja 1944«
jun. 2024– maj 2025	Gostujoča razstava Alojza Premrova »Vojna za Slovenijo«
jul. 2024– dec. 2025	»Vitrina meseca«: občasna razstava predmetov iz zbirke Lucijana Trošta »Utrinek iz vojne 1991: Črni Vrh nad Idrijo«
sep. 2024– mar. 2025	Občasna razstava »Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945«
nov. 2024– jun. 2025	Občasna razstava Eddyja van Wessla »Vojne zgodbe – Ukrajina od blizu«
dec. 2024– jan. 2025	Gostujoča razstava Društva TIGR Primorske (v sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu) »Slovenci med prvimi protifašisti v Evropi 1920–1941«

6.3 NOVE STALNE, OBČASNE IN GOSTUJOČE RAZSTAVE TER MUZEJSKE DOPOLNITVE V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

jan. 2025– feb. 2025	Gostujoča razstava Sinagoge Maribor »Zgodba o dveh transportih: medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom«
feb. 2025– mar. 2025	Gostujoča razstava Dolenjskega muzeja »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«
mar. 2025–	Občasna razstava Parka vojaške zgodovine in Urada Vlade Republike Slovenije za komuniciranje »Življenja rešujemo skupaj: fotografska razstava o Civilni zaščiti Republike Slovenije«
apr. 2025– dec. 2025	»Vitrina meseca«: gostujoča razstava društva Svet v malem » <i>Per ardua ad astra</i> – letala britanskih Kraljevih zračnih sil druge svetovne vojne«
apr. 2025– maj 2025	Muzejska vitrina z občasno razstavo predmetov iz zapuščine polkovnika Vladimirja Vauhnika (1896–1955)
maj 2025–	Občasna razstava »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«
maj 2025–	Gostujoča razstava Društva Vršič »Srebrna ptica izpod Jalovca – letalo B-24-G Liberator 42-78259 in njegova posadka«
maj 2025– sept. 2025	Gostujoča razstava iz Poljske »Poljski vojaki na soški fronti«
maj 2025– sept. 2025	Gostujoča razstava iz Poljske »Naši strelci: poljske legije med prvo svetovno vojno 1914–1917«
jun. 2025–	Stalna razstava ob brezpilotnem letalnem sistemu Belin
jun. 2025– sep. 2025	Gostujoča razstava Občine Sodražica »Človek, ki je opozoril Tita«
sept. 2025–	Občasna in potujoča razstava »Najhrabrejši med hrabrimi: baron Andrej Čehovin (1810–1855)«
sept. 2025– feb. 2026	Gostujoča razstava Vojaškega muzeja Slovenske vojske »Artilerija (zelo) na kratko«
sept. 2025– feb. 2026	Gostujoča razstava Vojaškega muzeja Slovenske vojske »Obnova havbice LeFH 105 mm M18«
sept. 2025– dec. 2025	Gostujoča razstava Pokrajinskega arhiva Koper »Tomos drvi v (pozabo) arhiv«
sept. 2025–	Priložnostna razstava maket helikopterjev Letalske policijske enote
dec. 2025–	Gostujoča razstava Gorenjskega muzeja »Med uspehi, porazi in iskanjem pravice – zgodba Gašperja Budkoviča«
dec. 2025–	Muzejska vitrina z generalsko uniformo generalpodpolkovnika Roberta Glavaša, upokojenega načelnika Generalštaba Slovenske vojske, in njegovim prejetim protokolarnim darilom ob upokojitvi
dec. 2025–	»Vitrina meseca«: občasna razstava zbirke predmetov iz zapuščine neonatologinje dr. Božene Sernec Logar (1914–1997)

Gostujoča razstava Sinagoge Maribor »Zgodba o dveh transportih: medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom«

Med januarjem in februarjem 2025 je v Parku vojaške zgodovine gostovala razstava »Zgodba o dveh transportih: medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom«, ki jo je v okviru projekta *Never Forget* (Nikoli ne pozabimo) pripravil Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor v sodelovanju z Židovsko općino Čakovec in Občino Lendava.

Avtor razstave, direktor Sinagoge Maribor Boris Hajdinjak, je v potujoči muzejski postavitvi, namenjeni gostovanjem širom Slovenije, predstavil zgodovino judovske skupnosti na območju Prekmurja in Medžimurja. Razstava poudarja njen doprinos k regionalnemu razvoju in njeno aktivno vključenost v mestne, pa tudi ruralne lokalne skupnosti obeh območij. Izpostavljeni so tudi izjemni posamezniki in družine judovske skupnosti iz Prekmurja in Medžimurja, ki so med drugo svetovno vojno zasedali pomembne položaje, ter njihova tragična usoda v času holokavsta. Razstavo dopolnjuje bogato fotografsko in arhivsko gradivo.

Gostovanje razstave v Parku vojaške zgodovine je kot osrednji del dopolnila muzejska vitrina s dvema dragocenima predmetoma. Prvi je bil beležka, ki jo je Lajos Blau v času nemškega ujetništva dopolnjeval s fotografijami svoje žene Magde, hčerke Livie in drugih sorodnikov. Zadnje fotografije je prejel spomladi 1944, tik preden je bila večina lendavskih Judov odpeljana v taborišče Auschwitz. Za njuno usodo je zvedel šele po vrnitvi domov. Drugi predmet v vitrini pa je bila odeja, ki jo je Terezija Fürst vzela iz skladišča zaplenjenih predmetov taboriščnikov in jo podarila svoji materi, ki jo je uporabila kot pokrivalo med dolgo potjo nazaj domov po osvoboditvi koncentracijskega taborišča Auschwitz.

Gostujoča razstava Dolenjskega muzeja »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«

Med februarjem in marcem 2025 je v Parku vojaške zgodovine gostovala razstava »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.« avtorice Marjete Bregar, kustosinje zgodovinarke iz Dolenjskega muzeja Novo mesto.

Razstava »In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.« je bila pripravljena v sodelovanju z arhitektko Natalijo Zanoški iz Društva arhitektov Dolenjske in Bele krajine, umetnostno zgodovinarico Katarino Dajčman ter oblikovalko Majo Rudolf Markovič, pomoč pri izdelavi lesene konstrukcije razstave pa je ponudila Srednja gradbena, lesarska in vzgojiteljska šola Novo mesto. Razstavo sta finančno podprla Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Novo mesto, pri gostovanju pa tudi Park vojaške zgodovine.

Razstava je predstavljala nemške letalske napade na Novo mesto v času druge svetovne vojne, zlasti tri napade, ki so dolenjsko prestolnico prizadeli spomladi 1941 in jeseni 1943. Tema razstave pa niso bili samo letalski napadi, trpljenje in strah prebivalcev, temveč tudi obnova mesta, ki je sicer trajala še dobro desetletje. S pomočjo bogatega arhivskega in fotografskega gradiva je bil tako podan vpogled v predvojno, medvojno ter povojno dogajanje v Novem mestu. Razstava je obujala spomine prebivalcev mesta, ki so doživeli bombardiranja, opozarjala na nevarnosti neeksplozivnih ubojnih sredstev in poudarjala pomen ohranjanja tako snovne kot nesnovne kulturne dediščine.

Gostovanje razstave je sovpadalo z občasno razstavo Parka »Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945«, ki je bila odprta septembra 2024. Skupaj sta obiskovalcem omogočali še bolj celovit vpogled v medvojno dogajanje na slovenskem nebu v obdobju druge svetovne vojne.

Občasna razstava »Življenja rešujemo skupaj: fotografska razstava o Civilni zaščiti Republike Slovenije«

V Parku vojaške zgodovine je bila marca odprta občasna razstava »Življenja rešujemo skupaj: fotografska razstava o Civilni zaščiti Republike Slovenije«.

Razstava z naborom skrbno izbranih fotografij z dragoceno sporočilno vrednostjo, ki so jih v objektiv ujeli fotografi na terenu, opozarja na velik pomen Civilne zaščite. Nepogrešljiva vloga njenih enot in struktur se je, kot že tolikokrat doslej, ponovno potrdila v zadnjih letih, ko je Slovenijo prizadelo več hudih katastrof – žled leta 2014, epidemije koronavirusa v letih 2020 ter 2021, obsežen požar na Krasu leta 2022 ali pa največje poplave v naši zgodovini leta 2023. Katastrofe so se tako ali drugače dotaknile vsakega od nas in nas kot državo, kot narod trajno zaznamovale. A prav tako so nas v tistih težkih trenutkih zaznamovali občutki ponosa in trdnega zaupanja v sistem Civilne zaščite, v srčnost in strokovnost vseh, ki so se borili za rešitev življenj in premoženja svojih sodržavljanov. Pa ne gre le za katastrofe – najrazličnejše nesreče se dogajajo vsak dan, v vsakdanjem življenju, na delovnih mestih, na cestah, v gorah, v jamah ...

Dodatno težo posnetkom dajejo tudi uvodnik in podnapisi fotografij, ki jih je prispeval poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan, človek, ki ga javnost pozna kot tistega, ki stopi v ospredje, ko je najtežje. Kot dolgoletni vodja Civilne zaščite Republike Slovenije je koordiniral številna reševanja in bdel nad njihovimi izidi, nato pa v medijskih nastopih umirjeno pojasnil stanje, včasih svaril, predvsem pa hrabil in tolažil.

Park vojaške zgodovine je fotografsko razstavo pripravil v sodelovanju z Uradom Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, ki je Park prepoznal kot kredibilnega partnerja in zanimivo lokacijo za predstavitev nacionalno pomembnih tem. Razstavo je podprlo tudi Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije.

Gostujoča razstava društva Svet v malem »Per ardua ad astra – letala britanskih Kraljevih zračnih sil druge svetovne vojne«

V Parku vojaške zgodovine je bila aprila postavljena gostujoča razstava »Per ardua ad astra – letala britanskih Kraljevih zračnih sil druge svetovne vojne«. Razstavo je pripravilo društvo Svet v malem, ki s Parkom vojaške zgodovine že vrsto let odlično sodeluje. Ob tej priložnosti so člani društva pripravili nabor desetih vrhunsko izdelanih maket britanskih in ameriških letal iz obdobja druge svetovne vojne, ki so jih v svojih operacijah uporabljale Kraljeve zračne sile.

Društvo Svet v malem združuje navdušence nad maketarstvom, izdelovanjem miniaturnih železnic in vlakov ter modelarstvom. Člani društva se redno udeležujejo tekmovanj s področja maketarstva, strokovnih izletov, prirejajo pa tudi maketarske delavnice za otroke, ki hobi približajo tudi mlajšim generacijam.

Britanske Kraljeve zračne sile (RAF – Royal Air Force) so ravno 1. aprila, na dan postavitve razstave v Parku vojaške zgodovine, obeležile 107. obletnico ustanovitve. Sodelovale so v najpomembnejših spopadih svetovne zgodovine, od prve svetovne vojne do bitke za Britanijo in podpirale izkrcaje v Normandiji ter obsežnih bombnih napadih na Nemčijo v drugi svetovni vojni. RAF je bil ključnega pomena tudi za partizanske sile na območju okupirane Jugoslavije. Britanski piloti so partizanom odmetavali ključno vojaško opremo, hrano in medicinske pripomočke, partizani ter domače prebivalstvo pa so pomagali britanskim in ameriškim pilotom na poti nazaj do zavezniškega ozemlja.

Muzejska vitrina z občasno razstavo predmetov iz zapuščine polkovnika Vladimirja Vauhnik (1896–1955)

Ob 70. obletnici smrti polkovnika Vladimirja Vauhnik je v Parku vojaške zgodovine aprila potekal muzejski večer, posvečen enemu najbolj skrivnostnih slovenskih osebnosti sredine 20. stoletja. Vladimir Vauhnik je umrl 31. marca 1955 v Argentini, njegova življenjska pot in delovanje pa še danes burita domišljijo raziskovalcev ter javnosti.

Polkovnik Vauhnik je bil med letoma 1938 in 1941 vojaški ataše Kraljevine Jugoslavije v Berlinu, torej v samem epicentru snovanja druge svetovne vojne. Med drugo svetovno vojno je Vauhnik skupaj z majorjem Antem Aničem zasnoval široko obveščevalno mrežo v korist zahodnih zaveznikov, ki je imela sedež v Ljubljani. Zaradi svoje prodornosti, široke izobrazbe in obveščevalnih sposobnosti je v zgodovinskih zapisih pogosto označen kot »slovenski James Bond«. Njegovo delo in vloga v ključnih trenutkih evropske zgodovine ostajata predmet raziskovanja, obenem pa tudi številnih ugibanj.

Vauhnikovi sorodniki so ob tej priložnosti Parku vojaške zgodovine predali serijo njegovih fotografij in nekaj njegovih osebnih predmetov, ki so bili med aprilom ter majem na ogled v tematski muzejski vitrini.

Občasna razstava »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«

Park vojaške zgodovine se je maja 2025 pridružil slavlju ob 80. obletnici zmage nad nacizmom in fašizmom v Evropi z občasno razstavo »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945«.

Razstava obravnava reško-tržaško operacijo kot največji vojaški spopad v zaledju severnega Jadrana v drugi svetovni vojni. Medtem ko je bila velika večina Evrope v aprilu 1945 že osvobodjena nacističnega jarma in je bilo povsem jasno, da so nemški vojski šteti dnevi, so se v krajih na južnem delu nekdanje rapalske meje razvili vojaški spopadi neslutnih razsežnosti, s katerimi se ne more primerjati nobena bitka druge svetovne vojne na tem ter sosednjih območjih. Šlo je za dokončen obračun, spopad na vse ali nič, v katerega je bilo vključenih več kot 100.000 vojakov na obeh straneh in ki je zahteval blizu 30.000 življenj. Ni šlo več za partizansko bojevanje, ampak za spopad armad, v katerem so poleg pehote sodelovali tudi topništvo, tanki in letalske enote. V operaciji se je odločala usoda dveh pristaniških mest – Reke in Trsta – ter sploh slovenskega in hrvaškega nacionalnega ozemlja, ki sta po prvi svetovni vojni krivično pripadla Italiji.

Reško-tržaška operacija se je začela sredi aprila 1945, ko je po razbitju nemških enot v Liki v zaključne boje za osvoboditev Reke in Trsta krenila 4. armada pod poveljstvom generala Petra Drapšina. V srditih bojih na obrambni liniji Ingrid, pri Klani, na Plišu, Gomancah, pri Sušaku in potem v Trstu, na Opčinah ter nazadnje v okolici Ilirske Bistrice je v zadnjih dneh vojne izgubilo življenje ogromno vojakov na obeh straneh.

Formalni zaključek reško-tržaške operacije predstavlja podpis predaje 97. korpusa nemške vojske, do katerega po spletu naključij ni prišlo v kateri od tržaških ali reških palač ali na kakšnem drugem izpostavljenem kraju, temveč v preprosti kmečki hiši pri Petrovih v Zagorju na Pivki, ki je tiste dni nudila streho nad glavo štabu IV. udarnega korpusa Jugoslovanske armade. Podpis predaje se je zgodil 7. maja 1945 ob 6. uri in 4 minute zjutraj.

Razstava »Vojna do konca: reško-tržaška operacija v aprilu in maju 1945« je sestavljena iz več sklopov. Oris dogajanja druge svetovne vojne od leta 1943, ko se je vojna sreča nagnila v korist zaveznikov, pa do zaključnih bojev, med katere spada tudi reško-tržaška operacija, je predstavljen na šestnajstih zunanjih panojih. Veža paviljona B je simbolno razdeljena na dve polovici; na eni je predstavljen vojaško-strateški vidik spopadov med Reko in Trstom, na drugi pa je osvetljena zgodba Petrove hiše v Zagorju. Razstavo dopolnjujejo tudi vitrine, v katerih so razstavljena neeksplozirana ubojna sredstva, kakršna so uporabljali v reško-tržaški operaciji. Ekspoziti so del učne zbirke Državne enote za varstvo pred neeksploziranimi ubojnimi sredstvi Uprave za zaščito in reševanje, s katerimi je naslovljena njihova še vedno prežeeča nevarnost. V vitrinah sta prikazani tudi arheološki raziskavi najdišča Šembije – Breg in grobišča Šembije – Vinograd.

Gostujoča razstava Društva Vršič »Srebrna ptica izpod Jalovca«

Maja 2025 je stalno muzejsko postavitev »Do pekla in nazaj«, ki obravnava strmoglavljenja ameriških letal med drugo svetovno vojno na območju današnje Slovenije, dopolnila gostujoča razstava Društva Vršič »Srebrna ptica izpod Jalovca – letalo B-24G Liberator 42-78259 in njegova posadka«.

Razstavo sta pripravila dr. Uroš Košir ter Aleš Bedič iz Društva za raziskovanje in proučevanje vojaške in tehniške dediščine Vršič, pri čemer so predstavljeni izsledki rezultat njunega dolgoletnega raziskovalnega dela. Park z obema sodeluje že vrsto let, leta 2021 pa je gospod Bedič sodeloval tudi pri dopolnitvi stalne razstave »Do pekla in nazaj«.

V središču razstave je zgodba ameriškega bombnika B-24 Liberator, ki je 22. novembra 1944 kot del 780. bombniške eskadrilje vzletel z letališča Pantanella v južni Italiji. Zaradi slabega vremena je bila eskadrilja preusmerjena proti Salzburgu, pri čemer je bilo letalo nad območjem Julijskih Alp zadeto in je strmoglavilo med Jalovcem ter Kotovim sedlom.

Razstava je s spremljajočo vitrino prispevala k nadgradnji obstoječe muzejske vsebine, ki tematizira več kot 260 letal, padlih med drugo svetovno vojno na območju Slovenije – med njimi 142 ameriških. Z dopolnitvami obstoječih muzejskih vsebin Park vojaške

zgodovine nadaljuje prizadevanja za seznanjanje obiskovalcev z najnovejšimi dognanji in krepi zavest o pomenu raziskovanja ter ohranjanja vojaškozgodovinske dediščine.

Gostujoči razstavi »Poljski vojaki na soški fronti 1915–1917« in »Naši strelci: poljske legije med prvo svetovno vojno 1914–1917«

V Parku vojaške zgodovine je bila v četrtek, 22. maja 2025, na predvečer 110. obletnice začetka bojev na soški fronti, odprta gostujoča razstava »Poljski vojaki na soški fronti 1915–1917«. Razstavo je pripravil Przemysław Jaskółowski iz društva Tradicionalne enote artilerijskega polka cesarsko-kraljeve trdnjave št. 2. barona Edwarda von Beschija – Krakovske trdnjave, projekt pa se je razvil v partnerstvu med društvom, Parkom vojaške zgodovine, Muzejem novejšje in sodobne zgodovine Slovenije ter Veleposlaništvom Republike Poljske v Sloveniji.

Razstava je prikazovala vlogo poljskih vojakov, ki so se med prvo svetovno vojno borili v vrstah avstro-ogrske vojske na območju današnje zahodne Slovenije. V dvanajstih krvavih bitkah na jugozahodni fronti je življenje izgubilo več kot 22.000 pripadnikov poljskega rodu, kar predstavlja najmanj četrtno vseh padlih poljskih vojakov v prvi svetovni vojni.

Razstavo je tekom gostovanja v osrednji poletni sezoni tematsko dopolnjevala razstava »Naši strelci: poljske legije med prvo svetovno vojno 1914–1917«, ki je bila v Muzeju novejši in sodobne zgodovine Slovenije odprta že leta 2024.

Stalna razstava ob brezpilotnem letalnem sistemu Belin

Park vojaške zgodovine je leta 2024 prejel donacijo izjemnega eksponata, in sicer brezpilotnega letalnega sistema Belin. Gre za letalnik iz serije prvih slovenskih brezpilotnih letalnikov podjetja C-Astral iz Ajdovščine, ki je svetovno znano po svoji inovativnosti in dovršenosti majhnih brezpilotnih letalnih sistemov (UAS).

Belin predstavlja hkrati tudi prvi brezpilotnik v operativni rabi v Slovenski vojski, kjer je bil uveden že leta 2015. Brezpilotni Belini so namenjeni podpori enotam vojske, predvsem motorizirani bataljonski bojni skupini, ki zagotavlja izvidniške podatke. Brezpilotni letalni sistem Belin (BLS) je namenjen nalogam izvidništva, opazovanja in nadzora iz zraka. Omogoča pridobivanje slikovnih podatkov z vgrajeno video kamero ali fotoaparatom, ti podatki pa služijo obveščevalni podpori poveljnikom na taktičnem nivoju. Gre za pionirski izdelek slovenske obrambne industrije, ki je rezultat visoke ravni znanja in tudi inovativnosti ekipe C-Astrala, njegov razvoj pa pomeni pomembno prelomnico v nacionalni letalski zgodovini.

Dragocena donacija podjetja C-Astral je z umestitvijo v muzejsko zbirko postala del nacionalne dediščine. Eksponat je bil pred osrednjo turistično sezono leta 2025 dopolnjen s stalno muzejsko postavitvijo, ki obiskovalce seznani z njegovim razvojem, delovanjem in izjemnim pomenom.

Gostujoča razstava Občine Sodražica »Človek, ki je opozoril Tita«

V Parku vojaške zgodovine je med junijem in septembrom, v času osrednje poletne sezone, serijo muzejskih gostovanj dopolnila razstava o Francetu Pircu »Človek, ki je opozoril Tita«. Razstava je bila posvečena generalu Francetu Pircu (1899–1954), prvemu komandantu jugoslovanskega vojnega letalstva, ambasadorju, predvsem pa neomajnemu domoljubu, popolnoma predanemu boju za svobodo in demokracijo. Njegova razgibana in tragična življenjska zgodba je prava ilustracija zgodovine prve polovice 20. stoletja, polne vojaških spopadov in političnih pretresov.

France Pirc je bil rojen v Žimaricah pri Sodražici. Boril se je že v prvi svetovni vojni in po njej kot borec za severno mejo na Koroškem, leta 1919 pa je vstopil v vojsko Kraljevine SHS in postal pilot ter letalski častnik. V aprilski vojni je bil kot poveljnik 2. lovskega polka jugoslovanskega vojnega letalstva zajet s strani Nemcev. V izogib vojnemu ujetništvu se je odločil za službovanje v letalstvu Neodvisne države Hrvaške in bil do jeseni 1943 poveljnik letalskega šolskega polka NDH. Njegovo delo v tem obdobju je premalo raziskano in slabo dokumentirano, a jasno je, da je v tem času sodeloval z obveščevalno mrežo Vladimirja Vauhnikarja v korist zahodnih zaveznikov ter z osvobodilnim gibanjem. Oktobra 1943 je z letalom priletel na osvobojeno ozemlje, zaradi česar so mu ustaši ubili ženo in nekaj mesecev staro hčerko. V partizanski vojski je postal načelnik oddelka za letalstvo pri Vrhovnem štabu in imel ključno vlogo pri nastajanju letalskih sil nove Jugoslovanske armade. Postal je prvi komandant jugoslovanskega vojnega letalstva in na tem položaju ostal do 1. oktobra 1946, ko je bil kot svobodoljuben mož, ki ni hotel vstopiti v komunistično partijo, s tega položaja umaknjen.

Leta 1947 je postal jugoslovanski veleposlanik v Argentini, od koder pa je leta 1949 maršalu Titu poslal memorandum, v katerem je ostro obsodil teptanje človekovih pravic in vse večje odmike od demokracije v Jugoslaviji. Posebej je opozoril na odnos do kmetov in Tita pozval k uvedbi demokracije. Jugoslovanske oblasti so ga nemudoma odpoklicale. Ker se je bal za svoje življenje, je ostal v Argentini, a ljubezen do domovine in tudi povsem mirna vest sta ga leta 1951 pripeljali k vrnitvi domov. Umrl je 22. junija 1954 v nepojasnjenih okoliščinah. Nenadna smrt, skrivanje informacij o vzrokih bolezni in tudi grožnje sorodnikom, ki so želeli pojasnila, so pustile sum, da bi šlo za naravno smrt.

Pirčeva življenjska zgodba je bila dolga leta zamolčana, molk pa je prekinila šele razstava, ki jo je leta 2024, ob 70-letnici njegove smrti, pripravila Občina Sodražica. Postavitev v Parku je bila nadgrajena z dragocenimi eksponati iz njegove zapuščine in dopolnjena z angleškim prevodom.

Občasna in potujoča razstava »Najhrabrejši med hrabrimi: baron Andrej Čehovin (1810–1855)«

Dne 10. septembra 2025 je minilo 170 let od smrti barona Andreja Čehovina. Andrej Čehovin se je rodil 26. avgusta 1810, v nemirnih časih francoske zasedbe in Ilirskih provinc, v skromni kmečki družini v zaselku Dolanci v Gornji Branici. Ljudsko šolo je v letih 1822–1827 obiskoval v Postojni, kjer je bil njegov stric Andrej Uršič župnik. Prav on je prepoznal fantovo bistrost in svojo sestro, Andrejevo mamo, nagovoril, naj mu omogočijo šolanje. Leta 1827 je Čehovin tako začel s prvim letnikom gimnazije v Gorici, tretji letnik je leta 1830 dokončal v Novem mestu, četrtega pa vpisal v Ljubljani. Tu je ostal le prvo polletje; strastna želja, da bi postal vojak, mu namreč ni dala miru. Kljub temu, da je bila njegova prva prošnja zaradi telesne šibkosti zavrnjena in da sta temu izrecno nasprotovala tako oče kot ostalo sorodstvo, mu je naposled uspelo – leta 1831 je bil sprejet v cesarsko armado. Nadrejeni so kmalu spoznali fantovo bistrost in ga poslali na šolanje za podčastnika. Pridobljeno znanje, predvsem pa svoj pogum je Čehovin pokazal v bojih v Italiji leta 1848 in 1849, ko je piemontsko-sardinski kralj Karel Albert I. skušal izkoristiti upore proti avstrijski oblasti v Lombardiji in Benečiji ter napovedal vojno Avstriji. Andrej Čehovin se je bojeval v bitkah pri Mortari, Sommacampagni, Volti Mantovani, Mortari in Novari ter v vsega desetih mesecih napredoval v častnika in pridobil vsa tri najvišja vojaška odlikovanja za hrabrost: križec Vojaškega reda Marije Terezije ter zlato in srebrno medaljo za hrabrost.

Andrej Čehovin je na podlagi Vojaškega reda Marije Terezije dobil pravico tudi do baronskega naziva. Nepredstavljen skok za fanta, rojenega v skromnem kmečkem okolju. A njegovi sodobniki, kronisti, življenjepisci so v svojih zapisih enotni, da je Andrej

Čehovin kljub stotniškemu činu in plemiškemu stanu ostal preprost ter skromen, navezan na dom in domače, zaveden Slovenec, ki ni nikoli zatajil svojih korenin.

Leta 1855 je ob službovanju v Mantovi stotnik Čehovin zbolel in bil prepeljan v zdraviliško mesto Baden pri Dunaju, kjer je umrl v starosti 45 let. Tam je tudi pokopan; za njegovim pogrebom so šli nadvojvoda Viljem in najvišji častniki cesarske armade.

Park vojaške zgodovine je ob 170-letnici smrti barona Andreja Čehovina pripravil razstavo, ki predstavlja prvo muzejsko obdelavo življenjske zgodbe barona Čehovina in oris njegove vojaške kariere. Posebna dragocenost so razstavljena odlikovanja – srebrna in zlata medalja za hrabrost ter križec Vojaškega reda Marije Terezije, razstavljena pa je tudi Čehovinova baronska diploma, ki jo je leta 1850 podpisal cesar Franc Jožef I. Pod muzejsko oživitev spomina na slavnega rojaka sta se kot avtorja podpisala direktor Parka mag. Janko Boštjančič in predsednika Slovenskega falerističnega društva dr. Pavel Car. Razstava, odprta s krajšo slovesnostjo v septembru je bila zasnovala kot občasna razstava, ki bo po izteku predstavljanja v Parku v prvi polovici leta 2026 nadaljevala serijo gostovanj v muzejskih in kulturnih institucijah širom Slovenije.

Gostujoči razstavi Vojaškega muzeja Slovenske vojske »Artilerija (zelo) na kratko« in »Obnova havbice LeFH 105 mm M18«

Muzejski program minulega ZgodoVikenda, ki smo ga v Parku vojaške zgodovine že tradicionalno pripravili na tretji vikend v septembru, je dopolnilo odprtje dveh novih gostujočih razstav Vojaškega muzeja Slovenske vojske. Razstavi, zasnovani z namenom poljudne predstavitve artilerije, ki je dolgo veljala za »kraljico bojišča«, širši javnosti, je na

slovesnosti v Parku odprl generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino mag. Matjaž Ravbar.

Prva, »Artilerija (zelo) na kratko«, avtorjev podpolkovnika Dejana Šibilje in kustosa VMSV Lenarta Pupaherja, je obiskovalcem tekom gostovanja predstavljala razvoj artilerije ter jih na poljuden in širši javnosti prilagojen način seznanjala s ključnimi pojmi ter termini, povezanimi z delovanjem artilerije.

Druga, »Obnova havbice LeFH 105 mm M18«, ki jo je po zaključeni restavraciji eksponata s strani pripadnikov Slovenske vojske desetnika Petra Miheliča in Petra Novaka tudi pripravil Lenart Pupaher, pa je obiskovalcem orisala primer obnove havbice ob sodelovanju pripadnikov Slovenske vojske.

Gostujoča razstava Pokrajinskega arhiva Koper »Tomos drvi v (pozabo) arhiv«

Muzejsko dogajanje minulega ZgodoVikenda je zaokrožilo odprtje gostujoče razstave Pokrajinskega arhiva Koper Tomos drvi v (pozabo) arhiv. Njena avtorja Jan Cotič in Matej Muženič sta obiskovalcem na strnjen način predstavila projekt rešitve arhivske dokumentacije podjetja Tomos, katerega kulti motocikli so se zapisali v nacionalni kolektivni spomin. Glavnino Tomosovega gradiva je namreč za namene hrambe, obdelave in digitalizacije prevzel Pokrajinski arhiv Koper ter ga v sodelovanju s Tehniškim muzejem Slovenije in Srednjo tehniško šolo Koper rešil pred uničenjem.

Razstava je tako na primeru dobre prakse opozorila na velik pomen arhivske dokumentacije kot dragocene prvine dediščine in na odgovornost muzejev, arhivov ter sorodnih institucij v skupnih prizadevanjih za njeno ohranitev.

Priložnostna razstava maket helikopterjev Letalske policijske enote

V Parku vojaške zgodovine je obiskovalcem od septembra na ogled tudi priložnostna razstava šestih tipov helikopterjev slovenske Letalske policijske enote. Makete helikopterjev je izdelal Marko Mav, strastni ustvarjalec tehnično dovršenih maket, s katerim je Park vojaške zgodovine vzpostavil zgledno dolgoletno sodelovanje. Njegova diorama helikopterja Gazela je že od leta 2022 umeščena poleg originala in obiskovalcem predstavlja trenutek, ko so pripadniki Teritorialne obrambe helikopter skrivali na Golteh. Njegova zbirka maket je bila v Parku vojaške zgodovine na ogled tudi leta 2023 v okviru občasne razstave »Jugoslovansko vojno letalstvo 1945–1991«.

Letalska policijska enota (LPE) deluje od maja 1967, ko je takratna Milica dobila svoj prvi helikopter tipa Agusta Bell AB 47/J-2A »Burduš«. Plovilo, predstavljeno tudi v okviru priložnostne razstave, je sprva delovalo kot podpora pri rednih policijskih nalogah na ravninskem terenu, 24. marca 1968 pa je izvedlo tudi prvo gorsko reševanje. Takratna reševalna akcija na pobočju pod Mojstrovko je hkrati pomenila začetek razvoja helikopterskega reševanja v gorah. »Burduš« je na svojo zadnjo operativno nalogo

poletel leta 1984, od leta 2017 pa je kot del zbirke Muzeja slovenske policije umeščen stalno razstavo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani.

Letalska policijska enota se je nenehno razvijala tako na področju opreme kot tehnik reševanja in tekom let pridobivala novejša ter zmogljivejša helikopterje – trenutno deluje s sedmimi različnimi tipi helikopterjev. Njene glavne naloge obsegajo policijske operativne naloge, in sicer nadzor cestnega prometa in državnih mej ter iskanje storilcev kaznivih dejanj in pogrešanih oseb, pa tudi izvajanje reševalnih akcij v gorah, nujne helikopterske medicinske pomoči ter medicinskih prevozov. Letno letalske posadke enote opravijo približno 2.000 ur letenja s helikopterji in predstavljajo nepogrešljiv element v državnem sistemu zaščite ter reševanja.

Gostujoča razstava Gorenjskega muzeja »Med uspehi, porazi in iskanjem pravice – zgodba Gašperja Budkoviča«

V Parku vojaške zgodovine je bila kot osrednji dogodek »Tega veselega dne kulture« 3. decembra odprta razstava »Med uspehi, porazi in iskanjem pravice – zgodba Gašperja Budkoviča«. Gostujoča razstava Gorenjskega muzeja osvetljuje življenjsko zgodbo Gašperja Budkoviča, rojenega leta 1872 v Drskovčah na Pivki, ki ga je poklicna pot po šolanju v domačih krajih vodila v Bohinj. Mladi trgovec, podjetnik in domoljub si je tu ustvaril dom, družino ter ime, trgovina z živili, ki jo je osnoval, pa je, zahvaljujoč vestnemu vodenju in uspešnemu poslovanju, pustila pomemben pečat v skupnosti ter sodelovala celo pri oskrbi delavcev Bohinjskega predora. V uspešno trgovsko zgodbo sta kmalu zarezali najprej prva svetovna vojna, a jo je Budkovičeva trgovina spretno

prekrmarila, nato pa še druga svetovna vojna, po kateri je bila Budkovičeva trgovina zaprta, njen gospodar pa obsojen na zapor.

Razstava na podlagi dokumentov, osebnih zapisov in predmetov iz Budkovičeve trgovine oriše zgodbo velikega človeka, ki so mu bili po krivici odvzeti dom, trgovina ter dostojanstvo. Njegovo življenje je močno zaznamovalo osebno prizadevanje za doseg prave v času prelomnih družbenih sprememb. Muzejska predstavitev Budkovičeve življenjske poti pomeni pomemben doprinos k povrnitvi ugleda temu izjemnemu rojaku in spodbuja k premisleku o svobodi, pravičnosti ter človečnosti.

Muzejska vitrina z generalsko uniformo generalpodpolkovnika Roberta Glavaša, upokojenega načelnika Generalštaba Slovenske vojske, in njegovim prejetim protokolarnim darilom ob upokojitvi

Generalpodpolkovnik Robert Glavaš je ob odhodu z mesta načelnika Generalštaba Slovenske vojske konec decembra Parku vojaške zgodovine predal svojo generalsko uniformo. Dragoceno donacijo, ki potrjuje dolgoletno zgledno sodelovanje Parka vojaške zgodovine in Generalštaba Slovenske vojske, smo v Parku kot pomembno obogatitev muzejske zbirke razstavili v posebni vitrini na vhodu v muzej. Poleg uniforme je na ogled tudi poslovilno darilo, s katerim so se generalu Glavašu ob predaji dolžnosti poklonili visoki častniki Slovenske vojske. Gre za ploščo, na katero sta vpeta puška M48 in bajonet, s pripisanim posvetilom: »Za izjemno poveljniško držo, neomajno predanost in pomemben pečat, vtisnjen v Slovenski vojski! Poveljniška struktura Slovenske vojske, december 2025.«

Generalpodpolkovnik Robert Glavaš je dolžnost načelnika Generalštaba Slovenske vojske opravljal od aprila 2020 pa vse do upokojitve konec decembra. Direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič se je ob odprtju vitrine generalu Glavašu zahvalil za vso naklonjenost in podporo, ki jo je v tem času izkazoval pivškemu muzeju, ter mu čestital za predano in častno opravljanje zahtevne dolžnosti.

»Vitrina meseca«: občasna razstava zbirke predmetov iz zapuščine neonatologinje dr. Božene Sernec Logar (1914–1997)

Konec leta je bila odprta muzejska »vitrina meseca« z občasno razstavo zbirke predmetov iz zapuščine neonatologinje dr. Božene Sernec Logar (1914–1997).

Božena Sernec se je rodila 25. junija 1914 v ugledni meščanski družini v središču Ljubljane. Študij medicine je dokončala leta 1940, po napadu sil osi na Kraljevino Jugoslavijo aprila naslednjega leta pa je bila ena od prvih zdravnikov, ki so se komaj mesec dni po okupaciji pridružili odporniškemu gibanju, v okviru katerega je zbirala oblačila in sanitetno ter drugo opremo za partizane. Po izdaji jeseni 1941 je bila zaprta v Kazensko poboljševalnem domu na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Februarja 1942 je bila obsojena na triletno konfinacijo v taboriščih Treia in Petriolo v italijanski provinci Macerata. Po kapitulaciji Kraljevine Italije septembra 1943 je tako kot več sto Jugoslovanov in več tisoč Britancev ter Američanov iz različnih taborišč v srednji Italiji dr. Sernec zapustila taborišče Petriolo in se skrivala ob vznožju Apeninov.

Spomladi 1944 je najprej delala v bolnišnici *Mobile Military Hospital*, nato pa v zavezniški bolnišnici *64th English General Hospital*. Čez pol leta jo je Sanitetna misija v Bariju poslala na osvobodeno ozemlje Slovenije – v zavetju kočevskega pragozda je njeno letalo pristalo sredi oktobra 1944. Dr. Sernec je najprej delala v postojanki Zgornji Hrastnik, kjer so oskrbovali težje ranjence, ki so potrebovali kirurške posege. Pozno jeseni 1944 je bila dr. Sernec premeščena v postojanko Spodnji Hrastnik, kjer je od dr. Božene Grosman - Vide

prevzela njeno vodenje. Od 1. februarja 1945 pa vse do konca vojne je vodila bolnico Jelendol. Dr. Sernek so nekaj dni po koncu spopadov poverili, da v ljubljanski Vojni bolnici Mladika oskrbi najhuje ranjene partizane, ki so jih pripeljali iz Trsta.

Jeseni 1945 je bila demobilizirana in se zaposlila na Pediatrični kliniki v Ljubljani, čez dve leti pa je svojo poklicno pot nadaljevala na neonatološkem oddelku Ginekološke klinike v Ljubljani, kjer se je med drugim posvečala zdravljenju hipoksije (nizke prekrvljenosti tkiv s kisikom) pri novorojencih in pridobivanju sodobnih inkubatorjev, s katerimi so nadomestili lesene. V 60. in 70. letih se je kot primarijka med drugim posvetila tudi večletnim mednarodnim znanstvenoraziskovalnim projektom, pri čemer ji je nedvomno pomagalo suvereno znanje angleščine – relikv konfinacije v Italiji. Leta 1970 je na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani doktorirala z disertacijo *Hypoxia neonati*, leta 1998 pa za svoje delo prejela Derčevo priznanje, nagrado za življenjsko delo v slovenski pediatriji.

Njeno povojno življenje je zaznamovala neutrudna skrb za novorojence navkljub stalnemu nadzoru, ki mu je bila podvržena po tem, ko so v času jugoslovanskega spora z Informbirojem njenega moža za sedem mesecev zaprli na Goli otok, ona pa je ostala sama z malčico in dojenčico. V težkem obdobju jo je pod svoje okrilje vzel dr. Pavel Lunaček, direktor Ginekološke klinike, sama pa je še bolj predano opravljala svoje poslanstvo.

Božena Sernek Logar je umrla 11. decembra 1997, a njena zapuščina živi dalje – kot dediščina zdravnice, ki je sredi kočevskih gozdov zdravila vojne ranjence, v povojni Ljubljani pa soustvarila temelje slovenske neonatologije in skrbela za ogrožene ter nedonošene otroke.

6.4 GOSTOVANJA RAZSTAV PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE IZVEN MUZEJA

GOSTUJOČA RAZSTAVA »VOJAŠKA POLJSKA BOLNIŠNICA – FELDSPITAL 808 IN NJENA KAPELA V KOSOVELJAH NA KRASU«	
okt. 2024– feb. 2025	Kosovelov dom, Sežana
feb. 2025	Mladinski hotel Hostel Kras, Pliskovica
feb. 2025– maj 2025	Notranjski muzej, Postojna
maj 2025–	Muzej krščanstva na Slovenskem, Stična

GOSTUJOČA RAZSTAVA »HORATIO NELSON (1758–1805)«	
jul. 2024– mar. 2025	Vojaški muzej Slovenske vojske, Kadetnica Maribor
mar. 2025– okt. 2025	Vojašnica barona Andreja Čehovina, Postojna
okt. 2025–	Razstavišče Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« Piran, Monfort, Portorož

GOSTUJOČA RAZSTAVA »SLOVENIJA POD TOČO BOMB – ZAVEZNIŠKA BOMBARDIRANJA 1944–1945«	
mar. 2025– okt. 2025	Turneja gostovanj v kulturnih in drugih ustanovah na Štajerskem: – trgovsko središče Qlandia Maribor, – Knjižno razstavišče Univerzitetne knjižnice Maribor, – Muzej Alfija Nipiča (Jarenina), – Kulturna dvorana Toneta Partljiča (Pesnica), – Gasilski dom Zlatoličje, – Kulturni dom Rošnja (Starše).
okt. 2025– jan. 2026	Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije, Ljubljana

GOSTUJOČA RAZSTAVA »LIPICANCI – ŽIVE LEGENDE«	
sept. 2024– mar. 2025	Vojašnica barona Andreja Čehovina, Postojna

Gostujoča razstava »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu«

Park vojaške zgodovine je tudi v letu 2025 nadaljeval s predstavljanjem svojih avtorskih razstav v muzejskih in kulturnih institucijah širom Slovenije.

Razstava »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu«, zasnovana kot potujoča razstava, namenjena gostovanjem po Sloveniji, obuja zgodovinski spomin na vojaško poljsko bolnišnico, ki je v letu 1917 pri vasi Kosovelje nudila zdravstveno oskrbo ranjenim in bolnim vojakom v zaledju soške fronte. Avtor razstave je direktor Parka mag. Janko Boštjančič.

Avstro-ogrska vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808 je bila vzpostavljena že na srbski fronti kmalu po začetku prve svetovne vojne, a so jo po italijanski vojni napovedi prestavili na soško fronto. Kot nepogrešljiv del zaledne zdravstvene oskrbe vojakov je najprej stala v Škrbini na Krasu, dokler ni bila začasno premaknjena v Štanjel. Aprila 1917 je začela delovati na novi lokaciji v Kosoveljah, kjer je bilo ranjenim in bolnim na voljo 170 postelj. Bolnišnični kompleks v Kosoveljah je sestavljalo 9 bolnišničnih zgradb – štiri barake za ranjene in bolne, baraka za okrevanje, oficirska baraka, očesna klinika, baraka za obolele s hemeroidi ter kuhinjska baraka. Po preboju fronte oktobra 1917 se je bolnišnica preselila v mesto Motta di Livenza 40 kilometrov severovzhodno od Benetk, kjer je ostala do konca vojne.

Jedro razstave o *Feldspitalu* 808 predstavlja maketa kapele, ki je bila sočasno z bolnišničnimi barakami postavljena sredi kompleksa v Kosoveljah za potrebe duhovne oskrbe ranjenih in bolnih ter bolnišničnega osebja. Umetelno dovršeno maketo kapele je po naročilu Parka vojaške zgodovine z izjemno skrbjo za detajle in zgodovinsko avtentičnost izdelal Franci Pogačar iz Polja v Ljubljani, pri čemer je v njeno izdelavo vložil več kot 2.500 ur svojega dela. Izdelava makete je bila velik izziv, saj je bila kapela po drugi svetovni vojni podrta, dolgo časa pa ni bila poznana niti nobena njena fotografija. Pripravo načrta makete je omogočila šele dragocena najdba albuma fotografij *Feldspitala* 808, ki ga je po spletu naključij v Nemčiji odkril znani zbiralec fotografij Marko Mohorčič. Prav na podlagi fotografij in terenskih izmer je arhitekt Tomaž Bekš iz Kosovelj narisal natančen načrt kapele, ki je bil podlaga za izdelavo makete.

Razstava »Vojaška poljska bolnišnica – *Feldspital* 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu« je bila po zaključku gostovanja v Kosovelovem domu Sežana od februarja na ogled v Mladinskem hotelu v Pliskovici, konec februarja je bila postavljena v Notranjskem muzeju Postojna, maja pa je bila s krajšo slovesnostjo odprta v Muzeju krščanstva na Slovenskem v Stični.

Gostujoča razstava »Horatio Nelson (1758–1805)«

Konec oktobra je bila na razstavišču Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« Piran – Monfort v Portorožu postavljena gostujoča razstava Parka vojaške zgodovine »Horatio Nelson (1758–1805)«.

Razstava o slavnem admiralu je bila odprta septembra 2023 v Hotelu Slon v Ljubljani v okviru slovesnosti ob odkritju spominske plošče, s katero so organizatorji dogodka – Veleposlaništvo Združenega kraljestva v Ljubljani, društvo *The Nelson Society* iz Velike Britanije in Hotel Slon – obeležili obisk slavnega admirala Nelsona v Ljubljani avgusta 1800.

Priložnostna razstava, pod katero sta se kot avtorja podpisala direktor Parka mag. Janko Boštjančič in Rok Pirjevec, predstavlja izjemne mornariške dosežke legendarnega admirala ter razkriva manj poznane podrobnosti enega Nelsonovih redkih potovanj po kopnem s poudarkom na njegovem prečkanju slovenskih dežel in postanku v Ljubljani. Razstava vključuje tudi več originalnih grafik iz 19. in začetka 20. stoletja, ki jih je Parku vojaške zgodovine podarilo društvo *The Nelson Society*.

Po zaključenem gostovanju v Hotelu Slon je bila razstava postavljena v Parku vojaške zgodovine in nato na sedežu Veleposlaništva Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske v Ljubljani. V letu 2025 je gostovala na sedežu Vojaškega muzeja Slovenske vojske v Kadetnici Maribor in v vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni, od oktobra 2025 pa je na ogled na razstavišču Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« Piran – Monfort v Portorožu.

Gostujoča razstava »Slovenija pod točo bomb«

Potujoča razstava avtorja Saše Radovanovića »Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945«, pripravljena v sodelovanju s Parkom vojaške zgodovine, na podlagi bogatega arhivskega gradiva in izvirnih zgodovinskih fotografij predstavlja zgodovinski potek, cilje ter posledice intenzivnih zavezniških bombardiranj slovenskega ozemlja ob koncu druge svetovne vojne.

Med letoma 1944 in 1945 je bilo območje današnje Republike Slovenije tarča več kot 750 bombnih napadov, pri čemer je bilo na slovensko ozemlje odvrženih osem tisoč ton bomb, največ na Maribor. V napadih je življenje izgubilo okrog 2.500 civilistov, železniških uslužbencev in nemških ter drugih vojakov. Porušeno je bilo ogromno železniške infrastrukture, proizvodnih obratov in stavb. Žrtve protiletalske obrambe na slovenskem nebu so bili tudi zavezniški letalci, skupaj 391.

Avtor razstave zgodovinar Sašo Radovanović je v okviru svojega strokovnega dela in za potrebe razstave detajlno raziskal zgodovinsko gradivo o zavezniških bombardiranjih tako v slovenskih arhivih kot tujini. Svoje izsledke je strnil v razstavi, zasnovani v premični konstrukciji, ki z gostovanji po Sloveniji širšo javnost seznaja s tem vidikom druge svetovne vojne na Slovenskem.

Razstava je bila prvič odprta septembra 2024 v Parku vojaške zgodovine. Po šestih mesecih v Parku je marca 2025 začela turnejo gostovanj v kulturnih in drugih ustanovah na Štajerskem, v okviru katere je bila postavljena v trgovskem središču Qlandia Maribor, Knjižnem razstavišču Univerzitetne knjižnice Maribor, Muzeju Alfija Nipiča (Jarenina), Kulturni dvorani Toneta Partljiča (Pesnica), Gasilskem domu Zlatoličje ter Kulturnem domu Rošnja (Starše).

Oktobra 2025 je začela z gostovanjem na sedežu Ministrstva za obrambo Republike Slovenije, kjer je bila na ogled do januarja 2026.

Gostujoča razstava »Lipicanci – žive legende«

Po zaključku gostovanja razstave »Lipicanci – žive legende« na Pomniku miru Cerje je bila le-ta med septembrom 2024 in marcem 2025 postavljena v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni, kjer so si jo lahko ogledali tako pripadniki Slovenske vojske kot partnerskih vojska v Sloveniji.

Slovenski lipicanci v Lipici predstavljajo enega najpomembnejših državnih kulturnih in nacionalnih zakladov. Njihova usoda je bila med 2. svetovno vojno izjemno negotova, saj so jih po kapitulaciji Italije nacisti odpeljali v češko mesto Hostouň, kjer so ustanovili vzrejni center konjev iz najboljših kobilarn tedanje Evrope. Konji so se ob koncu vojne znašli v veliki nevarnosti, saj je območje pripadlo Rdeči armadi. Ameriška vojska pod

vodstvom generala Pattona se je odločila za drzno vojaško reševalno akcijo in z Operacijo Kavboj konje rešila na Zahod.

Priložnostna razstava Parka vojaške zgodovine »Lipicanci – žive legende«, ki predstavlja selitve lipiške črede zaradi vojn skozi zgodovino, je bila prvič na ogled januarja 2023 v Kinu Pivka, ob predpremieri dokumentarnega filma Društva Kolut »Neverjetna zgodba lepotev iz Lipice«.

6.5 PRILAGODITVE RAZSTAV IN ZBIRK RANLJIVIM SKUPINAM

V okviru muzejskega programa, ki ga podpira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, smo letos v Parku še dodatno prilagodili razstave in zbirke za ranljive skupine obiskovalcev. Za gibalno ovirane osebe je Park tako omogočil virtualen ogled notranjosti dveh tankov – tanka T-34/85 in tanka Stuart. Za potrebe obiskovalcev z motnjo vida je Park razširili nabor miniaturnih večjih eksponatov, narejeni sta bili miniaturni tank T-55 in letala Spitfire. Obiskovalci lahko miniaturo primejo v roke ter se z dotikom seznanijo s podrobnostmi predstavljenih vozil. Večina miniaturnih je v merilu 1 : 14. Za obiskovalce z motnjo vida je Park dodatno osvetlil razstavo *Do pekla in nazaj* in za glavne razstave Parka pripravil avdio vodnik še v angleškem jeziku.

Posebne prilagoditve je Park namenil tudi obiskovalcem z motnjo sluha. Zanje je s pomočjo g. Sama Dolanca, Park prilagodil vodenje po razstavi *Enigma – skrivnostno zakulisje vojne* v slovenskem znakovnem jeziku in mednarodni kretnji. Z novo prilagoditvijo imajo obiskovalci možnost na devetih lokacijah v Parku vojaške zgodovine z mobilnim telefonom skenirati QR kodo, ki jih vodi do video vodnika v znakovnem jeziku. Prilagojen je bil tudi muzejski zemljevid, na katerem so označena mesta s QR kodami.

V okviru muzejskega dogodka ZgodoVikend 2025 je Park organiziral brezplačno vodenje po muzejskih zbirkah v slovenskem znakovnem jeziku, v sklopu katerega so si obiskovalci lahko s tolmačem ogledali tudi notranjost podmornice P-913 Zeta in policijskega čolna P-111.

6.6 INVENTARIZACIJA IN DIGITALIZACIJA

Park vojaške zgodovine v sklopu strokovnega muzejskega dela poleg priprave razstav in predstavljanja muzejskih eksponatov skrbi tudi za popis muzejskih predmetov. Ob koncu leta 2025 je imel Park v inventarnem programu Galis vpisanih 8.407 enot gradiva.

Po programu za leto 2025 je bil na področju inventarizacije načrtovan popis 230 muzejskih predmetov, medtem ko je bilo realiziranih vpisov več, in sicer 827. Pri tem sta znatni delež popisa predstavljali donaciji razglednic iz obdobja prve svetovne vojne in fotografska zapuščina družine Vauhnik.

Po programu za leto 2025 je bilo načrtovano urejanje in digitaliziranje dokumentacije za 230 muzejskih predmetov, pri čemer je bila dokumentacija urejena za prav toliko predmetov. Poleg navedenega je Park vojaške zgodovine v 2025 digitaliziral tudi obsežno zbirko fotografij in dokumentov, skupno kar 887 enot, ki se jih bo preučilo in postopoma inventariziralo. Poleg tega je Park sprejel še 476 enot knjižnega gradiva iz

obdobja druge svetovne vojne (knjige so v akcesiji in bodo po pregledu inventarizirane tekom leta 2026).

Park je v letu 2025 prejel tudi tri večje donacije.

1. Zbirko Parka vojaške zgodovine obogatila uniforma prvega obrambnega ministra Republike Slovenije

Slovenski mediji so pred meseci obširno poročali o dražbi predmetov, ki jih je dal v prodajo poslanec Državnega zbora Republike Slovenije in predsednik Slovenske demokratske stranke Janez Janša. Med predmeti, ki so se prodali na dražbi, je bila tudi uniforma Teritorialne obrambe Republike Slovenije iz leta 1991, ki jo je imel Janez Janša kot takratni obrambni minister. Po dolgi in rahlo ovinkasti poti je dragocena uniforma končno našla svoje mesto v muzeju. Direktor in lastnik podjetja Škerjanc d. o. o. iz Povžan pri Materiji, g. Mitja Škerjanc, ki je uniformo kupil na dražbi, jo je v ponedeljek, 3. marca 2025, namreč podaril Parku vojaške zgodovine.

Predaje uniforme sta se udeležila tudi njen prvotni lastnik Janez Janša in pa župan Občine Pivka Robert Smrdelj. Direktor Parka vojaške zgodovine se je donatorju zahvalil

za dragoceno darilo in izrazil veselje, da je uniforma enega najpomembnejših akterjev osamosvojitvenega dogajanja in vojne leta 1991 postala del zbirke Parka vojaške zgodovine, ter obljubil, da bo ob predvideni prenovi razstave »Pot v samostojnost« uniforma vključena v stalno postavitev.

2. Donacija generalpodpolkovnika Roberta Glavaša

Generalpodpolkovnik Robert Glavaš je ob odhodu z mesta načelnika Generalštaba Slovenske vojske Parku vojaške zgodovine predal svojo generalsko uniformo. V Parku smo donacije izjemno veseli, zato smo jo kot pomembno obogatitev muzejske zbirke razstavili v posebni vitrini na samem vhodu v muzej. Ob uniformi je razstavljeno tudi darilo, ki so ga generalu Glavašu ob predaji dolžnosti podarili visoki častniki Slovenske vojske. Gre za ploščo, na katero sta vpeta puška M48 in bajonet s posvetilom, ki se glasi: »Za izjemno poveljniško držo, neomajno predanost in pomemben pečat vtisnjen v Slovenski vojski!« Generalpodpolkovnik Robert Glavaš, ki je dolžnost načelnika Generalštaba Slovenske vojske opravljal vse od aprila 2020, se bo ob koncu leta 2025 upokojil. Direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič se mu je ob tem zahvalil za vso naklonjenost in podporo, ki jo je v tem času izkazoval pivškemu muzeju, ter mu čestital za predano in častno opravljanje zahtevne dolžnosti.

3. Park vojaške zgodovine prejel donacijo kompleta prve pomoči iz druge svetovne vojne

Park vojaške zgodovine je januarja 2025 prejel donacijo nemškega vojaškega kompleta prve pomoči iz obdobja druge svetovne vojne. Najditelj je z donacijo pokazal zgleden odnos do skupne dediščine in se je po odkritju škatle, ki še danes vsebuje številne ohranjene medicinske pripomočke in zdravila na podstrešju odločil, da tako pomemben predmet podari muzeju.

6.7 KONSERVIRANJE IN RESTAVRACIJA

Park vojaške zgodovine je po programu za leto 2025 predvidel 10 predmetov oz. muzejskih eksponatov za postopek konservacije-restavracije. Prav tako je predvidel 95 predmetov za potrebnih za preventivno konservacijo. Načrt je bil v celoti izpolnjen. Delo na predmetih (večinoma uniformah) je bilo opravljeno v lastnih prostorih Parka, zunanji izvajalci pa so poskrbeli za konservacijo dodatnih treh predmetih.

6.8 OBJAVLJANJE IN PREDSTAVLJANJE ZBIRK

Pomemben segment muzejskega strokovnega dela predstavlja tudi priprava strokovnih in poljudnih objav tako o razstavljenih muzejskih vsebinah kot tudi o predmetih in zbirkah, ki so arhivirani v muzejskem depozitu.

V letu 2025 je na spletni strani Parka bilo objavljenih 115 novic, od tega se jih je 17 osredotočalo na predstavitev posameznih predmetov. V okviru objavljenih vsebin je pri obiskovalcih spletne strani dosegel velik domet arhiv strokovnih prispevkov na

muzejskem blogu. V letu 2025 je veliko zanimanje zbudil nov blog o lokomotivi Triglav, ki vključuje arhivsko fotografsko gradivo ter namenski posnetek dokumentarne oblike.

V letu 2025 smo nadaljevali z izvajanjem posebnega programa za mladino in srednješolce, ki ogled notranjosti podzemne utrdbe na Primožu dopolnjuje z multimedijskim predavanjem znotraj utrdbe. Pri tem je poseben poudarek dan orisu političnih razmer po prvi svetovni vojni, zaradi katerih je prišlo do pričetka izgradnje utrdbenih sistemov. Izkušnjo je Park v letu 2025 še nadgradil z učnimi delovnimi listi in prilagojenim vodenjem.

V letu 2025 je Park poskušali zbirke približati tudi najmlajšim, zato je zasnoval vrtljiv didaktični pripomoček na temo leta '91, ki je zdaj stalno postavljen v razstavi. Prav tako je Park za najmlajše pripravil serijo pobarvank, ki radovedne obiskovalce ob barvanju popeljejo po skritih kotičkih muzeja. Najmlajši so se lahko tudi udeležili delavnic "Do dna morja", kjer se je z prilagojenimi modeli podmornice prikazovalo njeno delovanje – prav vsak je lahko poskusil pluti s podmornico.

Park je v letu 2025 s cikli letalskih uric, prilagojenimi vodenji in serijo sedmih podcastov "Ura obrambe" poskrbel za dopolnitev andragoškega programa.

6.9 KNJIŽNE IZDAJE IN MUZEJSKE PUBLIKACIJE V LETU 2025

V letu 2025 je Park vojaške zgodovine še posebej aktivno deloval na področju založništva, saj smo v nabor muzejskih publikacij dodali dva nova naslova.

Zlasti knjiga »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)«, ki je bila zasnovana kot razširjen katalog istoimenske razstave, postavljene ob 170-letnici smrti slavnega rojaka. Muzejska publikacija je požela veliko zanimanja tako med strokovno kot laično javnostjo, skupaj z razstavo, ki jo plemenitijo Čehovinova baronska diploma in vsa tri odlikovanja – srebrna in zlata medalja za hrabrost ter križec Vojaškega reda Marije Terezije – tvorijo edinstveno zaključeno muzejsko celoto. Knjiga pa bo kot trajni poklon enemu najpogumnejših slovenskih bojnikov zagotovo našla prostor na domačih knjižnih policah.

Da bi muzejske zbirke in razstave približali najmlajšim obiskovalcem na njim prijazen način, smo osnovali pobarvanko s trinajstimi motivi najbolj prepoznavnih eksponatov, med katerimi so diverzantska podmornica, policijski čoln in parna lokomotiva, otrokom pa bodo med listanjem pozornost zbudili tudi za muzej malce nenavadni prizori, kot je drobnica na pašnikih med stavbami kompleksa. Pobarvanko odlikujejo tudi zanimiva dejstva o posameznih upodobitvah, ki knjižici dodajajo poučno noto.

6.10 STROKOVNO RAZISKOVALNO DELO IN DOMAČE TER MEDNARODNE POVEZAVE

Muzejska služba načrtuje nove razstave in dopolnitve muzejskih vsebin ob obsežnem strokovnem raziskovalnem delu za posamezna proučevana področja. V letu 2025 so bili podrobneje obravnavani naslednji tematski sklopi:

- Neeksplodirana ubojna sredstva kot predmet dediščine (v sodelovanju z ITF, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje),
- Glasovi hladne vojne (v sodelovanju z Storiografica (Italija)),
- Vladimir Vauhnik - slovenski James Bond (v sodelovanju z Institutom za savremenu istoriju Beograd (Srbija)),
- Boj v zaledju strelskih jarkov – transport na soški fronti (v sodelovanju z Društvom Soška fronta),
- »Feldspital 808« pri Kosoveljah na Krasu (v sodelovanju z Občino Sežana, Razvojnim društvom Pliska Pliskovica),

- Letalska zbirka 2. svetovne vojne (v sodelovanju z Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani – Oddelek za arheologijo, Univerzo v Lincolnu, Centrom za preventivno arheologijo ZVKDS),
- Podmorničarske in podvodne diverzantske enote Jugoslovanske ljudske armade (v sodelovanju z Vojaškim muzejem Slovenske vojske, Društvom Podmorničar),
- Enigma Enigme (v sodelovanju z Oddelkom za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Zavodom za gradbeništvo Slovenije),
- general France Pirc (1899–1954) (v sodelovanju z Občina Sodražica),
- baron Andrej Čehovin (1810–1855) (v sodelovanju z Centerom za združeno usposabljanje, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije - območna enota Nova Gorica in Goriškim muzej),
- Zgodovina gradnje bohinjskega predora - zgodba lokomotive Triglav (v sodelovanju z Madžarskim združenjem prijateljev ozkotirnih železnic in Lisztovem inštitutom Ljubljana),
- Nemško železniško topništvo v drugi svetovni vojni (v sodelovanju z Muzejem Diego de Henríquez (Italija) in Goriškim muzej),
- Letalski zračni posnetki slovenskega ozemlja iz druge svetovne vojne (v sodelovanju z Ministero della cultura),
- Kronologija vojaških aktivnosti in spopadov v vojni '91 (v sodelovanju z Vojaškim muzejem Slovenske vojske).

Park vojaške zgodovine je v okviru mednarodnih sodelovanj tudi v letu 2025 nadaljeval sodelovanje z Mestnim muzejem Reke (*Muzej grada Rijeke*), z Univerzo v Wisconsinu (*University of Wisconsin-Oshkosh*) v ZDA in z Univerzo v Lincolnu (*University of Lincoln*) v Veliki Britaniji.

6.11 IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA STROKOVNE MUZEJSKE SLUŽBE

Strokovni delavci so se tudi v letu 2025 udeležili več strokovnih izobraževanj in usposabljanj, s katerimi so nadgradili svoje znanje.

Izobraževanja in strokovna usposabljanja doma in v tujini			
	Udeleženci	Naslov izobraževanja	Izvajalec
1	Peter Požar	Strokovni izpit na področju varstva kulturne dediščine – sodelavec	Ministrstvo za kulturo
2	Timotej Horvat	Strokovni izpit na področju varstva kulturne dediščine - kustos	Ministrstvo za kulturo
3	Peter Požar	Priprava podatkovnih obrazcev, usklajenih s Pravilnikom o registru premične kulturne dediščine	Ministrstvo za kulturo, Narodni muzej, Premična e-dediščina
4	Peter Požar	Delo s preglednicami - osnovna raven	Ministrstvo za kulturo, Načrt za okrevanje in odpornost
5	vsi sodelavci	tečaj prve pomoči	Bilak s.p., PGD Postojna

6	mag. Janko Boštjančič, Peter Požar	Ekskurzija na Arsenal na Dunaju	Arsenal (Dunaj)
7	mag. Janko Boštjančič, Boštjan Kurent	Ekskurzija na Madžarsko	Hiša terorja, Narodni muzej (Madžarska)
8	mag. Janko Boštjančič, Boštjan Kurent	Rim - arhiv letalskih posnetkov zavezniških sil	Ministero della cultura

6.12 ČLANSTVO V MUZEJSKI SKUPNOSTI

Park vojaške zgodovine je del Skupnosti muzejev Slovenije (SMS), znotraj katere se povezuje 75 slovenskih muzejev, galerij, znanstvenih in kulturnih ustanov, ki delujejo na področju muzeologije, raziskovanja dediščine in širjenja znanja.

Poslanstvo Skupnosti muzejev Slovenije obsega spremljanje aktualnega dogajanja na področju nacionalne kulturne politike in statusa muzejev na eni strani ter dopolnilnega izobraževanja za muzealce, mednarodnega povezovanja, nacionalnih in mednarodnih projektov, promocije muzejev in muzejske službe ter izdajateljske dejavnosti na drugi. Znotraj Skupnosti muzejev Slovenije je šest sekcij, in sicer sekcija za izobraževanje in komuniciranje, sekcija za konservatorsko-restavratorsko dejavnost, sekcija za muzejsko dokumentacijo, sekcija za tehniško dediščino in sekcija za kustose.

Park vojaške zgodovine je bil med člane Skupnosti muzejev Slovenije sprejet marca 2023.

7 OBOGATENA PONUDBA PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

7.1 MUZEJSKA TRGOVINA MAGAZIN

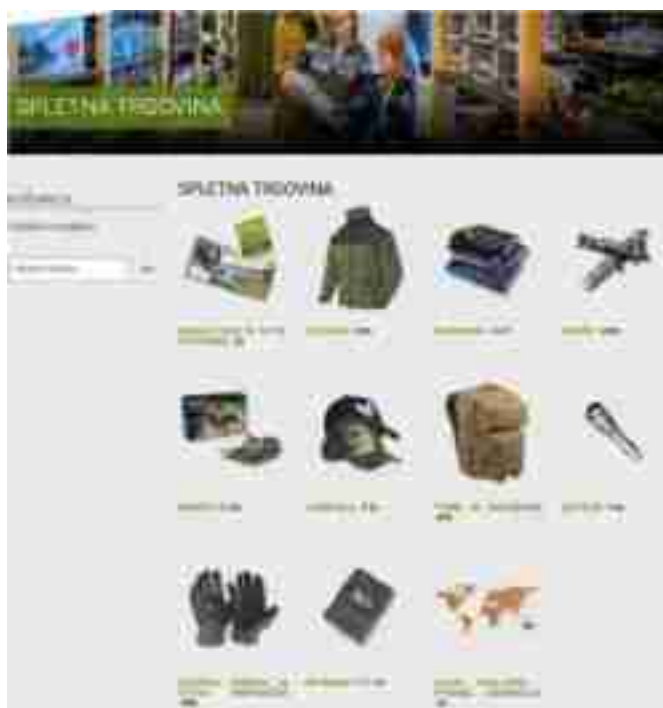

Že od leta 2017 pod okriljem Javnega zavoda – Park vojaške zgodovine deluje tudi muzejska trgovina Magazin. Opremljena je v videzu vojaških skladišč, po katerih nosi ime, in obiskovalcem Parka vojaške zgodovine ter drugim gostom kompleksa ponuja na izbiro pestro ponudbo raznovrstnih artiklov.

V Magazinu je mogoče kupiti vse od novih in rabljenih vojaških oblačil ter pokrival do vojaškozgodovinske in domoznanske literature, nožev, daljnogledov, svetilk, setov za preživetje ter druge opreme, pa tudi spominkov in igrač za najmlajše. Del muzejske trgovine je namenjen tudi prodaji lokalnih izdelkov.

7.2 SPLETNA TRGOVINA

Na spletni strani Parka vojaške zgodovine je v letu 2022 zaživela spletna trgovina, s katero je prodajni asortiment muzejskega Magazina postal dostopen tudi tistim brez možnosti za nakup v živo. Raznolik nabor skoraj 750 izdelkov v spletni muzejski trgovini nagovarja najširšo množico spletnih nakupovalcev, ki lahko izbirajo med aktualno ponudbo vojaškozgodovinske literature, trendovskimi modeli nahrbtnikov, majic in pokrival, bogato kolekcijo maket vojaških vozil ter plovil in raznovrstnimi igračkami, na voljo pa so tudi spominki Parka vojaške zgodovine.

Poleg možnosti nakupa trgovinskih artiklov predstavlja pomembno dopolnitev spletne prodaje tudi možnost spletnega nakupa darilnega bona za ogled Parka vojaške

zgodovine. Tako je mogoče le z nekaj kliki na spletni strani obdarovancem podariti nepozaben muzejski izlet. Za še bolj doživet obisk Parka vojaške zgodovine se lahko ob naročilu darilnega bona po spletu k zakupljenim vsebinam vključi še muzejska doživljajska ponudba, in sicer možnost vodenega obiska notranjosti podmornice ali policijskega čolna.

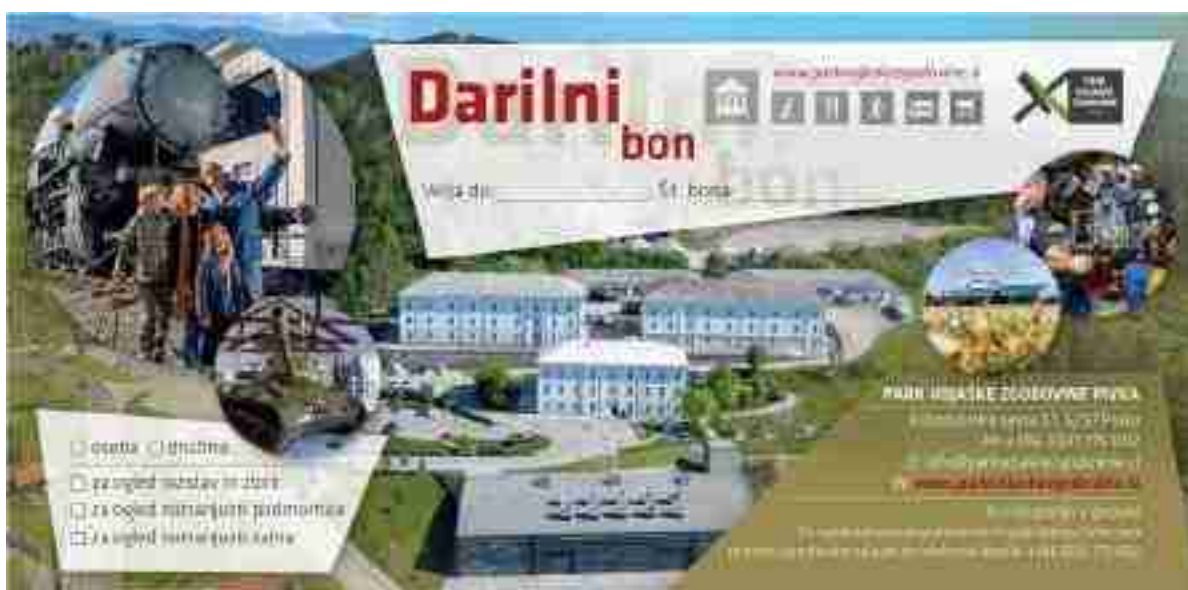
V ponudbi muzejske spletne trgovine je mogoč tudi nakup letne muzejske vstopnice, s katero si redni muzejski obiskovalci lahko še ugodneje ogledajo muzejske zbirke in razstave ter se s posebnim popustom udeležijo muzejskih dogodkov.

V letu 2025 je bilo v spletni trgovini oddanih 379 naročil (2024: 283), v okviru katerih je bilo kupljenih 860 artiklov (2024: 579). Pri tem je pretežni delež predstavljala prodaja darilnih bonov, saj je bilo po spletu naročenih 211 darilnih bonov, od tega jih je 158 vključevalo tudi dodatno muzejsko ponudbo (voden ogled notranjosti podmornice, policijskega čolna in/ali najem vodnika). Poleg darilnih bonov so kupci največkrat posegali po strokovni literaturi, torbah in nahrbtnikih, maketah in igračah. Še vedno močno prevladuje trend naročanja po pošti, osebni prevzem je po pričakovanjih v izraziti manjšini.

7.3 DARILNI BONI

Pomemben segment v dodatni ponudbi Parka vojaške zgodovine predstavlja možnost nakupa darilnega bona za ogled muzejskih zbirk in razstav. K zakupljenim vsebinam je mogoče vključiti še možnost vodenega obiska notranjosti podmornice ali policijskega čolna.

Ponudba darilnih bonov je v zadnjih letih vse bolj priljubljena. V letu 2025 je bilo tako prodanih 235 darilnih bonov.

7.4 LETNA VSTOPNICA ZA OGLED PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

Park vojaške zgodovine obišče vsako leto več novih obiskovalcev, medtem ko dopolnjene muzejske vsebine in odmevne pridobitve k vnovičnemu ogledu vse pogosteje pritegnejo tudi tiste obiskovalce, ki so si muzej že ogledali.

Slednjim, ki se odločajo za ponovni obisk ali pa se redno in večkrat letno vračajo na ogled, je bila tudi v letu 2025 kot del muzejske ponudbe na voljo letna vstopnica za obisk Parka vojaške zgodovine. Letna vstopnica kot del akcijske ponudbe za redne obiskovalce zagotavlja posameznim imetnikom ali družinam neomejeno število vstopov v muzej v tekočem koledarskem letu. Redni obiskovalci si lahko tako še ugodneje ogledajo muzejske zbirke in razstave, se med prvimi seznanijo z najnovejšimi pridobitvami ter se poglobljeno posvetijo predstavljenim vsebinam, ki jih še posebej zanimajo. Poleg tega si lahko imetniki ob vsakem muzejskem obisku po znižani ceni ogledajo tudi notranjost podmornice in policijskega čolna, s posebnim popustom pa se lahko udeležijo tudi plačljivih dogodkov in pohodov, ki jih pripravljamo v Parku vojaške zgodovine.

7.5 ROJSTNODNEVNA PRAZNOVANJA ZA OTROKE

Otroci se v sklopu muzejske rojstnodnevne animacije podajo na nepozabno pustolovščino na teren za kompleksom Parka vojaške zgodovine, kjer se pomerijo v raznovrstnih zabavnih in spretnostnih vajah, seznanijo s poučnimi napotki za preživetje na prostem ter

spoznajo vse od osnov stezosledstva pa do načinov orientacije in tehnik za pripravo tabornega ognja.

7.6 PREŽIVETJE V NARAVI ZA OTROKE

V sklopu vsebin za najmlajše smo v Parku vojaške zgodovine pripravili tudi program preživetja v naravi za otroke.

Izkušeni animatorji so delavnico zasnovali kot zabaven tečaj na prostem, v katerem otroci ob praktičnih demonstracijah in vajah spoznavajo koristne napotke za bivanje na prostem ter se učijo rokovanja z ustreznimi pripomočki in orodjem. V sklopu zanimivih aktivnosti na terenu se udeleženci preživetja seznanijo z osnovami orientacije in prve pomoči ter tehnikami za pripravo tabornega

ognja. Poleg tega spoznavajo, kako si postaviti preproste bivake, kako narediti zavetje v primeru dežja, kako pravilno filtrirati vodo, predvsem pa, kako pomembni so tudi pri bivanju v naravi odgovorno ravnanje, zbranost in sodelovanje s soudeleženci. Vse bolj priljubljeni pedagoški programi Parka vojaške zgodovine so tako z vsako novo izvedbo neizpodbiten opomnik, da je muzej več kot le prostor statičnega prikaza zgodovine, ampak mesto nepozabnih doživetij in novih izkušenj.

7.7 TEAMBUILDING PROGRAMI

Za obiskovalce imamo pripravljene tri teambuilding programe, od lažjega 3-urnega orientacijskega pohoda z elementi teambuilding aktivnosti pa do zahtevnega 6-urnega družabno-aktivnega teambuilding programa. Programe izvajamo v sodelovanju z zunanjimi izvajalci.

7.8 POHODNIŠTVO, TEMATSKA POT NA PRIMOŽ IN KROŽNA POT VOJAŠKE ZGODOVINE

Turistično ponudbo Parka vojaške zgodovine dopolnjuje več pohodniških poti. Med pohodniki je priljubljena tematsko-učna pot, ki iz Parka vojaške zgodovine vodi na Primož (718 m), kjer je italijanska vojska v 30. letih 20. stoletja zgradila mogočno podzemno utrdbo. Podzemni topniški objekt je predstavljal pomembno strateško točko italijanskega obrambnega sistema Alpski zid in bil zasnovan kot poveljniška točka za skupino utrdb okrog Pivke. Ob poti je postavljenih pet večjih in pet manjših informativnih tabel o naravnih, kulturnih ter zgodovinskih zanimivostih Pivške kotline. Z

vodnikom se lahko obiskovalci sprehodijo tudi v notranjost podzemne utrdbe in si ogledajo 500 metrov podzemnih rovov ter notranje prostore utrdbe.

Utrdba na Primožu predstavlja tudi prvi postanek na Krožni poti vojaške zgodovine, ki povezuje Park vojaške zgodovine, podzemno utrdbo Alpskega zidu na Primožu, Šilentabor nad Zagorjem in vas Narin.

Dobrih 14 kilometrov dolga tematsko-rekreacijska pot postaja med pohodniki vse bolj prepoznavna, v letu 2019 pa je bila v okviru vseslovenskega tekmovanja

»Moja dežela – lepa in gostoljubna« celo uvrščena v kategorijo najboljših tematskih pohodnih poti po Sloveniji, na katerem je po ocenjevanju strokovne komisije zasedla tretje mesto.

7.9 POSTAJALIŠČE ZA AVTODOME

V sklopu dodatne turistične infrastrukture je v kompleksu Parka vojaške zgodovine urejeno tudi postajališče za avtodome. Z njim se je Park priključil vseslovenskemu projektu »Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji«, katerega glavni cilji so vzpostaviti mrežo postajališč za avtodome s standardizirano opremo in ustaviti ter zadržati popotnike z avtodomi v Sloveniji, da bi spoznali turistično-kulinarične lepote naše dežele od blizu, peš ali s kolesom, pa tudi skupno predstavljanje mreže in vanjo vključenih občin ter enotno nastopanje na evropski turistični borzi. Muzejsko postajališče za avtodome se je v zadnjih letih med domačimi in tujimi avtodomarji uveljavilo kot pomembna točka za postanek ter nočitev v regiji. Uporabnikom je na postajališču na voljo osem parkirišč za avtodome z zagotovljenim dostopom do vode in elektrike, brezplačno brezžično povezavo ter možnostjo izpusta odpadne vode in fekalij.

7.10 INOVATIVEN PROJEKT VZDRŽEVANJA ZELENIH POVRŠIN

V letu 2025 smo v Parku vojaške zgodovine nadaljevali z inovativnim projektom vzdrževanja zelenih površin. V okviru projekta je bil pred leti skupaj z lokalnim rejcem drobnice Gregom Česnikom z Ekološke kmetije Pod Kerinom na delu zelenih površin v kompleksu Parka vojaške zgodovine vzpostavljen pašnik, kjer se je od spomladi do jeseni pasla čreda koz. V letu 2022 smo sodelovanje po enakem zgledu na novo vzpostavili z lokalnim rejcem drobnice Davidom Rebcem, njegova čreda drobnice pa se je na pripravljenem pašniku pasla tudi v sezoni 2025.

S takšno trajnostno naravnano pobudo skušamo v Parku vojaške zgodovine doseči čim bolj sonaraven način vzdrževanja zelenih površin in nenazadnje znižati stroške vzdrževanja. Na tak način smo obenem tudi povečali privlačnost Parka kot turističnega kompleksa, saj pašniki s čredo drobnice vnašajo med orožje in razstavljeno težko vojaško tehniko nekaj toplote ter domačnosti.

7.11 MOBILNA IGRA »VITEZOV IZZIV«

Občina Pivka je v okviru projekta Interreg Italia-Slovenija MerlinCV v sodelovanju s podjetjem Enigmarij pripravila novo igrificirano doživetje, ki je od jeseni 2021 na voljo uporabnikom v Parku vojaške zgodovine. Gre za atraktivno »escape« igro, s katero igralci prek zabavnih, resničnostnih in pustolovskih nalog spoznavajo zgodovinske ter kulturne danosti lokalnega in širšega območja. Igra

poteka prek mobilnih telefonov uporabnikov, lokacijsko pa se veže na kompleks Parka vojaške zgodovine. Ob napeti in zabavni igri na podlagi mobilne ter AR-tehnologije obiskovalci raziskujejo traso v muzeju in odkrivajo točke, na katerih s pomočjo opazovanja, iznajdljivosti, splošne razgledanosti, sodelovanja ter logičnega sklepanja rešujejo različne naloge vse do končnega cilja. Igra je inovativen avtorski »outdoor«

koncept Enigmariuma, ki združuje elemente »escape rooma«, lova za zakladom in »storytellinga« z uporabo digitalnih zemljevidov, AR-ugank ter AR-obraznih učinkov. Interaktivna aplikacija »Vitezov izziv« mladim obiskovalcem na podlagi reševanja zabavnih, resničnostnih in pustolovskih nalog na mobilnih telefonih približa muzejske zbirke ter razstave in jih seznaja z bogato vojaškozgodovinsko dediščino tega območja.

7.12 VIRTUALNA SOBA POBEGA

V Parku vojaške zgodovine je julija 2022 zaživela virtualna soba pobega, ki je bila zasnovana v sodelovanju s priljubljenim učiteljem Tomažem Smoletom v okviru digitalizacije muzejskih vsebin in širitve pedagoške ponudbe. Najnovejši spletni muzejski produkt uporabnike na interaktiven način seznaja s ključnimi momenti slovenske osamosvojitve in vojne za obrambo slovenske samostojnosti, pri čemer prikazane vsebine temeljijo na različnem dokumentarnem gradivu tistega časa. Virtualna soba pobega tako predstavlja učinkovito spletno orodje za spoznavanje tega prelomnega obdobja naše nacionalne zgodovine, ki s svojim inovativnim pristopom osnovnošolce in srednješolce usmerja k podrobnejši obravnavi tematike. Aplikacija hkrati tudi pomembno dopolnjuje nosilno muzejsko razstavo »Pot v samostojnost«. Kulisa virtualne sobe pobega je namreč umeščena na več lokacij muzejskega razstavišča, pri čemer uporabniki med posameznimi točkami napredujejo z uspešnim reševanjem nalog, šifer in ugank na temo slovenskega osamosvajanja. Novo digitalno orodje je bilo med mladimi obiskovalci lepo sprejeto, saj v Parku vse od njegovega zagona beležimo rast števila uporabnikov. Virtualna soba pobega je dostopna na spletni strani Parka vojaške zgodovine.

8 SPONZORSTVO IN DONATORSTVO

V Parku vojaške zgodovine smo tudi v letu 2025 veliko pozornost namenili iskanju tako sponzorjev kot donatorjev. Nadaljevali smo z izvrstnim sodelovanjem s podjetjem DVIG d. o. o., ki Park že vrsto let podpira pri zahtevnih in izrednih transportih in premikih večjih eksponatov. Pomemben partner pri ohranjanju voznega dela zbirke še naprej ostaja podjetje Orodja Prebil, d. o. o., ki z lastnim delom in finančnimi sredstvi omogoča redno vzdrževanje voznih eksponatov, s čimer ohranjamo tehnično dediščino v najboljši kondiciji. Obe podjetji sta nam omogočili dodatno podporo pri organizaciji dogodkov.

Pri postavitvi razstave »Življenja rešujemo skupaj – fotografska razstava o Civilni zaščiti Republike Slovenije« v marcu 2025 sta nas finančno podprli podjetji Euro GV, d. o. o., in Bijol, d. o. o.

Izvedbo osrednjega dogodka ob dnevu državnosti – Družinski dan v Parku vojaške zgodovine je, tako kot doslej, podprla Zavarovalnica Triglav, d. d., pri kateri smo na razpisu uspešno kandidirali za sponzorstvo. Poleg njih so dogodek finančno podprla še podjetja Projekt IP, d. o. o., Guardianis, d. o. o., Valhalla Turrets, d. o. o., SiTOR, d. o. o., RC modelarstvo, Roiss, d. o. o., ter Armas, d. o. o. Z materialnimi sredstvi ali storitvami pa so k uspešni izvedbi prispevali Redoljub, d. o. o., Fructal, d. o. o., INCOM, d. o. o., Unika TTI, Publikus, d. o. o., Pigo, d. o. o., Pivka, d. d., Delamaris, d. o. o., Nomago, d. o. o., Mladinska knjiga, d. o. o., Peter Ženko, s. p., Abakos, d. o. o., Zi-mag, d. o. o., Radio 1, Radio 94 ter Radio Ekspres.

Septembrski ZgodoVikend, osrednji in večdnevni muzejski dogodek, je obiskovalcem zopet ponudil intenzivno doživljanje zgodovine. Finančno so njegovo izvedbo podprli Guardianis, d. o. o., Roiss, d. o. o., Sitor, d. o. o. in Kamnoseštvo Avsec. Z materialom in storitvami pa podjetja Publikus, d. o. o., Amicus, d. o. o., Pivovarna Laško Union, d. o. o., Incom, d. o. o., Pellets, d. o. o., Peter Ženko s. p., Pivka, d. d., Delamaris, d. o. o., Remonting, d. o. o. ter Nomago, d. o. o. Ob tem se zahvaljujemo tudi večjemu donatorju, ki je želel ostati neimenovan.

Decembra 2025 smo bili ob izdaji knjige »Najhrabrejši med hrabrimi – baron Andrej Čehovin (1810–1855)« deležni močne podpore podjetij Valhalla Turrets, d. o. o., in Guardianis, d. o. o., poleg njiju so podporo projektu nudili še Termoplasti-Plama, d. o. o., Balavto, d. o. o. in Spectra 9, d. o. o.

9 RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2025

Računovodsko poročilo je namenjeno notranjim in zunanjim uporabnikom računovodskih izkazov. Vsebuje računovodske podatke, informacije in vsa potrebna razkritja, razlage ter pojasnila posameznih računovodskih postavk. Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka (v nadaljevanju: PVZ) je pričel s poslovanjem dne 1. 1. 2016.

Obvezni izkazi so naslednji:

1. **Bilanca stanja**, ki izkazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31. 12. 2025 s prilogama:

1a. **Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev** in

1b. **Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.**

2. **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov**, kjer se izkazujejo prihodki in odhodki po računovodskih standardih.
3. **Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti**, kjer ločeno izkazujemo prihodke in odhodke iz javne službe in tiste, ki so ustvarjeni na trgu.
4. **Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka**, kjer so prikazani prihodki in odhodki po Zakonu o računovodstvu s prilogama:

4a. **Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov**, ki je sestavni del izkaza po načelu denarnega toka in

4b. **Izkaz računa financiranja določenega uporabnika**, ki je sestavni del izkaza po načelu denarnega toka.

Poslovno leto je enako koledarskemu in je trajalo od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

Javni zavod – Park vojaške zgodovine Pivka je po Zakonu o računovodstvu in v skladu s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun in proračunske uporabnike razvrščen med določene uporabnike enotnega kontnega načrta. Pri vodenju poslovnih knjig se upoštevajo določbe iz:

- Zakona o javnih financah (Ur. l. RS 11/11- uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15- ZFisP, 95/15-ZIORS1617, 13/18,195/20 – odl. US, 18/23-ZDU-1O in 76/23),
- Zakona o računovodstvu (Ur. l. 23/99, 30/02 –ZJF-C in 114/06-ZUE),
- Pravilnika o računovodstvu,
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. 133/23 in 81/24),

- Pravilnika o načinu usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. 108/13),
- Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10-popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19, 153/21 in 133/23),
- Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur. l. 109/07, 68/09 in 137/21),
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava (Ur. l. 133/23 in 19/24),
- Pravilnika o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občin (Ur. l. 204/21, 153/22 in 106/24),
- Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov,
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. 102/10),
- Navodila za uskladitev računovodskih evidenc za uporabnike enotnega kontnega načrta z Zakonom o računovodstvu (Ur. l. 110/99, 26/00, 27/00),
- Navodila o načinu odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. 54/02 in 45/05),
- Slovenskih računovodskih standardov.

1. Pojasnila k bilanci stanja

AKTIVA

A.) Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Opredmetena in neopredmetena sredstva se v poslovnih knjigah izkazujejo po nabavni vrednosti. Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo v tej postavki:

- neopredmetena sredstva in njihov popravek vrednosti ter
- opremo in druga opredmetena osnovna sredstva ter njihov popravek vrednosti.

Med dolgoročnimi sredstvi in sredstvi v upravljanju so zajeta samo tista sredstva, ki so bila v PVZ nabavljena od 1. 1. 2016 dalje. Preostala sredstva, s katerimi razpolaga PVZ, niso zajeta v poslovnih knjigah PVZ zaradi zahtev, ki izhajajo iz operacije pridobivanja sredstev za projekt »Celovita ureditev kompleksa Parka vojaške zgodovine«, in projektov pred začetkom samostojnega poslovanja PVZ. Sredstva se bodo ustrezno prenesla v upravljanje v skladu s Pogodbo o upravljanju med Občino Pivka in PVZ.

Neopredmetena sredstva predstavljajo premoženjske pravice in programsko opremo. Nabavna vrednost neopredmetenih sredstev znaša na dan 31. 12. 2025 13.526,61 eur, popravek vrednosti pa 11.453,79 eur.

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo zgradbe, oprema in drobni inventar. Na dan 31. 12. 2025 znaša nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev 321.620,54 eur, popravek vrednosti pa 158.976,51 eur.

Osnovna sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Pri obračunu amortizacije so bile upoštevane amortizacijske stopnje, ki so usklajene z Navodilom o načinu odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. 58/10). Med drobni inventar so zajeta sredstva, ki imajo dobo koristnosti daljšo od enega leta, vrednost posameznega sredstva pod 500,00 eur in ki so ob nabavi prenesena v uporabo s takojšnjim odpisom celotne vrednosti sredstva.

Osnovna sredstva v upravljanju se knjigovodsko vodijo ločeno od ostalih osnovnih sredstev, financiranih iz prejetih donacij ali projektov, kar je razvidno iz registra osnovnih sredstev.

Popis sredstev je potekal ročno in v skladu z navodili o popisu. Inventurna komisija ni predlagala nobenega sredstva za odpis.

B.) Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi sredstvi izkazujemo:

- denarna sredstva v blagajnah,
- dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah,
- kratkoročne terjatve do kupcev,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta,
- druge kratkoročne terjatve in
- aktivne časovne razmejitve.

PVZ ima na dan 31. 12. 2025 za 83.730,44 eur kratkoročnih sredstev in aktivnih časovnih razmejitev ter jih sestavljajo:

- denarna sredstva v blagajnah iz naslova blagajniških minimumov v višini 600,00 eur,
- denarna sredstva na računu, odprtem pri Upravi RS za javna plačila v višini 44.129,56 eur,
- denarna sredstva na prehodnem kontu v višini 3.542,37 eur,
- kratkoročne terjatve do kupcev v višini 4.889,01 eur,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 17.085,12 eur,
- druge kratkoročne terjatve iz naslova vstopnega ddv in terjatev za davek od preplačil davka od dohodkov pravnih oseb v višini 10.401,59 eur,
- aktivne časovne razmejitve v višini 3.082,79 eur.

Terjatve do kupcev in proračunskih uporabnikov so na dan 31. 12. 2025 usklajene in potrjene z obrazci IOP. Inventurna komisija ni predlagala za odpis nobene terjatve.

Aktivne časovne razmejitev sestavljajo kratkoročno odloženi odhodki iz naslova zavarovanj in stroškov najemnin, ki so po vsebini odhodki poslovnega leta 2026.

C.) Zaloge

PVZ izkazuje na dan 31.12.2025 za 65.496,88 eur zalog trgovskega blaga v muzejski trgovini Magazin. V postavki zalog so vsebovane zaloge na centralnih skladiščih, vrednost komisjskega blaga v skladiščih se vodi na izvenbilančnih kontih skupine 999. Zaloge v centralnih skladiščih se vodijo po nabavni ceni po metodi FIFO. Inventurno stanje je bilo na dan 31. 12. 2025 usklajeno s knjigovodskim stanjem zalog. Od ugotovljenega inventurnega primanjkljaja, odpisov blaga in lastne porabe blaga je bil odveden ustrezen davek na dodano vrednost.

PASIVA

D.) Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi obveznostmi izkazujemo:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih,
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev,
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja in
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

PVZ ima na dan 31. 12. 2025 za 69.940,94 eur kratkoročnih obveznosti in jih sestavljajo:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih iz naslova plač, prispevkov delojemalcev in dohodnine za plačo za mesec december v višini 32.458,87 eur,
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v višini 27.248,32 eur,
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja v višini 9.932,43 eur ter
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 301,32 eur.

E.) Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Med lastnimi viri in dolgoročnimi obveznostmi izkazujemo:

- dolgoročne pasivne časovne razmejitve in
- ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki tekočega poslovnega leta in preteklega poslovnega leta z upoštevanjem porabe presežka.

PVZ ima na dan 31. 12. 2025 za 244.003,23 eur lastnih virov in dolgoročnih obveznosti in jih sestavljajo:

- obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v višini 164.716,85 eur,

- ugotovljeni presežki prihodkov nad odhodki po izvzemu davka od dohodka v višini 79.286,38 eur.

2. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Izkaz prihodkov in odhodkov je sestavljen na podlagi Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava ter Računovodskih standardov. Pri sestavitvi tega izkaza določeni uporabniki upoštevamo računovodsko načelo nastanka poslovnega dogodka.

V svojih poslovnih knjigah vodi PVZ odhodke po naravni vrsti stroškov, in sicer:

- stroški materiala,
- stroški storitev,
- stroški dela,
- stroški amortizacije,
- drugi stroški,
- finančni odhodki in
- drugi odhodki.

Prihodki so razdeljeni na:

- prihodke iz poslovanja, kamor so vključeni prihodki proračunov, javne službe in prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu,
- finančne prihodke ter
- druge prihodke.

PRIHODKI

A.) Prihodki od poslovanja

Prihodki iz poslovanja znašajo za leto 2025 1.042.447,75 eur in so za 3 odstotke višji kot preteklo poslovno leto. Sestavljajo jih:

1. prihodki iz občinskega proračuna iz naslova Pogodbe o financiranju rednega delovanja v višini 49.435,68 eur, ki so namenjeni pokrivanju stroškov blaga in materiala ter stroškov plač in skupaj predstavljajo 5 odstotkov vseh doseženih poslovnih prihodkov,
2. prihodki iz naslova Pogodbe o financiranju pooblaščenega muzeja za leto 2025 v višini 288.170,54 eur in predstavljajo 28 odstotkov vseh prihodkov iz poslovanja,
3. prihodki iz naslova Pogodbe o skupnem sodelovanju z MORS-om v višini 70.000,00

4. prihodki iz naslova Javnega poziva za kroženje kulturnih projektov v letu 2025 v višini 1.920,00 eur,
5. prihodki iz proračuna za zimski regres v višini 8.039,00 eur,
6. prihodki od prodaje storitev iz opravljanja javne službe v višini 418.497,98 eur, kjer so zajeti prihodki od vstopnin in prijavnin na dogodke, ki se nanašajo na javno službo po Odloku o ustanovitvi ter predstavljajo 43 odstotkov vseh poslovnih prihodkov,
7. prihodki iz naslova prejetih donacij v višini 1.194,44 eur,
8. prihodki od prodaje blaga v muzejski trgovini Magazin v višini 146.364,80 eur ter 6.923,69 eur prihodkov od zaračunanih skupnih stroškov,
9. ostali prihodki, pridobljeni na trgu (sponzorska sredstva, prihodki od prodaje storitev na simulatorju letenja, vodenja izven muzeja, izvajanje promocije na dogodkih in razne provizije) v višini 51.901,62 eur.

Tabela: Prihodki od storitev opravljanja javne dejavnosti po odloku o ustanovitvi za leto 2025, 2024 in 2023 (vrednosti v eur)

	2025	2024	2023
vstopnine v PVZ (od tega samo podmornica) (od tega samo čoln P111)	416.504,66 (54.241,57) (10.774,57)	430.508,92 (56.462,83)	430.250,00 (53.816,00)
prijavnine na dogodke v PVZ			
dodatno vodenje po muzeju	1.993,32	1.632,68	1.482,00
dodatna ponudba			
Skupaj	418.497,98	432.141,60	431.732,00

B.) Finančni prihodki

PVZ ima za 1.827,98 eur finančnih prihodkov iz naslova pozitivnih obresti na enotnem zakladniškem računu.

C.) Drugi prihodki

PVZ ima za 1.610,94 eur drugih prihodkov iz naslova prejetih odškodnin.

Č.) Prevrednotovalni poslovni prihodki

PVZ ni imel prevrednotovalnih poslovnih prihodkov.

ODHODKI

D.) Stroški blaga, materiala in storitev

Stroški blaga, materiala in storitev znašajo za leto 2025 532.434,88 eur in so za 3 odstotke nižji kot preteklo poslovno leto. Sestavljajo jih:

1. nabavna vrednost prodanega materiala in blaga v višini 82.256,42 eur,
2. stroški materiala v višini 79.954,54 eur in
3. stroški storitev v višini 370.223,92 eur.

Tabela: Stroški materiala za 2025, 2024 in 2023

	2025	2024	2023
električna energija in omrežnina	35.308,03	41.546,75	41.385,00
gorivo za vozila, eksponate in kosilnice	4.184,46	3.035,65	2.221,00
kurivo za ogrevanje	6.287,13	7.195,05	6.115,00
material za čiščenje	2.582,23		
material za tekoče vzdrževanje	14.717,87	12.933,81	13.972,00
pisarniški material	2.986,87		2.747,00
strokovna literatura	1.324,17	1.197,93	1.541,00
drugi stroški materiala	12.563,78	31.398,44	24.492,00
Skupaj	79.954,54	97.307,63	92.473,00

Tabela: Stroški storitev za 2025, 2024 in 2023

	2025	2024	2023
prevozne storitve cestnega prometa	760,57	2.699,72	1.317,00
varnost pri delu	614,48	882,52	1.497,00
storitve v zvezi z delavnicami in razstavami	12.426,06	16.342,77	35.489,00
prevodi, lektoriranje, fotograf. za razstave	10.854,78	9.482,16	11.550,00
razne storitve ob dogodkih v PVZ	9.963,00	2.569,84	942,00
poštne storitve	4.002,24	2.393,07	1.951,00
stroški provizije pri najemu simulatorja	923,06	11.722,92	15.629,00
provizija od prodaje za trgovino Magazin	21.953,91	23.746,93	23.440,00
telefon in optika	1.169,14	2.514,86	2.471,00
stroški udeležbe na sejnih, simpozijih	623,84	460,26	336,00
varovanje zgradb in prostorov	4.017,94	3.609,04	4.424,00
turistično vodenje zunanjih izvajalcev	570,89	5.123,82	6.001,00
tiskarske storitve	25.805,19	13.641,83	16.082,00
st. zunanjih izvajalcev na muzejskih razst.	1.822,40	1.850,00	11.814,00
vzdrževanje poslovnih prostorov	6.333,36	7.770,84	8.402,00
najemnina oglasnega prostora	1.083,87	1.083,87	1.084,00
investicijsko vzdrževanje	16.419,19	15.633,86	32.772,00
vzdrževanje programske opreme	14.244,25	19.332,31	16.594,00
najemnine računalniške opreme	3.923,70	3.299,15	4.721,00
druge najemnine		239,69	
najemnine reklamnih površin	1.012,30	1.017,85	968,00
najemnina nezaz. stavb. zemljišča	20.197,80	19.609,51	19.435,00
provizije poslovne banke in UJP	5.603,27	6.312,53	5.933,00
zavarovalne premije za opremo	5.438,94	4.099,23	4.750,00
zavarovalne premije za obiskovalce	4.434,06	5.942,61	5.901,00

zavarovalne premije za vozila	2.236,81	2.300,00	2.379,00
izobraževanje zaposlenih	1.336,66	1.950,17	1.625,00
svetovalne, revizorske, intelektualne stor.	5.112,28	9.303,11	5.503,00
stroški pogostitev ob dogodkih		1.891,53	1.409,00
komunalne storitve – voda	4.664,77	3.883,96	3.677,00
komunalne storitve – odvoz odpadkov	4.247,04	5.274,72	3.515,00
Storitve letalskih in cestnih prevozov	996,18		1.835,00
povračila stroškov prevoza v državi	4.426,77	4.621,74	7.987,00
povračila stroškov prevoza v tujini	194,77		
zdravstvene storitve	1.039,08	645,24	295,00
stroški nočitev tujina in doma	1.510,74	1.704,35	1.282,00
stroški podjetniških pogodb	15.931,81	14.582,70	10.650,00
storitve reprezentance	16.503,02	13.750,78	12.894,00
oglaševalske storitve	57.038,40	41.130,97	35.658,00
študentsko delo	76.210,45	88.359,29	90.539,00
stroški za službena oblačila	2.071,90	3.319,87	3.244,00
drugi stroški	2.505,00	910,00	880,00
Skupaj	370.223,92	375.009,62	416.875,00

E.) Stroški dela

Višina plač je usklajena z določili Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti, Zakonom o sistemu plač javnih uslužbencev in Zakonom o urejanju javnih financ. Stroški dela zajemajo:

- bruto plače,
- prispevke delodajalca in
- druge stroške dela.

V letu 2025 je bilo v PVZ doseženih za 463.559,64 eur stroškov dela in jih sestavljajo:

1. Plače in nadomestila plač v višini 372.032,91 eur. V znesku so zajete plače zaposlenih za redno delo, praznike, letni dopust, boleznine, nadure in delovno uspešnost zaradi povečanega obsega dela kot posledice nezasedenosti delovnih mest po sprejeti sistematizaciji delovnih mest ter redno delovno uspešnost za leto 2025.
2. Prispevki delodajalca za socialno varnost v višini 30.496,52 eur. Podatek zajema prispevke delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
3. Drugi stroški dela v višini 61.030,21 eur. Podatek zajema povračila stroškov za prevoz na delo, prehrano na delu, regres in premije KPZJU.

Stroški dela so se v letu 2025 za 16 odstotkov povečali glede na preteklo poslovno leto, predstavljajo pa 46 odstotkov vseh odhodkov PVZ. Dvig stroška plač je bil posledica zaposlitve sodelavke na delovno mesto Samostojni strokovni delavec, kar je bilo predvideno v finančnem načrtu. Ena sodelavka se je v sredini leta vrnila iz porodniške,

zagotovo pa je svoj delež k dvigu stroška plač prispeval nov plačni sistem v javnem sektorju.

F.) Stroški amortizacije

Amortizacija je obračunana po metodi enakomerne časovne amortizacije, tako da so stopnje amortizacije enake ves čas uporabe sredstva. Amortizacija je obračunana v skladu z zakonskimi stopnjami, ki jih je potrdilo pristojno ministrstvo. Vključuje stroške takojšnjega odpisa drobnega inventarja in opreme, katere posamična nabavna vrednost ne presega 500 eur. Amortizacija se obračuna ločeno za sredstva v upravljanju in ločeno za sredstva, pridobljena iz drugih virov.

Stroški amortizacije znašajo za leto 2025 35.205,34 eur. Celotna amortizacija se pokrije v breme ustreznih virov med lastnimi viri in dolgoročnimi obveznostmi.

Vsi popravki vrednosti sredstev bremenijo tekoče poslovno leto 2025 in so knjiženi kot zmanjšanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev.

G.) Drugi stroški

Skupaj je bilo v letu 2025 za 18.051,40 eur drugih stroškov. Med drugimi stroški izkazujemo vplačane članarine združenj, stroške ddv-ja od ugotovljenih primanjkljajev pri inventuri, izplačilo dijakom in študentom pri obvezni praksi, stroške poslovnih daril ter stroške zavarovanj pri opravljanju družbeno koristnega dela. Največji delež drugih stroškov predstavlja odmera in plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2025 v višini 14.887,12 eur.

H.) Finančni odhodki

Postavka finančnih odhodkov v skupnem znesku 4.312,01 eur zajema obresti iz naslova najetega posojila, obresti od dobaviteljev ter prevrednotovalne odhodke iz naslova priznanih provizij pri prodaji darilnih bonov podjetja Zvezdar d.o.o.

I.) Drugi odhodki

PVZ v letu 2025 ne izkazuje drugih odhodkov.

J.) Prevrednotovalni poslovni odhodki

PVZ v letu 2025 ne izkazuje prevrednotovalnih poslovnih odhodkov.

K.) Presežek prihodkov

Za leto 2025 je bil ugotovljen presežek prihodkov nad odhodki po načelu nastanka poslovnega dogodka v višini 27.528,74 eur. PVZ ima iz naslova ugotovljenega presežka za 7.654,42 eur obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb. Presežek prihodkov nad odhodki po odbitku davka od dohodkov pravnih oseb v višini 19.874,32 eur se prenaša med nerazporejeni presežek prihodkov nad odhodki med lastne vire in dolgoročne obveznosti PVZ. Presežek se razporedi v skladu s sklepom Sveta PVZ.

3. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Po 22. členu Zakona o zavodih se kot javne službe opravljajo z zakonom oz. odlokom občine ali mesta na podlagi zakona določene dejavnosti, katerih trajno in nemoteno opravljanje zagotavlja v javnem interesu republika, občina ali mesto. Tržna dejavnost se nanaša na prodajo storitev, opravljenih za trg. V poslovnih knjigah za leto 2025 zagotavljamo ločeno evidenco prihodkov (po izbranih kontih), ki so nastali z opravljanjem javne službe, in prihodkov, ki so nastali na trgu.

V letu 2025 je bilo ustvarjenih za 840.696,56 eur prihodkov iz naslova opravljanja javne službe in 205.190,11 eur prihodkov od prodaje blaga ter storitev na trgu. Opravljanje dejavnosti na trgu predstavlja 20 odstotkov vseh ustvarjenih prihodkov PVZ.

Pri razporejanju odhodkov na tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki smo ga upoštevali pri pripravi finančnega načrta za leto 2025. Med odhodke iz tržne dejavnosti so neposredno uvrščeni odhodki iz naslova nabavne vrednosti prodanega materiala in blaga trgovine ter polovica zneska plače in vseh pripadajočih stroškov dela zaposlenega vodje trgovine. Prav tako so med odhodke iz tržne dejavnosti neposredno in v celotnem obsegu razporejeni odhodki iz naslova provizije pri prodaji v trgovini v skladu s Pogodbo o poslovnem sodelovanju in najemu opremljenega poslovnega prostora med Občino Pivka in PVZ ter letni strošek najemnine za poslovni prostor trgovine Magazin.

Pri razporejanju ostalih stroškov materiala, storitev, amortizacije, drugih stroškov, finančnih odhodkov in prevrednotovalnih odhodkov smo upoštevali sodilo deleža prihodkov na trgu v celotnih prihodkih PVZ. Iz osnove za obračun deleža tržnih odhodkov od vseh odhodkov so izvzeti stroški, ki so predmet sklopa II, ki po vsebini predstavljajo variabilne stroške realizacije novih razstav in so predmet programa, vezanega na poslanstvo muzeja, ki jih obravnava Strokovna komisija za premično kulturno dediščino Ministrstva za kulturo, stroškov, ki so bili predmet financiranja po Programu sodelovanja med MORS in PVZ za leto 2025, stroškov, ki jih po Pogodbi o financiranju delovanja financira Občina Pivka ter stroškov, ki so bili predmet projekta Gostovanje razstave »Tomos drvi v (pozabo) arhiv po pogodbi z Ministrstvom za kulturo.

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti izkazujemo za leto 2025 13.029,46 eur presežka prihodkov nad odhodki iz izvajanja javne službe in 6.844,86 eur presežka prihodkov nad odhodki od prodaje na trgu po odbitku davka od dohodkov.

4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, v katerega se vpisujejo podatki o prilivih in odlivih, ki jih določeni uporabniki izkazujejo v poslovnih knjigah po drugem odstavku 11. člena Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Določeni uporabniki moramo izkazovati prihodke in odhodke po načelu denarnega toka – plačane realizacije. Takšno izkazovanje naj bi zagotavljalo primerljive podatke, ki so potrebni za spremljanje gibanja sredstev javnih financ na ravni države in občin. Pri evidenčnem izkazovanju podatkov se upoštevajo pravila, ki veljajo za druge uporabnike, ne pa pravila iz Slovenskih računovodskih standardov. Podatki, izkazani v tem izkazu, niso primerljivi s podatki,

izkazanimi na kontih skupine 46 – zaračunani odhodki določenih uporabnikov in 76 – zaračunani prihodki določenih uporabnikov. Po načelu denarnega toka se prihodek pripozna, ko sta izpolnjena dva pogoja:

1. poslovni dogodek je nastal oz. storitev je bila opravljena in
2. prišlo je do prejema ali izplačila denarja oz. njegovega ekvivalenta.

Pri pripravi izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka smo upoštevali spremembo Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, ki so bila podana s strani Ministrstva za finance (410-11/2020-3).

V tem obrazcu izkazujemo sredstva, pridobljena iz občinskega proračuna in državnega proračuna za tekočo porabo po načelu denarnega toka, ločeno od lastnih pridobljenih sredstev, ustvarjenih z javno službo, in tistih, ki so ustvarjena na trgu.

V letu 2025 je imel PVZ 1.046.826,39 eur prilivov iz naslednjih virov:

- sredstev iz občinskega proračuna po Pogodbi o financiranju delovanja Javnega zavoda-Park vojaške zgodovine Pivka za leto 2025 in Aneksa št. 1 k prej navedeni pogodbi, za pokrivanje izdatkov za blago ter storitve v višini 3.850,00 eur in za plače v višini 45.585,68 eur,
- sredstev iz državnega proračuna Ministrstva za kulturo RS po Pogodbi št. 3340-24-1870036 o financiranju pooblaščenega muzeja v letu 2025 in Aneksom št. 1 k prej omenjeni pogodbi v višini 287.728,07 eur,
- sredstev po Programu medsebojnega sodelovanja med MORS in PVZ za leto 2025 v višini 70.000,00 eur,
- sredstev iz naslova izvajanja javne službe pooblaščenega muzeja (vstopnine, prijavnine na dogodke, vodenje po muzeju) v višini 419.640,99 eur,
- prejetih obresti od pozitivnega stanja EZR v višini 1.703,70 eur,
- prejetih sredstev iz občinskih virov za izplačilo zimskega regresa v višini 8.039,00 eur,
- prihodkov iz naslova projekta Gostovanje razstave »Tomos drvi v (pozabo) arhiv« v višini 1.920,00 eur,
- prejetih dotacij v višini 1.194,44 eur in
- sredstev, pridobljenih s prodajo blaga in storitev na trgu, v višini 207.164,51 eur.

Sredstva iz državnega proračuna Ministrstva za kulturo, za financiranje delovanja pooblaščenega muzeja predstavljajo 28 odstotkov vseh prilivov, sredstva iz občinskega proračuna predstavljajo 5 odstotkov vseh prilivov, pridobljena sredstva iz naslova vstopnin in prijavnin na dogodke 40 odstotkov vseh prilivov, sredstva, pridobljena na trgu, pa 20 odstotkov vseh prilivov.

V letu 2025 je imel PVZ za 1.035.822,60 eur odlivov za naslednje izdatke:

- plače in druge izdatke zaposlenim v višini 393.650,61 eur,
- prispevke delodajalcev za socialno varnost v višini 62.428,49 eur,
- izdatke za blago in storitve v višini 563.809,54 eur in
- investicije v osnovna sredstva v višini 15.933,96 eur.

PVZ ima na dan 31. 12. 2025 ustvarjeni presežek prilivov nad odlivi v višini 11.003,79 eur.

Tabela: Primerjava doseženih prilivov in odlivov 2025 s finančnim načrtom za 2025 (denarni tok)

Postavka	Realizacija 2025	Plan 2025	Real./Plan 2025
Skupaj prihodki	1.046.826,39	1.052.000,00	0,99
1.Prihodki za izvajanje javne službe	839.661,88	833.000,00	1,01
- prihodki iz državnega proračuna-MK	287.728,07	291.266,00	0,98
- prihodki iz občinskih proračunov	49.435,68	80.000,00	0,61
- prihodki iz državnega proračuna-MORS	70.000,00	60.000,00	1,16
- prihodki iz občinskih pror. za zimski regres	8.039,00		
- prihodki prejetih obresti	1.703,70		
- drugi tekoči prihodki za izvajanje javne službe	419.640,99	401.734,00	1,04
- prejete donacije	1.194,44		
- prejeta sredstva projektov	1.920,00		
- prejeta sredstva od drugih evropskih institucij			
2.Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	207.164,51	219.000,00	0,94
Skupaj odhodki	1.035.822,60	1.052.000,00	0,98
3.Odhodki za izvajanje javne službe	842.357,81	853.560,00	0,98
- plače in drugi izdatki zaposlenim	369.819,49	363.488,00	1,01
<i>*plače in dodatki</i>	248.562,51	297.025,00	0,83
<i>*regres za letni dopust</i>	24.250,12	16.275,00	1,50
<i>*povračila in nadomestila</i>	64.989,35	32.482,00	2,00
<i>*sredstva za delovno uspešnost</i>	13.329,18	5.648,00	2,36
<i>*sredstva na nadurno delo</i>	18.020,11	12.058,00	1,49
<i>*drugi izdatki zaposlenim</i>	668,22		
- prispevki delodajalcev za socialno varnost	58.680,29	56.672,00	1,03
- izdatki za blago in storitve	397.924,07	393.400,00	1,01
<i>*pisarniški in splošni material in storitve</i>	135.472,12	112.146,00	1,20
<i>*poseben material in storitve</i>	15.303,58	17.200,00	0,88

<i>*energija, voda, komunalne storitve, komunikacije</i>	47.069,22	46.610,00	1,02
<i>*prevozni stroški in storitve</i>	4.787,79	4.029,00	1,18
<i>*izdatki za službena potovanja</i>	5.556,70	7.742,00	0,71
<i>*tekoče vzdrževanje</i>	51.670,34	59.724,00	0,86
<i>*poslovne najemnine in zakupnine</i>	38.207,87	31.679,00	1,21
<i>*kazni in odškodnine</i>			
<i>*drugi operativni odhodki</i>	99.856,45	114.270,00	0,87
- investicijski odhodki	15.933,96	40.000,00	0,39
4.Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	193.464,79	199.590,00	0,97
- plače in izdatki zaposlenim	23.831,12	27.290,00	0,87
- prispevki delodajalcev za soc. varnost	3.748,20	6.100,00	0,61
- izdatki za blago in storitve	165.885,47	172.300,00	0,96
Presežek prihodkov nad odhodki	11.003,79		
Presežek odhodkov nad prihodki			

Tabela: Primerjava doseženih postavk po načelu denarnega toka, plana za navedene postavke, vrednost financiranja Ministrstva za kulturo na področju izvajanja javne službe za leto 2025

Postavka	Doseženo 2025	Plan 2025	Financiranje MK po pogodbi 2025
*stroški dela za plače, prispevke in druge osebne prejemke1 zaposlenim, ki jih financira MK (6 zaposlenih)	207.888,00	211.426,00	207.888,00
*stroški dela za plače, prispevke in druge osebne prejemke zaposlenim, ki so financirani iz drugih virov	220.611,78	207.584,00	
*splošni stroški delovanja	147.893,07	152.075,00	50.540,00
*programski materialni stroški:	250.031,00	241.325,00	29.300,00
<i>sklop I</i>	<i>189.290,00</i>	<i>181.325,00</i>	<i>16.200,00</i>
<i>sklop II</i>	<i>60.741,00</i>	<i>60.000,00</i>	<i>13.100,00</i>
*izdatki za blago in storitve za projekte			
*izdatki za investicije	15.933,96	40.000,00	
*drugi transferi			
SKUPAJ ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE*	842.357,81	852.410,00	287.728,00

Iz tabele je razvidno, da so bili doseženi splošni stroški delovanja za 3 odstotke nižji od planiranih. Doseženi programski stroški so bili za 4 odstotke višji od planiranih. Razliko gre pripisati obogatitvi programa z dodatnimi razstavami, kot je bilo sprva planirano.

5. Izračun presežka po Zakonu o fiskalnem pravilu

Posredni uporabniki proračuna morajo po Zakonu o fiskalnem pravilu (Ur. l. 55/15) izračunavati presežek, ki pa je drugačen kot presežek, izračunan po računovodskih pravilih.

Izračun presežka prihodkov nad odhodki po denarnem toku po ZIPRS:

Postavka	Vrednost v eur
vsi prihodki po denarnem toku (konto 799000)	1.046.826,39
- vsi odhodki po denarnem toku (konto 499000)	1.035.822,60
= presežek po denarnem toku	+11.003,79
- neplačane obveznosti kontov 21, 22, 23, 24 in 29 na dan 31. 12. 2025	-69.940,94
= izid	-58,937,15

Presežek se izračuna tako, da se presežek po denarnemu toku na dan 31. 12. 2025 zmanjša za neplačane obveznosti (konti skupine 21, 22, 23, 24 in 29), neporabljena namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljena sredstva za investicije.

Izračunan presežek po fiskalnem pravilu za leto 2025 je negativen, zato se celoten presežek, izračunan po računovodskih pravilih, porabi v skladu s predpisi in akti o ustanovitvi PVZ.

6. Druga razkritja v skladu z 27. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava

Ob upoštevanju 27. člena Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava podajamo naslednja druga razkritja:

6.1. Sodilo za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Pri razporejanju dela odhodkov na tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki smo ga upoštevali pri pripravi finančnega načrta za leto 2025. Med odhodke iz tržne dejavnosti

so neposredno uvrščeni celotni stroški nabavne vrednosti prodanega blaga v trgovini (konto 466000) ter polovica celotnega zneska plače in vseh pripadajočih stroškov dela zaposlenega sodelavca, ki vodi trgovino. Prav tako so med odhodke iz tržne dejavnosti neposredno in v celotnem obsegu razporejeni odhodki iz naslova provizije pri prodaji v trgovini v skladu s Pogodbi o poslovnem sodelovanju in najemu opremljenega poslovnega prostora med Občino Pivka in PVZ ter letni strošek najemnine za poslovni prostor trgovine Magazin.

Pri razporejanju ostalih stroškov materiala, storitev, amortizacije, drugih stroškov, finančnih odhodkov in prevrednotovalnih odhodkov smo upoštevali sodilo deleža prihodkov na trgu v celotnih prihodkih PVZ. Iz osnove za obračun deleža tržnih odhodkov od vseh odhodkov so izvzeti stroški, ki so predmet sklopa II, ki po vsebini predstavljajo variabilne stroške realizacije novih razstav in so predmet programa, vezanega na poslanstvo muzeja, ki jih obravnava Strokovna komisija za premično kulturno dediščino Ministrstva za kulturo, stroškov, ki so bili predmet financiranja po Programu sodelovanja med MORS in PVZ za leto 2025, stroškov, ki jih po Pogodbi o financiranju delovanja financira Občina Pivka ter stroškov, ki so bili predmet projekta Gostovanje razstave »Tomos drvi v (pozabo) arhiv po pogodbi z Ministrstvom za kulturo.

Celotni tržni prihodki PVZ predstavljajo 20 odstotkov celotnih prihodkov PVZ. Po izračunanem deležu smo ustrezno preračunali stroške materiala, stroške storitev, druge stroške, finančne odhodke in druge odhodke ter jih razporedili v tržno dejavnost PVZ.

6.2. Nameni, za katere so bile oblikovane dolgoročne rezervacije, ter oblikovanje in porabe dolgoročnih rezervacij po namenih

PVZ nima oblikovanih dolgoročnih rezervacij za poslovno leto 2025.

6.3. Vzroki za izkazovanje presežka prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V izkazu prihodkov in odhodkov PVZ za leto 2025 je bil izkazan presežek prihodkov nad odhodki v višini 27.528,74 eur pred obdavčitvijo davka od dohodkov pravnih oseb, ki znaša 7.654,42 eur. Čisti presežek prihodkov nad odhodki leta 2025 v višini 19.874,32 eur se prenaša na postavko presežka v bilanci stanja (konto 985). Presežek se bo ustrezno prerazporedil v skladu s sklepom Sveta Zavoda.

Z vidika poslovanja je bilo poslovno leto 2025 za Park vojaške zgodovine zelo uspešno. Poudariti je treba celotno strukturo prihodkov, kjer je razvidno, da PVZ ustvari z vstopninami 40 odstotkov prihodkov, s samo tržno dejavnostjo pa 20 odstotkov prihodkov.

6.4. Metoda vrednotenja zalog gotovih izdelkov v trgovini ter postavke na izvenbilančnih kontih

Zaloge v centralnem skladišču (trgovina Magazin) se vodijo po nabavni ceni po metodi FIFO. Nabavna vrednost (konto 363000) je podana v bilanci stanja med postavko zalog.

Zaloge v komisijskem skladišču (trgovina Magazin) so knjižene izvenbilančno na kontih 999.

Centralno skladišče	Konto na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
	363000 - Zaloga	65.496,88
Komisijsko skladišče		
	999000 - Blago v komisijski prodajalni po prodajnih cenah	36.018,88
	999001 - obveznost do lastnika blaga	21.277,52
	999002 - vrednost marže v prodajni vrednosti zaloge	9.555,78
	999003 - vrednost 22 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	4.733,42
	999004- vrednost 9,5 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	82,24
	999005 - vrednost 5 % ddv v prodajni vrednosti zaloge	369,92

6.5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev ter ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih neplačila

PVZ izkazuje na dan 31. 12. 2025 za 4.755,01 eur terjatev do domačih kupcev.

Postavka na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
Nezapadle	3.823,28
Zapadle nad 90 dni	738,00
Zapadle do 90 dni	193,73
Zapadle do 60 dni	
Zapadle do 30 dni	
Skupne terjatve (konto 120000)	4.755,01

Pri terjatvah do kupcev deluje PVZ v skladu s skrbnostjo dobrega gospodarja. S kupci, ki zamujajo s plačili preko plačilnega roka, se takoj vzpostavi kontakt in pošlje pisni opomin.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na zadnji bilančni dan 17.745,17 eur.

Postavka na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
Nezapadle	17.085,12
Zapadle nad 90 dni	
Zapadle do 90 dni	
Zapadle do 60 dni	
Zapadle do 30 dni	
Skupne terjatve (konto 14)	17.085,12

Med kratkoročnimi terjatvami do uporabnikov enotnega kontnega načrta (konto 140000) je vključena terjatev po RS Ministrstva za kulturo v skupni višini 16.514,44 eur. Predmet terjatve je zahtevek za povračilo stroškov plač za mesec december 2025 in je predmet izplačila v januarju 2026.

6.6. Podatki o obveznostih, ki so zapadle v plačilo do konca poslovnega leta

PVZ izkazuje na dan 31.12.2025 za 25.917,42 eur obveznosti do domačih dobaviteljev.

Postavka na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
Nezapadle	25.917,42
Zapadle nad 90 dni	
Zapadle do 90 dni	
Zapadle do 60 dni	
Zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 220)	25.917,42

PVZ izkazuje na dan 31.12.2025 za 309,40 eur obveznosti do tujih dobaviteljev.

Postavka na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
Nezapadle	309,40
Zapadle nad 90 dni	
Zapadle do 90 dni	
Zapadle do 60 dni	
Zapadle do 30 dni	

Skupne obveznosti (konto 221000)	309,40
---	---------------

Obveznosti do domačih in tujih dobaviteljev so bile poravnane v začetku leta 2026.

PVZ izkazuje na dan 31.12.2025 za 9.932,43 eur drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja.

Postavka na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
Nezapadle	9.932,43
Zapadle nad 90 dni	
Zapadle do 90 dni	
Zapadle do 60 dni	
Zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 23)	9.932,43

Vse druge kratkoročne obveznosti, ki zajemajo obveznost za prispevke delodajalca na plačo, obveznosti za ddv ter obveznosti za premije kolektivnega prostovoljnega zavarovanja javnih uslužbencev na zadnji bilančni dan, so v celoti nezapadle.

PVZ izkazuje na dan 31.12.2025 za 301,32 eur obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

Postavka na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
Nezapadle	301,32
Zapadle nad 90 dni	
Zapadle do 90 dni	
Zapadle do 60 dni	
Zapadle do 30 dni	
Skupne obveznosti (konto 24)	301,32

Vse obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so bile poravnane v začetku leta 2026.

6.7. Viri sredstev, uporabljeni za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva ter dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe)

V letu 2025 je bilo nabavljenih za 15.933,96 eur osnovnih sredstev.

Nabava sredstev po viru	Vrednost v eur
Sredstva, nabavljena iz presežkov preteklih let po sklepih Sveta PVZ (tudi za lastno udeležbo pri projektnih	15.933,96

sredstvih)	
- neopredmetena sredstva	
- oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	15.933,96
Skupaj	15.933,96

Sredstva se v registru osnovnih sredstev vodijo ločeno glede na vir nabave.

6.8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Na dan 31. 12. 2025 izkazuje PVZ za 48.271,93 eur prostih denarnih sredstev.

Postavka na dan 31. 12. 2025	Vrednost v eur
denarna sredstva v blagajni iz naslova blagajniškega minimuma (konto 100001)	600,00
- blagajna vstopnine PVZ	300,00
- blagajna trgovina Magazin	300,00
denar na poti (konto 109000)	3.542,37
sredstva na računu UJP (konto 110000)	44.129,56
Skupaj	48.271,93

6.9. Razlogi za pomembnejše spremembe stalnih sredstev

Vsa stalna sredstva PVZ so nabavljena od leta 2016 dalje. Inventurna komisija ni ugotovila nobenih sredstev, ki bi bila uničena ali poškodovana in potrebna odpisa. Zmanjšanje vrednosti sredstev je zato posledica obračunane amortizacije sredstev.

Sredstva po registrih (vrednosti v eur)	Sedanja vrednost 1.1.2025	Nove nabave	Amortiz. 2025	Sedanja vrednost 31.12.202
lastna sredstva	14.835,20		585,60	14.249,60
sredstva v upravljanju	21.445,69		2.992,96	18.452,73
drobni inventar				
sredstva iz donacij				
sredstva iz projektov	20.889,46		5.192,71	15.696,75
sredstva iz presežkov	25.216,87		8.407,98	16.808,89
sredstva iz inv. trans. 23	40.542,72		5.367,01	35.175,71

sredstva iz presež. 24	31.387,04		6.580,08	24.806,96
Sredstva iz inv. trans. 24	29.671,25		5.095,80	24.575,45
Sredstva iz presež. 25		15.933,96	983,20	14.950,76
Skupaj	183.988,23	15.933,96	35.205,34	164.716,85

6.10. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih in neopredmetenih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti

V nadaljevanju so v tabeli navedena osnovna sredstva iz šestih sklopov registrov osnovnih sredstev, kjer je razvidno, da so nekatera sredstva že v celoti amortizirana, vendar se še vedno uporabljajo pri opravljanju dejavnosti.

Inv. št.	Naziv OS	Datum nabave	Nabavna 31. 12. 2025	Odpisana 31. 12. 2025	Sedanja 31. 12. 2025
	1. sklop registra OS				
1	LICENCA TS PRESTIGE PODJETJE	11.08.2016	183,00	183,00	0
2	LICENCA TS PRESTIGE PE TRGOVEC PRODAJA VSTOPNIC	11.08.2016	481,90	481,90	0
3	LICENCA TS PRESTIGE PE TRGOVEC EKO MUZEJ	11.08.2016	481,90	481,90	0
4	LICENCA TS PRESTIGE BLAGAJNA MALOPR. - VSTOPNINA	11.08.2016	366,00	366,00	0
5	LICENCA TS PRESTIGE BLAGAJNA MALOPRODAJA EKO	11.08.2016	366,00	366,00	0
6	LICENCA TS STATISTIKA MUZEJ	11.08.2016	183,00	183,00	0
7	LICENCA TS PRESTIGE STATISTIKA EKOMUZEJ	11.08.2016	183,00	183,00	0
8	LICENCA TS PRESTIGE PRENOS BLAGAJNE V CADIS	11.08.2016	549,00	549,00	0
9	RAČUNALNIK COLUMBUS 500 STANDARD, VSTOPNICE	11.08.2016	1.526,22	1.526,22	0
11	SWITCH GS-4210-24PL4C (1)	09.08.2016	1.219,11	1.219,11	0
12	SWITCH GS-4210-24PL4C (2)	09.08.2016	1.219,11	1.219,11	0
14	SWITCH GS-4210-24PL4C- PAVILJON A	03.10.2016	1.365,15	1.365,15	0
15	SWITCH GS-4210-24PL4C-PAVILJON B	03.10.2016	1.365,14	1.365,14	0
16	RAČUNALNIK HP PRODECL 400 G3- T.	13.10.2016	1.656,44	1.656,44	0
17	RAČUNALNIK PRODESK 400 G3-A.	13.10.2016	1.656,43	1.656,43	0
18	LICENCA TS PRESTIGE TISK VSTOPNIC	31.12.2016	231,80	231,80	0
19	SWITCH GS-4210-24PLC4C PAVILJON A	19.12.2016	1.370,02	1.370,02	0
23	MAKETA AERODROMA ŽELJAVA	14.11.2016	3.000,00	3.000,00	0
54	VITRINA ZA MAKETO ŽELJAVA	31.12.2016	3.020,00	3.020,00	0
56	ETHERNET PRENAPETOSTNA ZAŠČITA	23.12.2016	4.682,36	4.682,36	0
	2. sklop registra OS				
57	LICENCA TS PRESTIGE TRGOVINA	14.03.2017	1.133,50	1.133,50	0
58	LICENCA TRGOVINA MOB.	20.04.2017	306,00	306,00	0
59	SKLOP MAKET AMERIŠKIH BOJNIH LETAL	27.03.2017	836,00	836,00	0
60	PISARNIŠKI STOL V.	21.11.2017	214,31	214,31	0
61	PISARNIŠKI STOL L.	21.11.2017	214,31	214,31	0
62	PISARNIŠKI STOL M.	21.11.2017	214,31	214,31	0
63	PISARNIŠKI STOL S.	21.11.2017	212,76	212,76	0
64	RAČUNALNIK COLUMBUS 800 ST. TRGOVINA	14.03.2017	1.632,85	1.632,85	0
65	RAČUNALNIK PC DELL OPTIPLEX	01.02.2017	375,00	375,00	0
66	KOMBI TRANSPORTER	26.06.2017	500,00	500,00	0
70	PISARNIŠKI STOL-RAČ2	15.06.2018	244,48	244,48	0
116	MOBILNI TISKALNIK VSTOPNINE PVZ	28.03.2018	162,42	162,42	0

117	TABLICA SAMSUNG GALAXY VSTOPNINE	28.03.2018	428,04	428,04	0
118	RAČUNALNIK DELL OPTIPLEX 7010 RAB. RAČ.	10.04.2018	384,21	384,21	0
124	ANALOGNA ADRESNA NAPRAVA	13.12.2018	1.492,31	1.492,31	0
125	VLOMNA CENTRALA	13.12.2018	781,09	781,09	0
132	RAČUNALNIK PCPLUS B.	10.09.2019	561,72	561,72	0
133	APARAT ZA VODO-OBISKOVALCI	28.08.2019	782,99	782,99	0
134	MOTORNICA KOSILNICA HUSQUARNA	30.08.2019	695,76	695,76	0
135	STIHL SH 86 PIHALEC	29.10.2019	384,78	384,78	0
136	KONFERENČNA TV SAMSUNG	15.03.2019	399,38	399,38	0
137	KONFERENČNA TV SAM 4K	09.05.2019	443,33	443,33	0
138	KONFERENČNA TV UE SAM	07.10.2029	625,50	625,50	0
160	RAČUNALNIK LENOVO IDEAPAD	30.07.2021	789,26	789,26	0
161	MICROSOFT OFFICE1	30.07.2021	158,69	158,69	0
162	MICROSOFT OFFICE2	23.06.2021	273,82	273,82	0
164	RAČUNALNIK HP PD400	30.07.2021	854,29	854,29	0
166	RAČUNALNIK HZP PD 400- JB	23.06.2021	1.051,51	1.051,51	0
167	KAMERA KOMPLET	13.09.2021	3.423,65	3.423,65	0
169	RAČUNALNIK SHUTTLE P90U3	10.08.2021	1.311,50	1.311,50	0
170	KAMERA	30.03.2021	667,97	667,97	0
171	KAMERA	30.03.2021	667,97	667,97	0
172	SWITCH	30.03.2021	379,63	379,63	0
3. sklop registra OS					
25	SESALNIK AQUAFILTER 2000	10.03.2016	252,54	252,54	0
26	NK SAMSUNG GALAXY XCOVER 3	10.03.2016	216,00	216,00	0
27	NK SAMSUNG GALAXY S6 EDGE 32GB	10.03.2016	285,60	285,60	0
28	STOJALO REFLECTA 50P SHELF (ZA LCD ZASLON)	12.04.2016	199,32	199,32	0
29	STOJALO REFLECTA 50PSHELF ZA LCD ZASLON	06.05.2016	208,08	208,08	0
30	KOMUNIKACIJSKA OMARA 19 CZ 6060 ZA MIKROFON	31.05.2016	410,68	410,68	0
31	MOTORNE ŠKARJE HUSQUARNA 122HD	30.06.2016	321,30	321,30	0
32	Monitor DELL P2417H23,8 LED LCD Boštjan	28.07.2016	184,53	184,53	0
33	REFLECTA 50P SHELF STOJALO ZA LCD ZASLON - SEJNA	08.08.2016	195,36	195,36	0
34	DURABLE NAMIZNA PLOŠČA 122*210-SEJNA	08.08.2016	76,64	76,64	0
35	DURABLE STOJALO Z INFO. DURAVIEW STAND A4-SEJNA	08.08.2016	98,70	98,70	0
36	GARDEROBNA OMARA-ŠTIRIVRATNA	30.08.2016	329,40	329,40	0
37	HTC DESIRE 530 RAČUNOVODSTVO IN TAJNIŠTVO	21.09.2016	120,00	120,00	0
38	SHURE SM 57 LC MIKROFON	04.10.2016	117,85	117,85	0
39	PIHALNIK STIHL BG 86	08.06.2016	340,21	340,21	0
41	MIKROFON AKG WMS-40 S STOJALOM	28.10.2016	284,02	284,02	0
42	REGALI ARHIVSKI MERKUR 176*160*60	11.11.2016	124,18	124,18	0
43	PISARNIŠKI STOL KINT/H KROM KALI SIV - B.	30.11.2016	217,00	217,00	0
44	PISARNIŠKI STOL KINT/H KROM KALI SIV-A.	30.11.2016	217,00	217,00	0
45	PISARNIŠKI STOL KINT/H KROM KALI SIV-T.	30.11.2016	217,00	217,00	0
46	TISKALNIK STAR TERMO TSP143U BLACK-VSTOPNICE	11.08.2016	308,29	308,29	0
47	TISKALNIK STAR TSP 100ECO	29.01.2016	308,66	308,66	0
48	PRALNI STROJ WTV6632B0P BEKO	11.11.2016	311,36	311,36	0
50	ŠTEVILČNICA ZA ALARMNI SISTEM SPCK520	02.08.2016	251,56	251,56	0
51	KAMERA HF-3300P 1	19.12.2016	325,13	325,13	0
52	KAMERA HF-3300P 2	19.12.2016	325,13	325,13	0
53	KAMERA HF-3300P-3	19.12.2016	325,13	325,13	0
4. sklop registra OS					
49	TIRNICE SISTEMA S-49 (105,60 M)	23.09.2016	248,16	248,16	0
5. sklop registra OS					
119	PRENOSNI ZVOČNIK PORT12UHF	28.06.2018	221,30	221,30	0
120	STABILIZATOR KAMERE	11.05.2018	278,61	278,61	0
121	GO PRO KAMERA HERO06	14.05.2018	401,54	401,54	0
122	GIBLJIVA LUTKA S PODSTAVKOM	18.06.2018	326,10	326,10	0
156	CINKANA VRATA PAŠNIK	30.04.2020	1.488,40	1.488,40	0
157	PREMIČNA KRMILNICA	30.04.2020	2.684,00	2.684,00	0
154	IGRALO PROJECT	31.08.2020	3.749,06	3.749,06	0

155	KLOP LYON	31.08.2020	2.764,81	2.764,81	0
	6.sklop registra OS				
141	MONITOR C27F390	30.11.2020	146,39	146,39	0
142	KAMERA LOGITECH HD WI	30.11.2020	115,04	115,04	0
143	RAČUNALNIK SHUTTLE POS	30.11.2020	1.207,66	1.207,66	0
144	RAČUNALNIK HPELITEDESK 800	30.11.2020	1.186,52	1.186,52	0
145	STREŽNIK HPE ML30	30.11.2020	938,23	938,23	0
146	TV SAMSUNG UE55	31.07.2020	937,50	937,50	0
148	OMREŽNO STIKALO PFS4218	30.11.2020	962,65	962,65	0
149	SERVER SUPERMICRO 5019C	30.11.2020	4.937,16	4.937,16	0
150	OMREŽNO STIKALO	31.10.2020	908,02	908,02	0
151	MICROSOFT OFFICE 365	30.11.2020	90,62	90,62	0
152	ESET-ANTIVIRUSNI PROGRAM	30.11.2020	420,97	420,97	0
153	LICENCA ZA STREŽNIK	30.11.2020	966,11	966,11	0
182	LCD ZASLON 32E	10.02.2022	388,61	388,61	0
191	OFFICE HIOME BUS. APV	30.06.2022	261,72	261,72	0
192	OFFICE HOME BUS BK	26.06.2022	261,69	261,69	0
193	RAČUNALNIK HP PD	26.06.2022	1.257,66	1.257,66	0
194	RAČUNALNIH HP BOŠT.	26.06.2022	1.588,81	1.588,81	0
197	HANDLE ZA KAMERO	15.06.2022	263,28	263,28	0
198	PRENOSNI PROJEKTOR XGIMI	30.05.2022	825,64	825,64	0
202	TISKALNIK STAR TERMO	08.09.2022	277,21	277,21	0
204	RAČUNALNIK HP PRO	28.08.2023	1.002,90	1.002,90	0
206	OFFICE RAČUNALNIK TAJN.	28.08.2023	262,15	262,15	0
209	RAČUNALNIK HP PRO MINI	24.10.2023	884,11	884,11	0
210	RAČUNALNIK OFFICE	24.10.2023	262,15	262,15	0
	7.sklop registra OS				
224	PRENOSNIK ASUS PP	23.11.2023	1.580,00	1.580,00	0

7. Predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Svetu zavoda Parka vojaške zgodovine predlagamo, da se presežek prihodkov nad odhodki leta 2025 v skupni višini 19.874,32 eur nameni za pokrivanje investicij v naslednjih letih.

PRILOGE

- **Priloga 1:** Bilanca stanja na dan 31. 12. 2025
- **Priloga 2:** Stanje gibanja neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev
- **Priloga 3:** Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil
- **Priloga 4:** Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
- **Priloga 5:** Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
- **Priloga 6:** Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka
- **Priloga 7:** Izkaz terjatev in naložb določenih uporabnikov
- **Priloga 8:** Izkaz računa financiranja določenega uporabnika

Priloga 1: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2025

Skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnj. leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	001	164.716,85	183.988,23
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	13.526,61	13.526,61
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	11.453,79	10.156,34
02	NEPREMIČNINE	004	0,00	0,00
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0,00	0,00
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	321.620,54	305.686,58
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	158.976,51	125.068,62
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0,00	0,00
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0,00	0,00
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0,00	0,00
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0,00	0,00
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	012	83.730,44	70.886,65
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	4.142,37	4.331,58
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	44.129,56	33.799,31
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	4.889,01	3.350,45
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	0,00	0,00
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	17.085,12	17.745,17
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0,00	0,00
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0,00	0,00
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	10.401,59	8.248,55
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0,00	0,00
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	3.082,79	3.411,59
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	023	65.496,88	72.798,09
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0,00	0,00
31	ZALOGE MATERIALA	025	0,00	0,00
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0,00	0,00
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0,00	0,00
34	PROIZVODI	028	0,00	0,00

35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0,00	0,00
36	ZALOGE BLAGA	030	65.496,88	72.798,09
37	DRUGE ZALOGE	031	0,00	0,00
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	032	313.944,17	327.672,97
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0,00	0,00
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	034	69.940,94	68.338,72
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0,00	0,00
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	32.458,87	25.806,30
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	27.248,32	32.733,45
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	9.932,43	5.850,30
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	301,32	148,67
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0,00	0,00
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0,00	0,00
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0,00	0,00
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0,00	3.800,00
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	044	244.003,23	259.334,25
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0,00	0,00
91	REZERVNI SKLAD	046	0,00	0,00
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0,00	0,00
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0,00	0,00
940	SKLAD NAMenskega premoženja v javnih skladih	049	0,00	0,00
9410	SKLAD premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	050	0,00	0,00
9411	SKLAD premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za finančne naložbe	051	0,00	0,00
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	0,00	0,00
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0,00	0,00
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0,00	0,00
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0,00	0,00
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	164.716,85	183.988,23
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0,00	0,00
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	79.286,38	75.346,02
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0,00	0,00

	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	060	313.944,17	327.672,97
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Priloga 2: Stanje in gibanje neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1.1.)	Popravek vrednost (1.1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31.12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	700	319.213,19	135.224,96	15.933,96	0	0	0	35.205,34	164.716,85	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	13.526,61	10.156,34	0	0	0	0	1.297,45	2.072,82	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	305.686,58	125.068,62	15.933,96	0	0	0	33.907,89	162.644,03	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	708	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priloga 3: Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil

v EUR (brez centov)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31.12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	801	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	806	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	813	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	819	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnam države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev	829	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(830+831)											
1. Domaćih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	832	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	835	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Skupaj (800+819)	836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Priloga 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	1.042.447,75	1.014.932,00
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	889.159,26	851.170,00
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	153.288,49	163.762,00
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	1.827,98	3.789,00
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	1.610,94	0,00
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	1.045.886,67	1.018.721,00
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	532.434,88	553.081,00
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	82.256,42	80.763,00
460	STROŠKI MATERIALA	873	79.954,54	97.308,00
461	STROŠKI STORITEV	874	370.223,92	375.010,00
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	463.559,64	402.985,00
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	372.032,91	325.866,00
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	30.496,52	26.947,00
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	61.030,21	50.172,00
462	G) AMORTIZACIJA	879	0,00	0,00
463	H) REZERVACIJE	880	0,00	0,00
465	J) DRUGI STROŠKI	881	18.051,40	18.135,00
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	4.312,01	3.116,00

468	L) DRUGI ODHODKI	883	0,00	0,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	0,00	760,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0,00	760,00
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	1.018.357,93	978.077,00
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	27.528,74	40.644,00
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0,00	0,00
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	7.654,42	8.874,00
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	19.874,32	31.770,00
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0,00	0,00
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0,00	0,00
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	12	12
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Priloga 5: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			ZNESEK-Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK-Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	837.257,64	205.190,11
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	837.257,64	51.901,62
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0,00	153.288,49
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	1.827,98	0,00
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	1.610,94	0,00
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	840.696,56	205.190,11
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	366.164,08	166.270,80
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0,00	82.256,42
460	STROŠKI MATERIALA	673	65.220,64	14.733,90
461	STROŠKI STORITEV	674	300.943,44	69.280,48
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	436.042,21	27.517,43
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	348.563,56	23.469,35
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	28.626,85	1.869,67
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	58.851,80	2.178,41
462	G) AMORTIZACIJA	679	0,00	0,00
463	H) REZERVACIJE	680	0,00	0,00
465	J) DRUGI STROŠKI	681	17.418,54	632,86

467	K) FINANČNI ODHODKI	682	3.449,61	862,40
468	L) DRUGI ODHODKI	683	0,00	0,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	0,00	0,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0,00	0,00
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	823.074,44	195.283,49
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	17.622,12	9.906,62
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	0,00	0,00
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	4.592,66	3.061,76
5.331del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	13.029,46	6.844,86
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	0,00	0,00
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0,00	0,00

Priloga 6: Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	1.046.826,39	1.059.311,40
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	839.661,88	826.257,96
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	417.122,75	370.605,74
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	367.687,07	336.605,74
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	367.687,07	336.605,74
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0,00	0,00
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	49.435,68	34.000,00
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	49.435,68	3.850,00
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0,00	30.150,00
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0,00	0,00
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0,00	0,00
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0,00	0,00
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0,00	0,00
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0,00	0,00
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0,00	0,00
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0,00	0,00
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0,00	0,00
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0,00	0,00
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0,00	0,00
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (421+422+423+424+425+426+427+ 428+429+430)	420	422.539,13	455.652,22
del 7102	Prejete obresti	422	1.703,70	3.971,29
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0,00	0,00
7103	Prihodki od premoženja	487	0,00	0,00

7141	Drugi nedavčni prihodki	424	419.640,99	434.441,42
72	KAPITALSKI PRIHODKI	425	0,00	0,00
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	426	1.194,44	3.955,55
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	427	0,00	3.881,50
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0,00	0,00
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0,00	0,00
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0,00	0,00
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0,00	0,00
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0,00	9.402,46
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433+434+435+436)	431	207.164,51	233.053,44
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	207.164,51	233.053,44
del 7102	Prejete obresti	433	0,00	0,00
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	1.035.822,60	1.073.837,94
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	842.357,81	852.382,39
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	369.819,49	327.993,36
del 4000	Plače in dodatki	440	248.562,51	220.219,31
del 4001	Regres za letni dopust	441	24.250,12	14.837,86
del 4002	Povračila in nadomestila	442	64.989,35	67.491,75
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	13.329,18	11.414,81
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	18.020,11	14.029,63
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0,00	0,00
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	668,22	0,00
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	58.680,29	51.673,28
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	28.113,94	25.347,30
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	20.836,64	18.776,06
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	2.061,73	1.841,92

del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	317,57	285,92
del 4014	Prispevek za dolgotrajno oskrbo	491	1.455,11	0,00
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	5.895,30	5.422,08
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	397.924,07	409.569,03
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	135.472,12	117.715,34
del 4021	Posebni material in storitve	455	15.303,58	31.616,56
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	47.069,22	47.883,26
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	4.787,79	4.764,31
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	5.556,70	5.694,88
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	51.670,34	60.264,31
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	38.207,87	31.228,12
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0,00	0,00
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	99.856,45	110.402,25
403	D. Plačila domačih obresti	464	0,00	0,00
404	E. Plačila tujih obresti	465	0,00	0,00
410	F. Subvencije	466	0,00	0,00
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0,00	0,00
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0,00	0,00
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0,00	0,00
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	470	15.933,96	63.146,72
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0,00	0,00
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0,00	0,00
4202	Nakup opreme	473	15.933,96	62.597,57
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0,00	0,00
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0,00	0,00
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0,00	0,00

4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0,00	0,00
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0,00	549,15
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0,00	0,00
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0,00	0,00
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	481	193.464,79	221.455,55
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	23.831,12	18.989,95
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	3.748,20	3.004,44
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	165.885,47	199.461,16
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	11.003,79	0,00
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	0,00	14.526,54

Priloga 7: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501+502+503+504+505+506+507+508+509+510+511)	500	0	0
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	V. DANA POSOJILA (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)	512	0	0
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0

441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	0

Priloga 8: Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR (brez centov)	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	70.000,00	70.000,00
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)	551	70.000,00	70.000,00
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	70.000,00	70.000,00
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	70.000,00	70.000,00
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	70.000,00	70.000,00
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	70.000,00	70.000,00
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	11.003,79	0
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	0	14.526,54

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Pivka, 23. 2. 2026

Datum sprejetja letnega poročila: 23. 2. 2026

Podpisi oseb, ki so odgovorni za sestavo letnega poročila:

Poslovno poročilo so pripravili mag. Janko Boštjančič, Lorena Jaksetič, Peter Požar, Andreja Požar Vadnjal, Nika Česnik, Boštjan Kurent, Sofija Kovač.

Računovodsko poročilo je pripravila računovodkinja Marta Penko.

Pivka, 23. 2. 2026

Direktor: mag. Janko Boštjančič

